

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

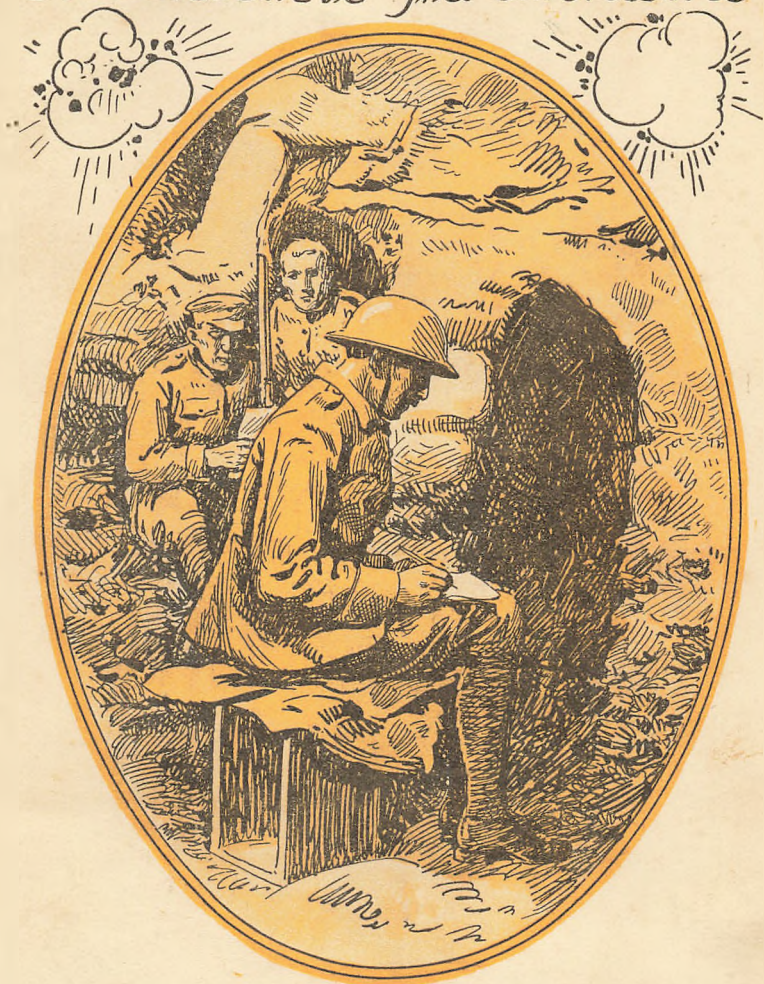
Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Danske Frivillige i Verdenskrigen.

Soldaterbreve fra Fronterne

Udgivet af J. Ravn-Jensen

E. TESPERSENS FORLAG

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

DANSKE
FRIVILLIGE
I
VERDENSKRIGEN

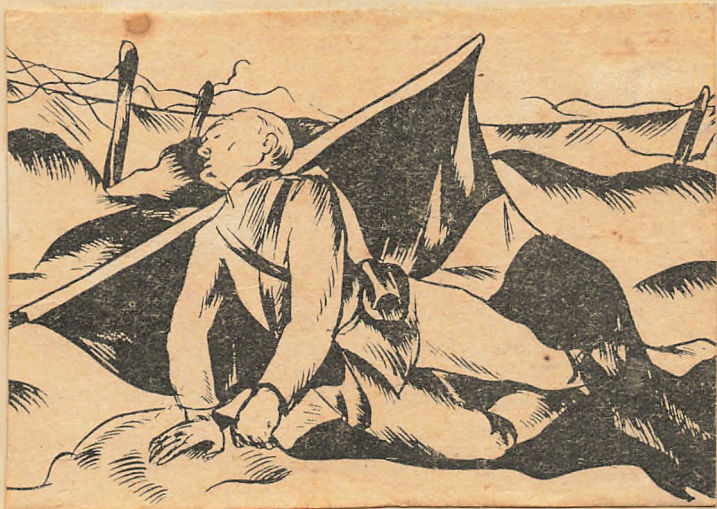
3. OPLAG

J. P. Ravn-Jensen

DANSKE FRIVILLIGE I VERDENSKRIGEN

SOLDATERBREVE FRA FRONTERNE

UDGIVET AF
J. RAVN-JONSEN

E. JESPERSENS FORLAG
KØBENHAVN □ KRISTIANIA

f

INDLEDNING

Det var Natten mellem de skæbnesvangre Dage, den 2. og 3. August 1914. — — —
Krigens forfærdelige Spøgelse, som vi alle i vort Letsind troede var manet bort for stedse, havde nu pludselig rejst sig i al sin knoglede Uhygge, og hvert Hjærte herhjemme bankede i Angst og Feber for, hvad de næste Timer af Døgnet vilde bringe.

En underlig tung, men villiestærk og karakterfast Alvor havde lagt sig over Sindene.

Dagens Pjat og Grin var glemt — Alvoren, den frygteligste af al Alvor, havde fejet det Hele ud, og som med et Trylleslag skabt Hoben om til virkelige Mænd og Kvinder!

Det var nogle underlige Timer, man den Gang oplevede, Timer, hvor Haab og de bedste Ønsker saa at sige løb Panden mod Telegrammernes nøgne Fakta.

Hjemme hos sig selv syntes man ikke, man kunde være. Gaderne fyldtes med Mennesker — foran Bladenes Opslagsvinduer var der Trængsel, og Avis-sælgernes hæse, monotone Raab om de sidste Timers Nyt fik Sindene til at dirre i Feber.

Der taltes ikke højt, men desto mere, om man saa maa sige, mandigt. Man anede, hvad der kunde ske, og bag Haabet og Ønskerne om, at det ikke maatte ske, laa Viljen og den faste Beslutning til at møde enhver Eventualitet som danske Mænd og Kvinder! — — —

Den overgivne Latter var død, men — Graad kendtes heller ikke! Kun nu og da hændte det, at man saa et Par blanke Taarer i Kvindernes Øjne; men det var ogsaa alt!

— — —
 Det var bleven langt over Midnat.

De Titusinder paa Hovedstadens store Pladser var svundet ind, først til Tusinder og senere til Hundreder, og ud gennem Forstædernes lange Gader vandrede man hjemefter i Smaaklynger for dog at faa nogle enkelte Timers Søvn inden Fabriksfløjternes Skrig atter kaldte en op til Dagens Kamp for det daglige Brød.

Jo længere de smaa Klynger naaede ud, des mere tavse blev de.

Maaske var det, fordi de her kom til at føle sig ligesom noget mere ene?

Kan være!

Og sikkert er der mangen en Landsmand, som den Nat har bedt forgæves om Søvn, og hvis Sind har været tungt af angstfulde Tanker for alle de Kære, hvis trygge Aandedrag, han i Høstnattens korte Timer har hørt omkring sig, medens Himlens Myriader af Stjerner strøede sine tindrende Sølvstænk hen over Landets tusinde Tage. — — —

— — — Min Ven og jeg gik ned gennem Hovedstadens Strøggade.

Lysene bag de mange Ruder var slukket, og vi gik saa rart ene og talte sammen, som Mænd nu engang kan tale om alvorlige Ting.

Min Ven havde i de sidste 5—6 Aar haft sin Virksomhed i et af de krigsførende Lande. For ca. en Maaned siden var han kommen hjem paa en tre Maaneders Ferie, og — saa kom da disse frygtelige Dage.

— — Vi havde vandret en Stund, og Samtalen var gaaet i Staa, uden at nogen af os i Grunden tænkte videre over det.

Men saa paa engang stod han stille, saa over paa mig med et Blik, som jeg aldrig glemmer.

— Du, sagde han, og hans Stemme lød dobbelt fast i den stille Nat, jeg maa rejse i Morgen! — Herhjemme tror jeg ikke, jeg foreløbig kan udrette noget. Jeg er jo kasseret som Soldat, og forhaabentlig vil I slippe for de blodige Rædsler i det Opgør, der nu staar for!

Jeg forsøgte en Indvending; men han vedblev uden at høre mig:

— Nej, du, jeg maa afsted. Jeg ikke alene synes, jeg skylder dem det dernede i det Fremmede, hvor jeg nu i saa mange Aar har nydt Gæstfrihed; men — han holdt et Øjeblik inde, som skulde han samle hele sin Vilje om de sidste Ord — jeg synes ogsaa, jeg bør det som dansk Mand! Husk dog paa, at jeg har hverken Hustru eller Børn, som græder for mig!

Jeg kendte ham for godt til, at jeg vilde for-

søge at ændre hans Beslutning; men jeg greb hans Haand og knugede den, som skulde vi aldrig se hinanden mere, — vi, som havde slaaet Følge saa at sige gennem hele Livet, lige fra den Dag, vi som 6 Aars Purke var mødt sammen i Skolen med Tornyster paa Nakken og de nye Snøresko paa Fødderne, vi, der havde vandret Ungdommens lyse, smilende Veje sammen — som i den store By, dør langt borte i det fremmede Land, havde delt Sorg og Glæde, Savn og gode Dage med hinanden! — Ja, det var slet ikke til at forstaa, at vi nu skulde skilles paa den Maade!

— — — Da vi var naaet til det Hus, hvor han boede, saa han vist over paa mig. Hans Øjne var blanke som af Taarer; men hans Stemme lød rolig og sikker:

— I Morgen tidlig rejser jeg! Med første Tog! nikkede han, og du, — vi to skal maaske saa aldrig ses mere, og kan hænde, det er sidste Gang, jeg fylder mine Lunger med den vidunderlige, danske Sommernats Luft! — Naa, ingen raader jo for sin Fremtids-Skæbne. Jeg heller ikke, og — det er maaske, naar alt kommer til alt, en stor Trøst!

Men — der er noget, som vilde gøre mig godt i de Dage, der nu stunder til, og det er, om I herhjemme altid vilde tænke lidt paa os, der færdes derude.

I de Tider, som nu kommer, har vi Brug for det, mere end nogensinde.

Ser du, vi, der er hjemmefra, vi tænker nemlig altid paa jer i det gamle Fædreland, hvor alle vore dejlige Barndoms minder bor, og vidste vi,

at I gjorde Gengæld, og at I ikke glemte os, ja, da kan jeg love dig for, at I aldrig skulde faa nogen Skam af os — tværtimod!

— — — Det var de sidste Ord, jeg hørte af min Vens Mund, og — de Ord har fulgt mig siden!

Han selv har holdt sit Ord!

Vi herhjemme fik saavist aldrig nogen Skam af ham, saa lidt som af alle de andre, der har kæmpet derude i det Fremmede.

Men — Lyset i hans milde, klare Øjne er slukket, hans varme, trofaste Hjerte banker ikke mere, og en lille græsgrøn Tue dækker hans Grav et eller andet Sted i Nord-Frankrigs blodmættede Jord, — hvor hans Kammerater har redt hans sidste Leje, har jeg aldrig kunnet faa oplyst; men jeg ved, han er gaaet i sin Grav som en Helt!

Ja, han og alle de andre har holdt deres Ord! De har gjort deres Pligt derude i Rækkerne, og vi har al god Grund til at være stolte af dem.

Og — netop derfor fortjener de da ogsaa at mindes, hvad enten Døden har lukket deres Øjne under den blodige Strid, eller de engang, før eller senere, vender tilbage, og dette i Forbindelse med min Vens sidste Ord til mig er da det lille Sædekorn, hvoraf denne Bog er groet frem.

— — —

Det er med en vis Stolthedsfølelse, man læser disse Soldaterbreve fra unge begejstrede Landsmænd igennem; thi næsten hvert Ord er skrevet ud fra den mest klippefaste Tro paa, at hvad han nu kæmper for, det er det rigtige, og det vil han give alle sine Kræfter.

Man faar det bestemte Indtryk, at de danske Frivillige er Soldater af den bedste Type. De tager deres Tørn, om den end er nok saa haard, og bag Brevenes Ord føler man tydeligt, at det er dem en Æressag, netop som danske Mænd, at gøres deres Pligt fuldt ud, og fylde Pladsen, der er bleven dem betroet.

Noget andet, der ogsaa paatrænger sig en under Læsningen af disse mange forskelligartede Breve, det er den rørende Kærlighed til det gamle Hjem, som lyser og varmer saa at sige ud fra hver eneste Linie.

Og sammen med Kærligheden til Far og Mor, Søster og Bror, følger saa den dybe, inderlige Længsel efter engang, naar den frygtelige Krig er forbi, atter at samles med dem, der staar Hjærtet nær derhjemme.

Og som en simpel Følge af disse to Følelser kommer da til Slut Troen paa ham, der leder Menneskets Fod over tornede Stier, og som vender alt til det Gode.

— — —

Hvor mange Danske, der kæmper som Frivillige i de forskellige Magters Hære, er ikke oplyst, og kan vel vanskeligt oplyses; men at de kan tælles i Hundredvis, derom hersker der ingen Tvivl. Desværre har det været ganske umuligt at faa dem alle med i denne Bog; men det ændrer ikke Synet paa vore frivillige Landsmænd, og det faar da være en Trøst for dem, der ikke er kommen med i dette beskedne Mindeværk!

At langt den overvejende Del af de danske Fri-

villige findes paa fransk og engelsk Side, har selvfølgelig sine gode og letforstaaelige Grunde, som ikke behøver yderligere Uddybning.

Og heri maa man da ogsaa søge Aarsagen til, at langt det overvejende Antal Breve hidrører fra danske Frivillige i de franske og engelske Hære.

Mange forskellige Ting handler disse Breve om; men igennem dem alle gaar der dog en fælles Grundtone, den, at følge Pligtens Bud som Mænd, der kæmper for en Sag, de har kær.

Intet Offer har været dem for stort, naar de først har meldt sig i Rækkerne, hvad enten det har været paa den ene eller den anden af de stridende Parters Side, hvilket maaske illustreres allerbedst ved følgende lille Episode, der er fortalt mig af en kendt dansk Mand, som indtager en betroet Embedsstilling i Paris.

— Han var en Dag i Besøg paa et af Lazareterne, for om muligt at træffe saarede Landsmænd, der trængte til hans Hjælp.

Paa sin Vandring gennem Sygestuerne fandt han da ogsaa en ung dansk Haandværkssvend, der under et Stormangreb havde faaet en fem, seks dybe Skudskaar i begge Skuldre.

Den unge Mand laa stille og taalmodig hen og klagede sig aldrig, ihvor store Smerter han saa end led.

De to af Kuglerne havde imidlertid ramt Hovednerven til den højre Arm, og det var afgjort, at den vilde blive fuldstændig lam for Resten af hans Levetid.

Men — trods dette klagede han ikke.

— Ak nej, sagde han til den omtalte Embedsmand, — bære jeg dog kunde beholde den venstre Arm, saa vilde jeg være forfærdelig glad, og da skulde jeg saamænd nok klare mig. Pyt saa med den højre!

— Det siger De saa let i Sind? svarede Embedsmanden, er De da ikke ked af at skulle miste den højre Arm?

— Aah, jo naturligvis, smilte Haandværkssvenden, men naar blot jeg endda maatte beholde den venstre Arm, saa vilde jeg nu alligevel være glad, for jeg skal nemlig sige Dem een Ting: Den højre Arm ofrer jeg med Glæde for gamle Frankrigs Sag! — —

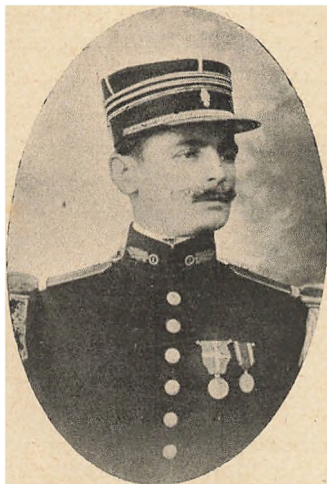
Ja, det er kun eet Træk af de mange; men det er nu alligevel den Slags Helte, det er en Stolthed at kalde Landsmænd, og som vi herhjemme, midt i de ellers saa gullaschfyldte Tider, staar i saa stor en Taknemmelighedens Gæld til!

Maatte Bogen her blive et lille Afdrag paa denne Gæld, da vilde Formaålet med dens Udgivelse i nogen Grad være naaet!

København i Marts 1917.

J. RAVN-JONSEN.

En Ridder uden Frygt og Dadel.

Kaptajn Ch. Wetterstrøm.

Den 26. December 1879 fødtes der i Kurvemager Wetterstrøms lille Stue i Tornebuskegade en Dreng, og i Daaben fik han Navnet Charles Julius Andreas Wetterstrøm.

Da han voksede til og kom i Skole, holdt han ikke af at lege som alle de andre Drengene, nej, det eneste, han interesserede sig for, var Soldaterne paa Fælleden.

Her sneg han sig ud, saa snart han saa Lejlighed dertil, og spurgte man ham om, hvad han

skulde være som voksen, havde han altid Svaret parat og svarede rask: — Soldat!

Det var oprindelig Meningen, at han skulde have været paa Elevskolen; men det blev opgivet, da hans Lærer mente, at „han savnede de fornødne Evner til et saadant Liv!“

Ja, nu bagefter lyder det unægtelig noget pud-sigt; men det har virkelig sin Rigtighed.

Naa, da Skuffelsen havde sat sig noget, kom han i Kurvemagerlære hos Faderen, og det gik meget godt, omend Drengen selvfølgelig stadig gik rundt med Soldaternykkerne.

Da han var en 16—17 Aar, udbrød Krigen mellem Tyrkiet og Grækenland, og fra nu af drejede alle hans Tanker sig om at gaa frivillig med paa Grækernes Side.

Det var imidlertid ikke saa let for ham at faa realiseret det Fortsæt; thi sammen med Faderen skulde han passe deres lille Forretning i Skovbo-gade.

Men en Dag, han var ene, tog han en rask Be-slutning og stak af fra Forretningen.

Da Moderen derfor kom ind til ham med Mad, opdagede hun til sin Forskrækkelse, at Drengen var borte, Døren laaset og Forretningen lukket!

Hun kunde slet ikke forstaa, hvad der var sket; men en halv Times Tid efter løstes Gaaden.

Da saa hun nemlig Sønnen komme traskende mismodig tilbage, og uden at give nogen som helst Forklaring paa sin Opførsel, smed han sig ned paa en Stol og sagde med graadkvalt Stemme:

— Mor! — De vilde ikke ha' mig!

Det viste sig da, at han havde været nede paa det græske Konsulats Kontor; men at man der ikke havde villet antage Drengen som Frivillig!

— — —

Da han blev 18 Aar, meldte han sig straks paa Sessionen, og han var heldigvis saa lykkelig at blive taget til Infanterist.

Et halvt Aars Tid i Forvejen havde han rigtignok brækket det ene Ben oppe i Laaret, og han havde gaaet i Angst for, at det Ar, som derved var fremkommet, skulde blive en Kassationsgrund.

Men nu var altsaa den Sorg blæst bort. Han var taget til Soldat, og var altsaa efter hans Mening, det lykkeligste Menneske paa Jorden.

— Jeg tror, fortalte han, da han glædestrålende vendte hjem, at jeg blev taget, fordi jeg kom ind efter Frokosten. Det var nok derfor, de ikke kunde se Arret!

Den 10. April 1898 mødte han saa ved 1. Bataljons 4. Kompagni, og allerede Aaret efter, den 10. Juni, var han forfremmet til Sergent.

Det siger sig selv, at han var en meget flink Soldat, en Sportsmand om en Hals, og der gaar endnu Ry af hans Dygtighed, da han i 1904 gik Hærens Gymnastikskole igennem. —

Charles Wetterstrøm vilde imidlertid være noget mere, og det lykkedes ham at faa nuværende Generalmajor Madsen til at interessere sig for Sagen, hvilket resulterede i, at han kom til Kronborg, hvor han med Glans gik gennem Løjtnant-skolens Eksaminer.

Det er imidlertid ikke let at være Officer her-

hjemme, naar man ikke har Privatkapital, og det fik den unge Løjtnant Wetterstrøm snart at føle.

Naa, uforfærdet Vovehals, som han var af Naturen, tænkte han ikke saa længe over den Sag, men pakkede sin Kuffert og rejste til Siam, hvor han fik en udmærket Stilling indenfor Gendarmerikorpset.

Her var han saa i 2 Aar fra 1906 til 1908; men det tilfredsstillende ham dog ikke rigtig.

— Jeg er Soldat, skrev han hjem, og at være Gendarm er ikke at være Soldat!

Det endte derfor med, at han tog sin Afsked fra Siam og meldte sig ved den franske Fremmedlegion i Aaret 1908.

Her gjorde han saa Tjeneste som Løjtnant, indtil Krigen udbrød 1914, og det er kun de allerbedste Vidnesbyrd, der foreligger om ham fra denne lange Periode.

I Begyndelsen af Juli Maaned 1914 havde han opnaaet en 3 Maaneders Orlov, og han glædede sig som et Barn til at gæste sit gamle Hjem efter saa mange Aars Forløb.

Forældrene boede den Gang i Landsbyen Vridsløselille, hvor Faderen i en Aarrække ledede Kurvefletningen paa Straffeanstalten.

Knapt 3 Uger efter Wetterstrøms Hjemkomst udbrød imidlertid Krigen, og allerede den 3. August om Morgenen drog han over Esbjerg, London til Paris for at melde sig ved Fronten.

Afrejsen foregik iøvrigt i en saadan Fart og under saadanne ekstraordinære Omstændigheder, at han ikke engang fik sagt Farvel til sine gamle For-

ældre, som han dog elskede overalt paa Jorden; men — Pligten stod nu for ham som det absolute Nr. 1.

I ca. 1 Aar fik han saa Lejlighed til at være med i den blodige Dyst, og af hans Breve fremgaar det tydeligt, at det først er i Kugleregnen, han rigtig føler sig glad.

Nu først er han tilfreds med Livet!

Den 16. Juni 1915 i Kampene ved Arras, der krævede saa store franske Ofre, falder han imidlertid, og ingen ved, hvor han ligger begravet.

Der er gaaet de Hundrede af Rygter om Kaptajn Wetterstrøms sidste Skæbne; men de er alle mere eller mindre opdigtede.

Det virkelige Forhold er dette, at han om Formiddagen den 16. Juni forlod sin Stilling med en Patrouille for at rekognoscere Terrænet foran de tyske Skyttegrave.

Han havde kastet en menig Kappe om sig for ikke at være saa let kendelig, og han gik rask frem mod de fjendtlige Stillinger, der paa det Tidspunkt var omtrent ødelagt af den franske Artilleriild.

Wetterstrøm var et lille Stykke foran den øvrige Patrouille; men idet han vilde springe ned i den fjendtlige Skyttegrav, knaldede der nogle Geværskud. Hans Folk saa ham gribe sig til Hovedet, idet han faldt forover; men i Stedet for at ile ham til Hjælp, blev de bange for Geværskuddene og søgte tilbage til den franske Stilling.

Men — siden den Dag har man hverken hørt eller set noget til Kaptajn Wetterstrøm, saa han har uden Tvivl fundet Døden, den han saa ofte le-

gede med, i den halvt sammenskudte tyske Skyttegrav.

Hans Død vakte ikke alene den dybeste Sorg derhjemme; men ogsaa i Frankrig modtog man Budskabet om den unge, danske Helts Død med et blødende Hjerte.

Man var efterhaanden kommen til at betragte ham som den usaarbare; thi ingen kunde jo lege med Døden som han, og ingen kunde trodse sund Fornuft som denne unge Kriger fra det høje Nord.

Han var i Sandhed en fuldblods Soldat, forvoven, modig og trofast. Han saa lyst paa Situationen, og var aldrig bedre tilpas, end naar Kuglerne peb ham om Ørerne.

Frankrigs Fjender var ogsaa hans Fjender, og intet Steds føler man det saa tydeligt, som ved Læsningen af hans Breve, af hvilke de fleste er skrevet til hans Forældre.

Afsked med Hjemmet

(Dette Brev er skrevet den 2. August om Aftenen, nogle Timer før han rejste til Fronten).

Mine kære Forældre.

Ja, Forholdene nødvendiggør min Afrejse til Paris. Der er min Plads i Kampen for gamle Frankrigs Sag, og herhjemme er der intet at udrette. Jeg tager af Sted i Morgen tidlig, Mandag, med 8-Toget over Esbjerg, London og derfra til Paris.

Saa snart jeg naar dertil, vil jeg melde mig til Tjeneste og hurtigst muligt søge at komme op

til Grænsen for at tage et Basketag med Fjenden. Det staar al min Higen efter, og jeg skal nok vise mine Overordnede, at en dansk Soldat er en Mand med Mod i Brystet og Hjærtet paa det rette Sted.

Ja, kære Forældre, I kan tro, at det er svært for mig at rejse fra jer uden at faa sagt jer det sidste Farvel og givet jer et sidste Haandtryk; men — Pligten kalder, og saa maa jeg afsted!

Men det varer saamænd ikke saa længe, før jeg kan komme hjem at besøge jer igen. Om et Par Maaneder er vel den store evropæiske Krig forbi, og Ret og Retfærdighed vil atter blive sat i Høj-sædet.

Naar den Sejr er vundet af de franske, engelske og russiske Legioner, da skal jeg nok komme hjem og hilse paa jer igen.

Foreløbig maa I love mig, at I vil være lige saa lykkelige som jeg, over at jeg kan faa Lov til at være med derude, og I kan trygt stole paa, at jeg har endnu mange Aar at leve i!

Selvfølgelig maa I ikke vente at faa Brev saa ofte, men hav Taalmodighed og tænk saa paa, at jeg hernede kan udrette langt mere for vort elskede Fædrelands Sag end hjemme!

Desuden maa jeg bede Eder paa det mest indstændige om ikke at spørge efter mig noget Sted, hverken i det danske eller det franske Ministerium. Sker der noget, faar I det at vide, og sker der intet, eller faar I ingen Bud og Efterretning fra mig, saa vil det sige, at jeg befinder mig i bedste Vel-gaaende.

Vær blot rolige, kære Forældre, og bliv ikke

angst og bekymrede, om Brevene fra mig skulde udeblive.

Husk paa, vi gaar ind i Tider, som mærkes af Krigen, og da maa alt andet vige.

Skulde Tilfældet imidlertid være, at noget skulde indtræffe, ja da har jeg den Bøn til jer: Jeg ønsker at blive, hvor jeg er, og vil helst begraves. hvor jeg falder! Jeg vil ikke hjem, men gemmes bort i gamle Frankrigs Jord; thi under Trikoloren har jeg levet nogle af mit Livs lykkeligste Timer!

Dog — hvorfor skrive om alt dette, alt vil saamænd gaa mig godt, og jert Sind skal ikke fyldes med Frygt. Tag Tingene lige saa roligt som jeg, og I skal se, at jeg har saamænd mange Aar at leve i endnu, og jeg haaber oprigtig, at jeg gennem Krigen skal skabe mig en glimrende og smuk Fremtid.

Blot vi nu snart maatte komme i Kast med Fjenden, I kan tro, at vi skal give dem en ordentlig Hilsen, og lov mig, at I vil bede for Frankrigs Sejr; thi det vil uden Tvivl gavne vort Fædreland bedst.

Og — lev saa vel, kære Forældre! Jeg skal nok sende en Hilsen til jer fra Rejsen.

Vær ikke bekymrede, og lad mig finde jer begge lykkelige og tilfredse, naar jeg kommer tilbage. Det varer sikkert ikke længe.

Lev vel, kære Forældre, og vær hjærtelig hilset af eders Søn

Charles.

Ved Fronten.

Reims. 13.—11.—1914.

Alt gaar udmærket! Jeg er stadig i Skyttegravene og haaber snart at se Fjenderne trække sig tilbage over Grænsen.

For at adspredde mig har jeg med nogle Patrouiller været ovre for at hilse paa Tyskerne, nærmest for at tage Fanger; men jeg har stadig været nødt til at trække mig tilbage under den hæftigste Geværild. Jeg har dog været morderlig heldig; men man har imidlertid anmodet mig om at være mindre modig.

Som I ser, gaar alt godt, og vi har, hvad vi behøver!

Ch.

21.—11.—1914.

Hjærtelig Tak for Eders Breve, som jeg i Dag har modtaget. I ved ikke, hvor det glæder mig, at høre fra jer!

Her er ikke sket nogen Forandring. Jeg er stadig i Skyttegravene under Kanon- og Geværild; men det er jo lige noget for mig.

Vi har Solskin og Frostvejr, og det kan jo nok være lidt koldt hernede i Skyttegravene. Men hos os har vi indstalleret en lille Kakkelovn, saa vi befinder os udmærket.

Vi venter iøvrigt paa, at Tyskerne skal trække sig tilbage herfra af sig selv. Der gaar i al Fald Rygter om, at Fjenden hellere vil optage det store

Slag med os et andet Sted, og vi andre vilde med Glæde gaa med dertil, da det vil koste meget Blod at fordrive ham fra hans godt forberedte Stilling her foran Reims.

Hvorlænge det vil vare, ved ingen; men gaar vi først frem, da standser vi ikke, før Fjenden er jaget hjem bag Rhinen.

Ch. W.

I Nærheden af Reims. 26.—11.—1914.

Jeg har et Par Dages Hvil efter 30 Dages Ophold med min Mitrailleur-Section i Skyttegravene.

Det er med et vis vidunderligt Velbehag og Fornøjelse, at jeg har afklædt mig og taget et Bad samt fundet en god, ren hvid Seng.

Som I vel har set af Bladenes Telegrammer, saa gaar alt godt. Fjenden opnaar stadig kun at faa skudt og nedhugget i Tusindvis af sine Soldater. Siden Tyskerne blev kastet tilbage fra Paris, har de i Virkeligheden intet kunnet opnaa, og deres fortvivlede Stormangreb er blevet slaaet tilbage med store, blodige Tab for dem.

Fra nu af vil Tingene gaa bedre fra Haanden. Blicher der saaledes ikke givet Ordre til at gaa i Vinterkvarter, saa vil det ikke vare længe, før Tyskerne bliver nødsaget til at trække sig tilbage fra Frankrig og forsvare sig bag Rhinen.

I kan tro, at Egnen heromkring ser forfærdelig ud. Intet er ladet tilbage, alt er nedskudt og ned-

brændt, og alle Vidnesbyrd gaar ud paa, at det er Fjenden, som har gjort alt dette forfærdelige.

Ja, man kan vanskelig tro, at Mennesker kan være saa grusomme, og det vil sikkert ogsaa hævne sig engang.

Hos os gaar ellers alting storartet, trods Kugler og Krudt, Frost og Sne. Forplejningen er fortrinlig, langt bedre end i Fredstid.

Der vanker 2 Gange varm Mad om Dagen, 1 Pd. Kød pr. Dag til hver Mand, og der er endnu ikke gaaet en Dag, hvor Mandskabet er bleven snydt for deres Ration Vin til deres Mad.

Bedre Forplejning kan man dog vanskeligt tænke sig!

Hvad Fjenden angaar, da har de sikkert været umaadelig godt forberedte, langt bedre end deres Modstandere; men — de mangler en Bismarck og en Moltke!

Lev nu rigtig vel og vær hjærtelig hilset af eders
Søn Charles.

Canal an Repos, 10.—12.—1914.

Mine kære Forældre.

Jeg maa jo sende Eder et Par Ord inden Julen eller rettere, inden Nytaaret melder sin Ankomst: thi før naar Brevet vel ikke frem.

Jeg sendte i Dag et Kort og lovede samtidig et Brev, og nu har jeg netop et lille Øjeblik tilovers, inden jeg skal strække mine trætte Lemmer i Hal-

men, hvor man i Parentes bemærket sover rigtig udmærket.

Man vender sig jo forbavsende hurtigt til alt muligt, naar det er nødvendigt, og saa tænker man ikke mere over, hvordan det i Grunden kunde være.

Jeg er stadig omtrent paa det samme Sted, det vil sige ca. 2 Mil øst for Reims, og tilbringer nu 6 Dage i Skyttegravene og 6 Dage i anden Linie, hvor vi holder Eksercits og Marchøvelser for ikke at tabe Træningen.

Jeg befinder mig udmærket, foretager stadig mine smaa Udflugter over imod Fjendens Linier og slipper stadig uskadt derfra, selv om Kuglerne hvisler aldrig saa stærkt om Ørerne paa mig.

Hvornaar vi rykker frem, ved jeg ikke; men jeg haaber, det maa blive saa snart som muligt. Vi er nemlig indkvarteret i et temmelig lavt Terræn, og her er meget fugtigt. Til Tider vader vi i Mudder til op over Anklerne, saa der er meget at gøre rent og holde i Orden.

Sundhedsforholdene er dog ualmindelig gode, men vi er ogsaa udmærket forplejet i enhver Henseende.

Kunde Russerne nu blot slaa et ordentlig Slag for deres Fædreland, saa vilde det sikkert ogsaa hjælpe herovre paa denne Front med vor Fremrykning.

For Øjeblikket ser det nærmest ud til, at vi skal blive, hvor vi er, baade Jul og Nytaar over.

Løvrigt er det forbavsende, finder jeg, hvor Tiden dog gaar. Jeg synes saaledes ikke, det er mere end et Par Dage siden, jeg var hjemme hos jer i

mit dejlige gamle Hjem, og saa er der dog gaaet over 4 Maaneder!

Ja, kære Forældre, hermed Ønsket om en glædelig og velsignet Jul og helbringende Nytaar for os alle! Mine Tanker skal nok være hjemme hos Eder! Med hjærtelig Hilsen og Ønsket om alt godt! Eders hengivne

Charles.

28.—12.—1914.

Hjærtelig Tak for Eders Kort og Brev, som jeg netop modtog paa samme Dag, den 26. December. Jeg haaber, I har tilbragt en god Jul og sender jer hermed mine bedste Ønsker for 1915.

Jeg har netop tilbragt 4 Nætter i en Afstand af ca. 200 Meter fra de tyske Skyttegrave.

Vi skulde grave Stillinger til vore Mitrailleurer, og det fandt Sted under den hæftigste Kanonild fra Fjendens Side. Over 200 Projektiler sprang omkring mig uden at gøre anden Skade end knuse et Gevær.

Ellers alt vel! Eders

Ch.

1.—1.—1915.

Jeg er for nogle Dage rykket tilbage i anden Linie for at hvile lidt ud med mine Folk. Jeg er iøvrigt glad over at kunne meddele Eder, at jeg har faaet rosende Omtale i Divisionsbefalingen.

Den lyder saaledes oversat til Dansk:

„Løjtnant Wetterstrøm har siden Krigens Begyndelse stadig lagt en stor Ihærdighed for Dagen. Han fører personlig sine Patrouiller frem til Fjendens Stillinger paa en saadan Maade, at han giver alle andre det bedste Eksempel paa sin Energi og sin Uforfærdethed!“

I kan heraf se, kære Forældre, at jeg ikke ligger paa den lade Side, men søger at gøre mit Fædreland og mit Navn Ære!

Jeg haaber nu snart, at vi rykker frem for Alvor; thi det er min faste Overbevisning, at Fjenden nu klart føler sin Underlegenhed over for os.

Forhaabentlig er derfor denne utaalelige Belejningskrig da snart til Ende, og vi kan faa Lejlighed til at vise os paa aaben Mark, hvor Tapperhed og Dygtighed rigtig kan faa Lov til at trænge igennem.

Selvfølgelig mister vi mange Folk; men det er jo Krigens Gang, selv om det ogsaa tit og ofte skærer en i Hjærtet, naar en god og rask Kammerat synker til Jorden.

For Tiden arbejder vi stadig med at udvikle vort Skyttegravs-System og paa den Maade nærme os de fjendtlige Linier.

Paa flere Steder er vi kun ca. 100 Meter fra hinanden, og kun det forbandede Pigstaastraadshegn forhindrer os i at storme; men disse Hegn synes at kunne standse selv de kraftigste og bedst tilrettelagte Angreb.

Der maa meget Artilleri og Bunker af Sprængstof til, inden det bliver muligt at slippe igennem.

Som jeg har skrevet tidligere, lever vi udmærket

og har alt, hvad vi behøver, og jeg overdriver ikke, naar jeg siger, at Soldaterne her lever langt bedre end de danske „Jenser“ derhjemme.

Af Bladene ser I jo vel ellers alt, hvad der sker paa Krigsskuepladserne, og I kan fuldt ud stole paa de franske Meddelelser; thi jeg ser i de danske Blade, at hvad vi foretager os, er korrekt gengivet i Telegrammerne.

Ch.

I Skyttegravene, 27.—1.—1915.

Jeg er stadig glad over at kunne meddele Eder, at jeg har det godt.

Min Kepi er bleven hullet af en Geværkugle, der for igennem den uden at røre ved Hovedet. En Granat, Kaliber 105, sprang forleden Dag lige over Hovedet paa mig uden at gøre mig Skade. Det var den 20. Januar, det skete, og jeg slap med nogle Smaarifter, saa I ser, jeg har stadig Heldet med mig. Jeg har ikke engang været sygemeldt.

I Dag er det Kejserens Fødselsdag, saa Tyskernes Skydning har været en Del livligere end ellers.

Lev vel!

Ch.

Skyttegravene, 3.—2.—1915.

Kære Forældre.

Tak for Eders Brev og de tilsendte Avisudklip. Brevene er jo nu noget længere undervejs, men

forhaabentlig har I dog faaet Meddelelse om mine sidste Oplevelser.

Jeg er for Tiden, siden i Gaar, i 2. Linie med mine Folk. Vi kalder det for „halvt Hvil“, og jeg har naturligvis straks benyttet Lejligheden til at tage mig et Bad. Efter det befinder jeg mig saa godt, som noget Menneske overhovedet kan befinde sig.

I Aften skal jeg til Middag hos Generalen, hvilket selvfølgelig er mig en stor Ære.

Af Kortet, jeg sendte Eder, kender I Begivenheden om den Obus (Granat), der saarede mig en lille Smule.

Man vilde have sendt mig paa Hospitalet; men det vilde jeg ikke gaa ind paa. Jeg hvilte mig bare en 3 Dages Tid i anden Linie, saa meldte jeg mig atter ved Kampfronten.

Fra Ledelsens Side maa man have lagt Mærke til, at jeg ikke giver mig for saa lidt; thi jeg er nu bleven nævnt i Armébefalingen paa følgende Maade:

„Løjtnant Charles Welterstrøm har ved enhver Lejlighed, med en fuldstændig Ligegyldighed for al Fare gjort mere end sin Pligt. — Han er saaledes forbleven paa sin Post efter at være bleven alvorligt saaret, og har kun ladet sig hospitalsbehandle efter Befaling.“

Som jeg lige har skrevet, fik de mig alligevel ikke paa Hospitalet, og nu er alt Mén efter de smaa Læsioner fuldstændig borte. Min Hospitals-seddel har jeg endnu i Lommen, nærmest som en Kuriøsitel.

— — —

Hvornaar Krigen slutter, kan man ikke sige; men jeg haaber ikke, den er forbi, før vi har vundet den endelige Sejr.

Lev vel, kære Forældre, og vær hjærtelig hilset!
Ch.

(Af et Brev til en Ven).

4.—2.—1915.

— — — Er det nødvendigt at sige dig, at jeg befinder mig udmærket. Jeg er stadig paa Farten, og i de sidste Dage har jeg flere Gange været ovre at hilse paa Fjenden.

En Nat hentede jeg mig saaledes en tysk Avis, som de havde stukket op paa en Pind, lidt udenfor deres Staaltraadshegn.

Forleden Dag, jeg var ude at „spadsere“, havde det imidlertid nær gaaet galt.

Da jeg var paa Tilbagevejen mod vore egne Skyttegrave, og Tyskernes Kugler pek mig den sidste Hilsen om Ørerne, begyndte pludselig en af vore egne Patrouiller ogsaa at fyre paa mig i en Afstand af 20—50 Meter. De antog mig nemlig for en Tysker og havde allerede faaet affyret en 30—40 Skud, da de opdagede Fejltagelsen og holdt inde.

Du ser heraf, at det for den enkelte udkaarne er meget vanskeligt at komme af med Livet, medens det for andre gaar knusende let.

Lev rigtig vel! Din

Charly.

Skyttegraven, 27.—2.—1915.

Kære Forældre.

Modtag min bedste Tak for Skakspillet. I kan tro, at det bruges flittigt her i Skyttegraven, medens Kanonerne Brummen og Geværkuglernes Piben leverer Musikken dertil. Ovenikøbet ganske gratis, og nogen videre Skade udrettes der ikke.

Jeg befinder mig iøvrigt ganske udmærket og venter egentlig talt kun paa at faa Lov til at rykke frem, og tør jeg da sværge paa, at det vil gaa gall for Fjenden!

Min Gage er nu 400 frc. om Maaneden, saa I kan forstaa, at jeg lider ingen Nød, men lever et sandt Krigerliv, knusende fornøjeligt!

Det, at jeg blev citeret forleden i Armébefalingen giver mig for Resten en Krigsdekoration, der netop er bleven indstiftet i disse Dage, og som bliver tildelt mig efter Krigen.

Det er den fineste Udmærkelse, man kan modtage, efter Æreslegionens Kors.

Forøvrigt vil jeg bede jer om ikke at lade mig blive omtalt for meget i Bladene derhjemme; thi jeg synes, det er Snobberi, og jeg gør jo kun min Pligt!

Lev vel! Eders hengivne Søn

Charles.

10. og 17.—3.—1915.

Jeg har i Dag den store Glæde at meddele Eder, at jeg er bleven udnævnt til Ridder af Æreslegio-

nen! I ser saaledes, at alt gaar godt, og at jeg gør mit Land Ære.

Om en 2 à 3 Uger vil det store Omslag ske, og Fjendens Tilintetgørelse vil være nær, saa Freden kan antagelig blive sluttet i August Maaned.

Vi ligger 100 Meter fra Tyskernes Skyttegrave, og for nogle Dage siden foretog de et natligt Angreb, som imidlertid mislykkedes fuldstændig. Bag-efter gik jeg frem over det hærgede Terræn, og skønt jeg var langt indenfor Skudvidden fra Fjendens Skyttegrave, lykkedes det dog mig at hjælpe en stakkels tysk Soldat, der laa og jamrede sig af sine Smerter.

Han var meget haardtsaaret, men hans Kammerater havde dog alligevel forladt ham i Kampens Hede.

Nu kom jeg med Hjælpen til ham og bar ham, trods hans Landsmænds hæflige Skyden, frelst tilbage til vore Stillinger, hvor han straks kom under den nødvendige Lægehjælp.

I ser saaledes, at vi behandler de saarede Tyskere bedre, end de efter Sigende skal behandle vore Saarede, der bliver taget til Fange af dem.

At jeg særlig for denne Bedrift har modtaget Æreslegionens Ridderkors som Belønning er mig derfor ikke mindst kær!

— — —
Dekorationen fandt Sted den 15. ds. Kl. 11 $\frac{1}{2}$ under stor militær Højtidelighed.

I kan tro, at jeg er stolt af at være Ridder af Æreslegionen, og jeg har siden modtaget en Mængde Lykønskninger fra alle Sider.

Man har gjort mig saa megen Ære, at jeg ikke ved, hvorledes jeg skal komme til at bevise min Erkendtlighed.

Heldigvis er Krigen jo ikke endt endnu, saa jeg haaber her at kunne gøre lidt Gengæld for al den Hyldest, som vises mig, og som jeg slet ikke synes, jeg har fortjent endnu.

Min Udnævnelse til Ridder af Æreslegionen har følgende Ordlyd paa Dansk:

„Løjtnant Wetterstrøm udnævnes herved efter Ordre til Ridder af ~~Æreslegionen~~.

Han har udvist en Uforfærdethed og et Mod, der modstaar alt, og han har atter gjort sig bemærket ved at gaa frem i aabent Terræn, midt om Dagen og tæt op mod Fjenden for at bringe en saaret Tysker, der var ladet tilbage af sine egne, ind til vore Linier, i den Hensigt, dels at frelse Mandens Liv og dels at tage en Fange, som kunde give os Underretning om Fjenden, hans Styrke og hans Bevægelser.

Løjtnant Wetterstrøm er allerede citeret i Divisionsbefalingen og i Armébefalingen for sin tapre Opførsel.“

Udnævnelsen er underskrevet af Overgeneralen J. Joffre.

Nu ikke mere denne Gang, men lev rigtig vel!
Eders Søn Ch.

27.—3.—1915.

— — — Jeg antager, at Postforbindelsen er stoppet; thi jeg har intet modtaget fra Danmark de

sidste 6 Uger. Forhaabentlig har I dog modtaget mine Breve.

For en halv Snes Dage siden var jeg igen saa uheldig at staa i Vejen for en af Fjendernes Granater. Denne Gang var det en Obus af Kaliber 150 mm.

Den gjorde imidlertid lige saa lidt Skade som den første; den rev et lille Saar paa Overlæben, et andet paa det ene Ben og skrabede lidt Hud af den ene Hofte. Det var hele Maløren, saa I kan da heraf forstaa, at det slet ikke er saa farligt at være i Krig.

Desværre maatte jeg dog hvile mig ud nogle Dage ovenpaa den Historie; men nu er jeg atter i Skyttegraven.

Om kort Tid faar jeg for Resten Krigskorset med 2 Agrafer. Det har jeg allerede fortjent før Ridderkorset. Hjærtelig Hilsen.

Ch.

(Brudstykke af et Brev).

5.—4.—1915.

— Under de vanskeligste Forhold bringer vi de tyske Saarede ind og plejer dem paa bedste Maade.

Hvad mine egne Saar angaar, da er de Smaaskrammer lægte for lang Tid siden.

Kære Forældre! I spørger mig, om jeg ikke frygter Døden, naar vi stormer frem i Rækkerne?

Hertil kan jeg kun svare jer, at det er noget, jeg aldrig skænker en Tanke. Jeg tager Tingene, som de nu engang kommer, og kommanderer mine Folk, som jeg synes selv, det er bedst.

Desuden vil jeg blot sige jer en Ting, nemlig dette, at enhver Soldat maa opgive Tanken om at leve, naar han kaldes til at gaa i Krig. Dør han da, ja saa kommer det ikke som en Sorgens Katastrofe for ham og hans. Det var forudset, det er gaaet i Opfyldelse, og dermed maa man, hvor underligt det end lyder, sige, at alt er gaaet, som det skulde!

Kommer han derimod tilbage fra Krigen med Livet, ja da er han paa en Maade som født paany, og han maa betragte sit Liv som en Gave, han skal behandle med Nænsomhed og Kløgt.

Se, naar man ser saaledes paa Tingene, og saaledes maa og skal en Soldat i Krig se paa Forholdene, se saa kan man udrette alt, hvad man vil, uden derfor at lave Dumheder.

Jeg antager saaledes, at I har faaet det bestemte Indtryk af mig, at jeg er Soldat og kun Soldat. Som saadan gør jeg min Pligt og lader saa for Resten alt andet gaa sin Gang med en rasende Lige-gyldighed.

Man kan maaske kalde mit Ræsonnement noget egoistisk og en Del raat; men man maa nu engang se Forholdene, hvorunder man lever, lige i Øjnene og forme sin Livsteori derefter. Det kommer man længst med og bedst fra! — —

— — Jeg forstaar saa godt eders store Forbav-selse over al den Ære, der er bleven vist mig; men jeg lover jer, at det skal ikke forandre min Maade at se Tingene paa.

Forhaabentlig faar jeg endnu Lejlighed til at udmærke mig inden Krigens Afslutning. — — —

Ja, hermed maa jeg slutte; thi jeg har en vældig Stabel Lykønskingsbreve, der skal besvares!
I være da hjærtelig hilset af Eders

Charles.

8.—5.—1915.

Et Par Ord for at meddele Eder, at vi har skiftet Plads. Antagelig skal vi angribe her. Og — all og alle er rede, alle længes efter at slaa løs, saa — Sejren er os sikker!

Vi rykker frem under stor Begejstring i den faste Overbevisning, at alle vore Anstrengelser vil lykkes.

Indlagt sender jeg Eder en Firkløver fra de franske Enge. Den bringer jer en Hilsen fra Eders hengivne

Ch.

(Brevkort til en Ven).

9.—5.—1915.

Vi angriber i Morgen! Jeg er i første Linie med Mitrailleusen! Sejren er sikker!

C. W.

(Efterskrift, dateret den 10.).

Angrebet er lykkedes! Jeg befinder mig i bedste Velgaaende!

Charles.

15.—5.—1915.

Kære Forældre.

Jeg antager, at I har modtaget mit Kort angaaende Slaget den 9. Maj og deraf har set, at mine Forudsigelser var rigtige.

Muligvis læser I i Bladene derhjemme om Slaget omkring Arras og „de hvide Fæstningsværker“.

Mit Regiment var netop paa det sidste Sted, og vi høstede stor Ære af vore Angreb.

Jeg er en af de faa Officerer, som slap helskindet fra det, saa I kan nok tænke jer, at den har været haard.

Løvrigt var det en prægtig Dag, en af de smukkeste siden Krigens Begyndelse!

Det var med en vis Fornøjelse, at man promenerede mellem Granater og Kugler, rigtig et Liv for en Soldat.

Vi tog mange Fanger, og alle de Tyskere, jeg stødte paa, faldt paa Knæ, foldede Hænderne og strakte dem i Vejret, alt imens de græd og bad om Naade og Skaansel.

Jeg fik saaledes hverken Brug for min drabelige Sabel eller min Revolver; men jeg kom heldigvis i Tide med min Mitrailleuse-Section til at afslaa et farligt fjendtligt Modangreb. Vi afskød ikke mindre end 6000 Patroner!

Ja, det var en smuk Dag, en Sejrens Dag, og vi er nu gaaet tilbage i anden Linie for at organisere os. Jeg antager forøvrigt, jeg bliver udnævnt til Kaptajn en af de første Dage. Lev vel! Eders

Ch.

25.—5.—1915.

-- — Min Udnævnelse til Kaptajn er nu kommen. — —

— — I den sidste Tid har vi haft travlt med at organisere os; men vi er nu atter rede til at tage fat og gaa i Ilden.

Jeg har et udmærket Kompagni og haaber at udrette noget godt med de raske Folk, hvis Mod ingen Grænser kender.

— — Ja, nu er Italien jo da endelig kommen med og forhaabentlig følger Rumænien og Bulgarien efter i nær Fremtid.

Her menes det sikkert, at Bulgarerne vil gaa mod Konstantinopel, og dermed vil Afslutningen af Krigen være nærmere, end man tror.

Jeg kan forøvrigt meddele Eder, at de to Mitrailleuse-Sectioner, som jeg kommanderede den 9. Maj, har faaet følgende Omtale i Armékorps-Befalingen:

„2. og 3. Section af Mitrailleuse-Kompagniet blev formeret i een Section, efter at de var rykket frem under en hæftig fjendtlig Artilleri- og Geværild, der foraarsagede alvorlige Tab.

I et kritisk Øjeblik tog Sektionen Plads i en fremskudt Stilling, standsede derved et alvorligt fjendtligt Modangreb og gjorde det umuligt for det fjendtlige Infanteri at tage Fodfæste paa et meget vigtigt Punkt i Terrænet. Generalen for X. Armékorps.“

Hjærtelig Hilsen.

Ch.

6.—6.—1915.

— — — Her er intet Nyt. Vi venter stadig paa at faa Lov til at storme igen; men naar det bliver, kan ingen af os sige.

Selvfølgelig har jeg nok at gøre. Som Kompagnichef er der saa meget at tage Vare paa, saa Tiden gaar kun alt for hurtigt.

Forhaabentlig kommer snart Rumænien og Bulgarien med paa vor Side, og det skal nok hjælpe.

Desværre har Russerne atter maattet trække sig tilbage og derved opgivet Fæstningen Przemysl. Det er naturligvis beklageligt, men det betyder intet, set fra et militært Standpunkt. Over for den store Befolkning kan det imidlertid betyde noget, moralsk set.

Tilbageetoget kommer naturligvis af, at Rusland mangler Ammunition og har Vanskelighed ved at fabrikere de kolossale Masser, som den moderne Krigsførelse kræver.

Det vil dog sikkert snart ordne sig paa bedste Maade; men for at gaa i Krig nutildags hører der nu alligevel følgende 3 Ting: Penge — Ammunition og Soldater med stærke Nerver!

Jeg har det, som I kan tænke jer, udmærket og haaber snart at se Fjenden paa nær Hold.

Den tyske Linie blev iøvrigt fuldstændig gennembrudt den 9. Maj, og Sejren betragtes her som den største og smukkeste efter det berømte Marne-slag!

Lev nu rigtig vel, kære Forældre og vær hjærtelig hilset! Eders hengivne

Charles.

(Det sidste Brevkort).

14.—6.—1915.

Kære Forældre.

En hjertelig Hilsen for samtidig at meddele Eder, at alt staar udmærket!

Det gaar jo stadig langsomt fremad; men jeg haaber dog med det første, at der skal komme noget mere Fart over Fremrykningen. Hilsen

Charles.

— — — Haabet gik imidlertid ikke i Opfyldelse for hans eget Vedkommende; thi to Dage efter faldt han. Hans Forlangende om at blive begravet, hvor han faldt, blev derimod opfyldt. — —

Hvor hans Grav er at finde, vil sikkert aldrig blive oplyst; men Solen vil skinne over den, og Trækfuglene vil i de sene Efteraarsdage bringe den en Hilsen fra Landet der højt oppe imod Nord, det Land, som han, trods alt, elskede saa højt, og hvis Navn han holdt saa smukt i Ære!

Generalstorm.

A. Rasmussen.

Kriegsfreiwilliger Unterofficer A. Rasmussen ved 59. Infanteriregiment stammer fra Skanderborg, og da Krigen udbrød, meldte den 19-aarige unge Mand, der sammen med sine danske Forældre har opholdt sig i mange Aar i Sønderjylland, sig som Frivillig ved den tyske Hær.

Sin Rekrutuddannelse fik han i Neumünster ved det 163. Infanteri-Regiment, og kom derfra til det 59. Regiment, der paa det Tidspunkt laa ved den østlige Front.

Her har han bl. a. deltaget i Slaget ved Tannen-

berg og Angerburg og fik Jernkorset efter Stormen paa Banelinien Warschau-Petrograd.

Ikke mindre end 3 Gange har Rasmussen været saaret, og i Januar og Februar Maaneder maatte han sige Farvel til Fronten, hvor han lige var blevet udnævnt til Korporal, for at blive helbredet for et dybt Skudskaar i det ene Laar.

Og fra Lazarettet i Deutsche Eilau har han da sendt følgende gribende Skildring af Stormen paa en af de stærke russiske Grænsefæstninger.

Dt. Eilau. 13.—2.—17.

— -- Den 10. Oktober 1914 begyndte de forfærdelige og blodige Kampe foran Fæstningen I. i Polen.

Fjenden her var os meget overlegen i Tal, og jeg vil antage, at Forholdet mellem os var som 5 til 1.

59. Regiment og specielt mit Kompagni, fik Ordre til at gribe ind i Slaget om Eftermiddagen. Det var ved en lille Landsby, der hed Wolga, og som ligger omtrent en god dansk Mil vest for Fæstningen, at vi skulde tage fat.

Russerne havde besat Byen, og det blev nu vor Opgave at jage dem bort og indtage deres Stillinger, som efter alt at dømme var meget stærke.

Paa vor Fremmarsch i Polen havde vi modtaget betydelige nye Forstærkninger, som endnu ikke havde været i Ilden. Og af den Grund var de

selvfølgelig alle meget spændt paa, hvorledes de kommende Timer vilde forløbe.

Vi rykkede frem mod Landsbyen med en meget bred Front og bestræbte os saa vidt muligt paa at søge Skjul paa Marchen fremefter.

Til sidst opdagede dog Russerne os, og dermed begyndte der en infernalsk Beskydning af vore Rækker.

Vi gamle, der havde lugtet Krudt før, kendte jo nok den Historie, og vi lod os derfor ikke forstyrre, men fortsatte roligt Gangen fremefter.

De nye Soldater derimod, ja de blev meget urolige, og jeg tror nok, at de i Grunden med disse Salver havde faaet deres Nysgerrighed tilfredsstillet.

Naa, men her hjalp ingen Vaklen i Geledderne. Vi skulde fremad, koste hvad det vilde, og saa maatte alt andet glemmes.

Det gik naturligvis ikke saa rask fremad gennem det daarlige opblødte Terræn, og pludselig mødte vi saa en meget ubehagelig Overraskelse.

Foran os kom nemlig pludselig en 8 Meter bred Flod til Syne, og Broen var naturligvis forlængst bleven sprængt af Russerne.

Hvad var vel her at gøre? Ja, over skulde vi som sagt, og var der ingen Bro, maatte vi altsaa vade over.

Men — hvorledes forholdt det sig vel med Dybden? — —

Fjendens Ild var bleven ikke saa lidt stærkere. Vi var nu naaet inden for en Afstand af ca. 1500

Alen, og hist og her begyndte allerede Russernes Ild at forvolde Tab i vore Rækker.

Her var altsaa bogstavelig talt gode Raad dyre!

Det var næsten, som om en fælles Frygt havde besat os alle: Ingen vilde være den første til at springe ud i Floden, og — hvert Minut var kostbart!

Min Kompagnichef Hauptmann v. V. var den, som endelig reddede Situationen.

Han sprang som første Mand i Vandet, og jeg, der havde staaet lige ved Siden af ham, fulgte øjeblikkelig efter.

Til alt Held var der ikke saa forfærdelig dybt. Det gik mig op til Brystet, saa jeg, der er temmelig voksen, slap ret godt over.

Værre var det for vore smaa Kammerater; thi dem gik Vandet paa flere Støder helt op til Næsen.

Fjendens Kugler haglede nu ned omkring os i en sand Byge; men vi slap dog over uden større Tab.

To Mand blev truffet, medens de kæmpede for at komme frem gennem Vandet, og deres Saar maa have været meget alvorlige; thi de forsvandt straks med Strømmen.

Resten af Kompagniet naaede frelst over. — —

Det gik nu videre fremefter i vaade Klæder, som sjaskede os omkring Kroppen, saa al Varme forsvandt.

Til al Uheld var Jorden fuldstændig opblødt af de sidste 14 Dages Regn, og ofte hændte det, at Støvlerne blev siddende i Mudderet.

Nu og da, ialt en 5—6 Gange, maatte vi kaste os plat ned paa Marken for at undgaa den frygte-

lige Ild, som nu kom inde fra Landsbyen, saa vi lignede til sidst alt andet end Mennesker.

Heldigvis begyndte vort Artilleri at beskyde de russiske Stillinger, og det var, set fra et militært Standpunkt, et meget flot Syn at se de mange Træffere, vort Artilleri opnaaede.

Det var en forfærdelig Ødelæggelse, Kanonilden foraarsagede i den omstridte Landsby, og i Løbet af godt ti Minutter stod det Hele saa at sige i lys Lue.

Det var nu bleven mørkt; men Skæret fra den brændende Landsby oplyste imidlertid hele Egnen.

Det var et ejendommeligt, tragisk Skue, som jeg aldrig vil kunne glemme.

Den mørke Efteraarshimmel, blodig rød af knitrende Flamme, de vaade, mudrede Marker og saa dette flakkende Kæmpebaal midt i det Hele, — ja, det var paa engang i Grunden saa smukt og dog saa uhyggeligt!

Det kneb en Del med at se, hvad der foregik lige foran os. Det gav desværre Anledning til et meget beklageligt Tilfælde.

En Patrouille, der var udsendt fra et Regiment, der laa til venstre for os, blev nemlig i den dunkle Efteraarsaften antaget for Russere, og det havde da til Følge, at vi begyndte at skyde paa dem.

Desværre faldt 5 af vore Kammerater som et Offer for den skæbnesvangre Fejltagelse, der gik os alle nær til Hjærtet.

Vi var nu kommen temmelig nær ind paa Fjenden, og den forreste Stormlinie, som jeg var i,

blev derfor liggende, indtil de øvrige var naaede op i Nærheden af os.

Først da kunde vi gaa over til Generalstormen, der var ansat til at skulle finde Sted Kl. 8.

Aah, hvor vi frøs, medens vi laa der og ventede. Vore Klæder var som før nævnt gennemvaade af Vand og Dynd, og det følte dobbelt, medens vi laa der paa den fugtige, kolde Græsmark.

Tænderne klaprede i Munden paa mig, og jeg var ganske stiv i alle mine Lemmer. — —

Da jeg i sin Tid meldte mig som Frivillig, troede jeg ikke, Krigen skulde vare mere end et Par Maaneder. Jeg havde derfor ikke tilstrækkeligt Undertøj med, og de Sokker, mine Forældre havde sendt, var gaaet tabt undervejs.

Jeg var nærmest klædt paa til Sommervej, saa den var rigtignok haard at gaa paa.

Under almindelige Forhold tror jeg, man var bleven dødssyg efter saadan en Tur; men det forekommer mig, at man kan taale langt, langt mere, naar man lever under saadanne Tilstande som vi.

Imidlertid — de andre Linier var omsider naaet op til os, og vi laa nu og ventede spændt paa Kommandoen til den sidste, store Storm.

Der var en ren Helvedes Larm omkring os.

Vore egne Granater suste i høje Skrig hen over vore Hoveder og sprang med dumpe Brøl i de fjendtlige Stillinger. Maskingeværerne tikkede uaf-ladeligt, og Fjendens Bomber og Granater forsøgte at overdøve al den anden Larm.

Man kunde ikke høre hinandens Tale, kun de

Saaledes Klagen trængte igennem, og fyldte ens Hjerne med den mest rædselsfulde Uhygge.

Min Korporal laa ca. 3 Alen til højre for mig.

Vi saa paa hinanden, og jeg husker endnu hans store, stirrende Øjne. Han drejede sig lidt hen efter mig, som vilde han have sagt noget; men i det samme ramtes han af en fjendtlig Fuldræffer og i næste Sekund var hans Legeme bogstavelig talt revet og flaat i Stumper og Stykker, der med Eksplosionen blev kastet hen over os andre, som laa i Nærheden. Ja, det var ligefrem saaledes, at Kødstumperne klaskede os om Ørerne, og jeg ønskede mig i det Øjeblik bort fra al Krigens Rædsel og Raahed.

Med begge Hænder gravede jeg en lille Forhøjning op foran mig. Paa det Tidspunkt havde vi endnu ikke alle faaet udleveret Spader.

Bag denne Forhøjning gemte jeg mit Hoved og gav mig saa iøvrigt Gud i Vold.

Russernes Maskin- og Geværkugler suste hen over vore Hoveder som tætte Myggesværme.

Flere Gange blev der raabt, at højre Fløj skulde skyde raskere; men det var simpelt hen umuligt. Det vilde nemlig være det rene Selvmord at hæve Hovedet saa højt op, at der kunde tages Sigte, saa tæt faldt den fjendtlige Kuglereg. — — —

— — Endelig var Klokkeren 8, og i samme Øjeblik blev der blæst til Generalstorm.

Vi sprang op, alle vi, der ikke var saarede og stormede frem, medens Hurra-Raabene klang frem over de vaade Marker.

Fjenden skød som en Rasende, og vort eget Ar-

tilleri gav den sidste Salve, som om Dommødag var inde.

Det hjalp imidlertid mægtigt; thi derved nødtes Fjendens Folk til at holde sig nede i Dækning. --

I hurtigt Tempo gik det fremad; men da vi var kommen Fjenden nær paa en Afstand af ca. 100 Alen, saa vi, at han paa en eller anden Maade havde faaet hidkaldt Forstærkning.

Vi saa dem rykke frem overalt, som voksede de pludselig op af Jorden, og der var da intet andet for os at gøre end at trække os tilbage.

Det gik langsomt; thi vi maatte jo passe paa, ikke at give Anledning til nogen Blottelse og en Trøst for os var det, at vi vidste, der var Forstærkning til os undervejs. — — —

Ja, det var nogle frygtelige Timer, vi nu oplevede, Timer mere rædselsfulde, end jeg nogen Tid havde tænkt mig, kunde findes i denne Verden!

Det var især forfærdeligt at høre Skrigene fra alle de saarede Kammerater, der var sunken til Jorden derude i Terrænet, ramt af Fjendens Kugler, og de klagende Raab gjorde os saa meget mere ondt, som det jo var umuligt at bringe Staklerne nogen som helst Hjælp.

Det vilde være den sikre Død for enhver; men — det kan nu alligevel gøre saa ondt, saa ondt at høre ens gode Venner bede om Hjælp, og man ikke er i Stand til at bringe dem den.

Hvad disse Stakler har lidt, kan jeg ikke beskrive; men deres Jammer var som fyldt med al Jordens Pinsel og Ve!

Vi andre, der var sluppen fri for de blodige Saar,

havde det heller ikke godt. Vi frøs gennem Marv og Ben, og som Timerne gik, syntes vi, at det blev værre og værre.

En halv Times Tid sneede det endog, og Mad og Drikke havde vi ikke set det sidste Døgn. —

— — Endelig kom Forstærkningen, et Par Timer senere end ventet; men vor Glæde blev stor, da vi saa dem rykke frem bag ved os.

Det var selve Kejsereus Garde, som kom, og det var, som fik vi andre nye Kræfter og nyt Mod til at gaa paa. — — —

Ude i Mørket hørte vi Hornene gjalde paany.

Det var Generalstormen, som atter blev optaget, og — denne Gang var der intet, som kunde modstaa os!

Vi trængte ind i den fjendtlige Stilling og tog en Mængde Fanger, og nu kunde vi jo tillige bringe Hjælp til de mange saarede Kammerater, som alt for længe havde bedt om en kærlig Vennehaand.

— — —
Vi holdt den tagne Stilling Resten af Natten; men ved Daggry havde Fjenden faaet samlet saa store Forstærkninger, at vi maatte opgive vor Erobring og gaa tilbage til vor Angrebsstilling.

I ca. 14 Dage gik det frem og tilbage; men til sidst maatte vi helt rømme Egnen paa Grund af den ganske overvældende Overmagt, hvormed Fjenden tog Kampen op.

Først i Sommeren 1915 blev den omtalte Fæstning erobret, og den er nu stadig i vore Hænder, hvor den uden Tvivl vil blive, til Krigen er forbi.

En Vens Død.

Aage Melchior Hansen.

Brevskriveren fødtes den 16. Januar 1891 paa Gaarden Saltø ved Næstved, og efter at han havde taget sin Præliminæreksamen og lært Landvæsenet til Gavns hos sin Fader, rejste han i 1915 til England, hvor han havde faaet tilbudt en Plads som Forvalter.

Herovre kom han meget i vor berømte Landsmand, I. P. Mullers Hus, og sammen med dennes Søn Ib meldte han sig saa da nogle faa Maaneder efter som Frivillig.

Han har siden deltaget i Kampene ved Fronten

Frankrig, hvor han sidste Sommer blev haardt saaret af et meget alvorligt Skud i Laaret.

Tiden siden har han tilbragt, dels paa Lazaretter og dels i en Rekreationslejr, indtil han i Februar Maaned atter var parat til at melde sig ved Fronten.

— — —

Fronten, 22.—11.—1915.

Min kære Moder.

— — Jeg sidder nu her hos en fransk Husmand og skriver dette Brev til dig, medens Tyskerne bombarderer Byen.

Vore Stillinger har de overøst med Granater og Bomber i de sidste 48 Timer, saa jeg tænker, de vil storme engang i Nat.

Jeg er forøvrigt i Reserven indtil i Morgen; men skulde det komme til at knibe for vore Kammerater derude, saa kommer vi nok med.

Alting her omkring os er næsten som i et Helvede, ja Gud ved i Grunden, om Helvede kan være værre end alt dette grufulde, man her bliver Øjenvidne til! — — —

Jeg tror, jeg holder mig nøje til Sandheden, naar jeg siger, at vi alle har opgivet at slippe levende bort fra dette Menneskemyrderi!

Ja, kære Moder, er det i Grunden ikke underligt, at jeg skænker slet ikke det en Tanke, at jeg maaske fem Minutter efter at have skrevet dette, ikke mere er blandt de levendes Tal.

Om bange Følelser er her slet ikke Tale, skønt

Hundreder, ja Tusinder bliver skudt hver Dag, og jeg tror, det kommer af, at man er saa sikker paa virkelig at blive skudt, saa ens Tanker og Følelser sløves. Ja, man gider næsten ikke røre sig for at søge Dækning for en Granat, der kommer susende over imod os.

Jeg havde nok tænkt mig, at Krig var noget slemt, noget i Retning med de gammeldags Forestillinger om Dommedag; men at det var saa forfærdeligt, som jeg nu har set, det er, nej, det havde jeg dog ikke troet!

Om Aftenen, naar jeg har Tid, sidder min Værtinde og hendes lille Datter og fortæller mig om, hvorledes det var, da Fjenden hærgede Byen, og hvorledes det gik til, at Englænderne atter kom i Besiddelse af de sammenskudte Ruiner, der nu bærer Navnet Huse og Gaarde.

Desværre kniber det naturligvis en Del med Sproget, for jeg har forlængst gjort den pinlige Opdagelse, at den Smule Fransk, jeg lærte i Skolen, er borte.

Men — vi hjælper os efter bedste Evne, og Dag efter Dag lærer jeg flere og flere franske Ord, saa det skal nok komme til at gaa.

Manden og Sønnen er iøvrigt i Felten, og Børnene spørger hver Dag, om jeg ikke har set deres Fader.

For skulde det ske, siger de, ja saa maa jeg endelig tage ham med tilbage!

Ak ja, saadan spørger de smaa Stakler. Maaske er de allerede faderløse og vil aldrig mere komme til at gense „petit Papa“, som de kalder ham.

For os er der en Glæde og Begejstring uden Lige. Børnene her vil allesammen kysse mig, før jeg gaar til mit Kompagni om Morgenen.

Det er saa rørende, synes jeg.

Kærlig Hilsen til Eder alle fra

Aage.

(Brev til en Ven).

22.—12.—1915.

— — Min bedste Tak for dit Brev, der bringer mig et Pust og en Hilsen fra Danmark, mit kære, elskede Fædreland, hvor jeg dog ene føler mig hjemme.

Naa, jeg faar vel Danmark at se igen inden ret længe; thi Fjenden er sikkert snart sat ud af Spillet.

Du skulde blot høre vore Kanoner, naar de begynder at give Fjenderne Undervisning i Engelsk. De faar 20 for hver 2 de sender os, og saa kan de jo endelig holde inde.

Det er iøvrigt yderst interessant at se vor store Overlegenhed med Hensyn til Artilleriet, som efterhaanden kommer til at spille en større og større Rolle i denne Krig.

I Gaar kom vi tilbage til Ildlinien fra en Reservestilling, som vi har haft i nogen Tid et Stykke bag ved Fronten.

Den var dannet i Udkanten af en Landsby, hvor enkelte af Husene endnu var saa noglunde bevarede.

Alt var selvfølgelig krigsmæssigt indrettet, og overalt var der Skydehuller i Husvæggene, om noget skulde ske.

Vort Opholdsrum var i Vinkælderen, og her havde vi vore Kogeapparater, saa vi om Aftenen kunde lave os en varm, god Kop The, Kakao eller lignende.

Du kan tro, at den Slags Ting gør godt for trætte Krigere!

— — —

Frankrig, 1.—1.—1916.

Min kære Moder.

— — — Vi har haft en ganske forfærdelig Jul.

Vi var bleven kommanderet til at være i Skyttegravene fra den 20. til 22. December og troede da, at vi skulde faa Lejlighed til at holde en rigtig, hyggelig Juleaften, som den nu engang kan fejres herude paa Slagmarken.

Men — den 23. om Natten blev vi saa igen kommanderet ud i første Linje med Ordre til at passe meget nøje paa, da man ventede et fjendtligt Angreb i Løbet af Natten.

Larsen (en Ven af Aage M.-H.) og jeg blev som sædvanlig sat paa Forpost sammen, og vi kom ogsaa til at fejre Juleaften med hinanden.

Larsen havde faaet en Julekage sendt fra sin Familie i London, og jeg havde modtaget en Pakke Chokolade fra en Ven.

Saaledes udrustet gik vi Juleaften i Møde.

Da Klokken var 11, besluttede vi os til at be-

gynde vor lille Højtidelighed, og gav os i Lag med Kagen og Chokoladen.

Vi skiftedes til at holde Vagt og til engang imellem at skyde paa Fjendens Forposter.

Det var for Resten et meget uhyggeligt Vejr. Regnede gjorde det hele Natten, og vi blev blødt igennem til Skindet. Skyttegraven rendte fuld med Vand, saa der var næsten hverken til at staa eller gaa.

Vi trøstede selvfølgelig hinanden efter bedste Evne og søgte at holde Modet oppe ved at fortælle gamle, lyse Juleminder for hinanden.

I Grunden gik Tiden paa den Maade ret hurtigt, og ovre fra Fjendens Skyttegrave kunde vi høre dem synge og raabe.

Hen ad Morgenstunden klarede Vejret af, og Larsen og jeg blev da sendt ud for at tage os af en tysk Snigpatrouille, der var bleven observeret.

Naa, vi sneg os da ogsaa afsted paa dette farefulde Togt, og jeg havde netop fra en god Dækning begyndt at tage Kampen op med to af Fjendens Folk, da der pludselig viste sig to til paa vor venstre Flanke.

I det samme lød der to Skud hen imod os; men hurtig som Lynet sprang jeg til Side, saa jeg ogsaa laa i Dækning for de sidstnævnte; men da jeg vendte mig om, saa jeg, at den ene Kugle havde ramt min Ven i Hovedet.

Jeg blev ganske ude af mig selv af Sorg og Raseri og — saa meget er vist, de to, som havde sendt Larsen den dræbende Kugle, vendte aldrig mere tilbage til deres Skyttegrav! — — —

Min Ven var omtrent bevidstløs med det samme.

Han fik blot hvisket et Par Ord til mig som Tak for godt Kammeratskab, saa gik han tilsyneladende bort.

Han aandede dog endnu, og i mit stille Sind haabede jeg paa at kunne redde hans Liv.

Jeg søgte at standse Blodet fra hans Saar, og det lykkedes mig virkelig.

Værre var det at faa ham transporteret tilbage til Skyttegraven og derfra til en Læge; thi Larsen havde Garderhøjden og vejede godt til.

Jeg vilde imidlertid ikke give tabt, og efter to Timers fortvivlet Anstrengelse lykkedes det mig ogsaa at naa mit Maal.

Jeg ønskede flere Gange undervejs, blot en Granat vilde komme og befri mig fra den tunge Byrde. Jeg følte mine Kræfter svinde, og til sidst besvimede jeg som en Følge af Overanstrengelse og Træthed.

Da jeg kom til mig selv igen, for jeg skrækslagen op.

— Tænk, hvis min Ven nu var død, medens jeg havde ligget bevidstløs!

Jeg lyttede til hans Bryst. Jo, han aandede endnu, og saa gik det fremad igen.

Endelig traf jeg to Kammerater, som tilbød mig deres Hjælp.

Skyttegraven var imidlertid paa dette Sted indrettet paa en saadan Maade, at der vanskeligt kunde gaa mere end een ad Gangen, og da jeg var den eneste, som kunde bære den haardtsaarede alene, maatte jeg holde for det meste af Vejen.

Aldrig tror jeg, at jeg har været saa udmattet af Træthed og Spænding, som da jeg endelig naaede Lægen.

Jeg fuldstændig sank om paa Stedet, hvor jeg stod.

Desværre var der intet at gøre.

— Han kan højst leve en to, tre Timer, sagde Lægen, saa I skal ikke bære ham videre, før det bliver mørkt. Men — det kan maaske være jer en Trøst, sluttede han og saa over paa os, der var kommen med den døende Mand, — at han lider ingen Smerter!

— — — Jeg stod ved min Vens Side, til han drog det sidste Suk, — I kan tro, det var en underlig Julemorgen for mig.

Arthur Larsen var Bornholmer, født i Rønne, og vi meldte os samtidig som Frivillige.

Vi havde lært hinanden at kende i London, og han var et ejegodt, bravt Menneske og en god Kammerat!

Ære være hans Minde! Jeg vil aldrig glemme ham, saa længe jeg lever!

— — Da han var død gik jeg langsomt tilbage til min Post; men jeg følte mig da saa underlig ene.

Om Aftenen, da jeg blev afløst, var jeg saa med til at grave hans Grav og følge ham til det sidste Hvilested i Frankrigs gamle Jord.

Det var første Gang, jeg græd her i Felten, men jeg syntes, det gjorde saa godt!

Ak ja, af slige Begivenheder kunde jeg saamænd fortælle jer flere; men hvorfor skulde jeg nu det.

Saa bliver I jo blot mere ængstelige for mig, kan jeg tro!

Som oftest ænser vi heller ikke den Sorg og Elenighed, der spredes omkring os. Vor Hjerne er forlængst bleven fyldt med Indtryk. Man ser kun, hvad der sker; men man føler ikke mere. —

— Haaber ellers, I har haft en god gammel Jul, og jeg sender jer hermed de allerbedste Ønsker for det nye Aar. Eders
Aage.

-- -- --

17.—2.—1916.

Ib Muller er rejst tilbage til England. Han var jo saa ung, næppe 18 Aar, og Faderen vilde derfor gerne have ham hjem.

Jeg havde ogsaa haabet at komme en lille Svip-tur til London; men Haabet glippede denne Gang.

Vor Forplejning er ganske storartet, saa i den Retning skal du ingen Bekymringer nære, kære Moder. Vi kan overhovedet ikke forlange den bedre!

Vi faar ligeledes alle de Cigaretter og alt det Tobak, vi kan ryge, saa vi lider slet ingen Nød.

I Dag regner det med Skomagerdreng, og Stormen gør Uhyggen værre.

Heldigvis har vi nu snart Foraar. Jeg kan se, hvor de smaa Blomster og Knopperne paa Træerne begynder at skyde frem.

Blot saa Krigen ogsaa snart vilde holde op, det vilde sikkert være til Lykke for os alle sammen. Tror du ikke, Mor?

Tak for den lille Blomst, du sendte mig. Den ser jeg til mange Gange om Dagen.

Jeg fandt i Dag en lille Viol paa Kanten af Skyttegravnen, og det var i Grunden min Mening at sende den hjem til dig; men nu kan jeg ikke finde den.

— — —

—————

(Af et Brev til en Ven).

23.—3.—1916.

— — — Ja, nu er det ingen Sag for os at føre Krig; thi nu er Foraaret jo begyndt!

I Dag er Luften saa dejlig varm, Solen skinner, og — alt det har vi ventet paa hele Vinteren!

De gode Efterretninger fra vor Allieredes sejr- rige Kampe ved Verdun, gør, at vi allesammen er i et knusende godt Humør.

Alle de mange nye Tropper, som i den senere Tid er kommet herover, har gjort, at Opholdet i Skyttegravene ude i yderste Linie nu er bleven betydelig forkortet.

Nu er vi der kun tre Uger ad Gangen, hvorpaa vi afløses og gaar tilbage til en eller anden fransk Landsby for at hvile ud.

Vi kom fra Skyttegravene i Gaar og er nu i Gang med at vaske og skrubbe os rigtig grundig igennem.

Vor Udrustning trænger ogsaa i højeste Grad til et lille Eftersyn, og derpaa skal vi ud paa en lille Marschtur med Musikkorpset i Spidsen.

Iøvrigt gaar alt udmærket. Vor Forplejning er ekstra. Cigaretterne upaaklagelige, og i de sidst an-

komne engelske Blade fra Paris kan vi læse om de forskellige Nyheder fra Krigsfronterne.

Og — først og sidst skal vi hvile rigtig ud!

— — —

16.—5.—1916.

Min kære, kære Mor!

— — — Min Kaptajn fortalte mig i Dag, at jeg vilde blive sendt et eller andet Sted hen til en fransk By for at gennemgaa et særligt Kursus. Det glæder jeg mig selvfølgelig meget til.

Tak, kære Moder, for den lille Blomst, du havde lagt i Brevet. Jeg sender dig til Gengæld en lille tarvelig Blomst, plukket kun ca. 100 Alen fra Fjendernes Skyttegrav.

Det ser ud til, som om vi har en Del Sønderjyder over for os.

I et Angreb, som Royal Fusiliers foretog for faa Dage siden, opdagede de, at Skyttegravene var besat af Sønderjyder, hvoraf 195 blev taget til Fange.

— — —

August 1916.

— — Det var i Skumringen den 26. Juli.

Kanonerne begyndte som sædvanlig at lave Himmel og Jord om til et sandt Helvede.

Kuglerne fløj os om Ørerne, da — mærkede jeg ligesom et elektrisk Stød i mit ene Ben, og jeg var ikke i Tvivl om, at jeg var saaret ret alvorligt.

Blodet væltede frem i en stærk Strøm, saa det var altsaa Pulsaaeren, der var bleven skudt over.

Jeg gjorde et fortvivlet Forsøg paa at naa Ruinerne af et Hus omtrent 100 Alen borte; men blev undervejs ramt af en lille Granatstump.

Jeg faldt dog ikke og forsøgte nu at faa mine Forbindssager op af min Lomme, for at jeg paa den Maade kunde stoppe den ret hæftige Blødning.

I det samme kom heldigvis en af vore Baarebærere, iøvrigt en af mine egne Kammerater, og ham kan jeg takke for, at jeg ikke tabte alt mit Blod.

Jeg blev nu baaret ned i et underjordisk Hospital; det laa 30 Fod under Jordoverfladen, omtrent 2000 Meter borte fra det omtalte sønderskudte Hus.

Det var et rigtigt Hospital med elektrisk Lys o. s. v. Vi havde taget det fra Fjenden et Par Dage i Forvejen.

Her kom jeg straks under kyndig Lægehjælp og alt gik udmærket, mit Liv blev altsaa reddet for denne Gang; men de siger rigtignok, at det bliver et langt Sygeleje.

Naa, det maa man jo finde sig i!

Eders Aage.

Fra Saloniki-Fronten.

Kaptajn Kaj Andersen.

I 1908 rejste den unge danske Sekondløjtnant Kaj Andersen, der var født den 9. Maj 1885 paa Holtegaard ved Maribo, til Congo, i hvis Hær han tjente i 6 Maaneder. Derpaa vendte han hjem, gjorde atter Tjeneste et Stykke Tid som Løjtnant i den danske Hær; men Udlængselen i ham var for stor, og han meldte sig saa ved den franske Fremmedlegion.

Her var han, da Krigen udbrød; men blev saa efter egen Anmodning kaldt fra Marokko til Fronten i Nordfrankrig.

Her blev han saaret den 24. September 1915 i det ene Ben og laa i lang Tid paa Lazarettet.

Da han blev saa nogenlunde rask igen, sendtes han til Saloniki-Hæren, hvor han lige bestemt Aaret efter den 24. September 1916 atter blev saaret, og det var saa alvorligt, at han maatte sendes til et Lazaret og Rekonvalescenthjem i Nizza.

Under Krigen er han avanceret til Kaptajn, har faaet en Række Udmærkelsestegn, af hvilke Æreslegionens Ridderkors er det ypperste.

Tapper, uforfærdet og trofast er de tre Ting, som kendetegner Kaptajn Andersen, af hvis Breve, følgende fra Saloniki-Fronten er de mest interessante:

14.—6.—1916.

Kære Forældre.

— — — Det er en glimrende Offensiv, Russerne har iværksat. Jeg haaber og tror, at den vil have til Følge, at vore Balkan-Modstandere, Bulgarenne og Tyrkerne, nu maa klare Ærterne selv, og da kan det være, at vi her paa Pladsen kan faa Lov til at deltage noget mere aktivt i Kampen. Vi brænder alle af Lyst til at udrette noget.

Jeg arbejder ihærdigt med mine Grækere, og jeg haaber paa et godt Resultat.

Disciplinen i mit Kompagni er storartet, og jeg har saaledes ikke en eneste Desertør, hvad der ellers før hørte til Dagens Orden i de tidligere Instruktionskompagnier.

I Morges var jeg for første Gang til Skydning med mine Grækere, og de præsterede alle et uhørt fint Resultat.

-- — Her er iøvrigt en frygtelig Varme, og vi lider alle derunder. I Grunden er det mærkeligt, at jeg, der dog har gjort Tjeneste i det sydlige Algier og i Marokka i ca. 4 Aar, at jeg skal komme til Grækenland og der lide under Varmen, mere end nogensinde før! Kærlig Hilsen. Kaj.

2.—7.—1916.

-- — — Jeg er nu ankommet til mit rigtige Bestemmelsessted her ved Fronten foran Saloniki og er blevet udnævnt til Adjutant hos Kommandanten for et Rytterregiment, som man har maattet omdanne til et Fodfolks-Regiment.

Den 25. Juni kom Udnævnelsen, og allerede 2 Dage efter tiltraadte jeg min nye Stilling.

Vi ligger oppe i Bjærgene, som dog kun er en 2 à 300 Meter høje, og hver Morgen ved 5-Tiden rider Kommandanten og jeg ud for at inspicere Forposterne og Forskansningerne.

Det er en meget lang Tur, og som oftest lykkes det os ikke at naa hjem til Frokost; thi Klokken bliver stundom baade 2 og 3, før vi faar noget at spise.

Landskabet her er meget smukt, med høje Bjærgे til alle Sider, store dunkle Skove og i Dalene smaa blinkende Søer, saa I kan rigtignok tro, at disse Morgenture er en ren Fornøjelse.

Bulgarene forskanser sig stærkt, og det tegner næsten til, som venter de vort Angreb i en meget nær Fremtid.

Klimaet er langt friskere end nede ved Øvelses-Depotet. Desuagtet har vi dog en 38—40 Graders Varme i Skyggen. Kun helt oppe i Bjærgene er der dejligt køligt, og derfra kommer ogsaa vort henrivende friske Drikkevand.

Eders lille Billede, som jeg bar hos mig i Lommen, er bleven ødelagt, har I ikke et andet, kære Forældre, at kunne sende mig? Det maa helst være uden Karton, saa holder det nemlig bedst.

Undskyld Skriften; men jeg har intet Bord, saa jeg maa derfor benytte mine Knæ som Skrivebord.

— — —

8.—7.—1916.

— — — Jeg har meget at bestille i min nye Stilling; men det er netop det morsomme ved det Hele.

Klokken 4 præcis staar jeg op, og Kl. 5 rider altsaa Kommandanten og jeg ud for at visitere Afdelingerne, og først langt ud paa Eftermiddagen er vi tilbage igen.

Efter at vi saa har spist en Smule, tager vi fat paa Skriveriet, og det er der meget af, hvilket ikke just er noget; jeg sværmer for; men det maa jo gøres.

Lige foran vort Kvarter ligger der en stor Sø. I kan tro, den bliver benyttet rigelig. Hver evige

eneste Dag, naar Klokken er 5½, gaar vi nemlig i Bad, og I aner ikke, hvor det frisker os op. Det er mere end dejligt.

Iøvrigt venter vi jo stadig paa at komme rigtig med; thi det er ikke just morsomt at ligge stille, naar ens Kammerater ved de andre Fronter er i Ilden! — — —

15.—7.—1916.

— — — Vi har ikke modtaget Post i 8 Dage: men forhaabentlig kommer den snart.

Jeg vil dog imidlertid ikke vente med Brevet til jer derhjemme i det gamle Land, hvor mine Tanker saa ofte søger hen for at dvæle i de svundne Tiders Minder.

— — Jeg er lige vendt hjem fra min Morgenridetur. Ja, I kan tro, jeg har faaet en dejlig Hest, en ung helblods rød engelsk Hoppe, at ride paa. Det er et dejligt Dyr, og at ride paa en saadan Hest er en herlig Fornøjelse.

Den strækker godt ud, har en glimrende Galop og et godt Trav, saa hvad mere kan man vel ønske sig?

Det var ellers ikke Meningen, at jeg skulde have haft det dejlige Dyr; men den Rytterofficer, som skulde ride den, er bleven forflyttet til Frankrig, og saa blev jeg den lykkelige, trods det, at jeg ellers kun er normeret med en Hest af daarligere Kvalitet. —

— — — Varmen her er stadig lige stor og ganske ulidelig til Tider, og jeg ved næsten ikke, hvad

vi skulde gøre, om vi ikke havde den dejlige Sø at forfriske os i.

Ja, jeg overdriver ikke, naar jeg siger, at Badet er det bedste af hele Dagen. — — —

1.—10.—1916.

— — Undskyld Skriften; men, ja, hvorfor skjule det?

Jeg ligger nemlig paa en Ambulance og skriver.

Under et Angreb for nogle Dage siden dejsede der nemlig en dejlig stor Granat, Kaliber 210, ned ved Siden af mig i en Afstand af kun en eneste Meter.

Det var et frygteligt Brag og en forfærdelig Luft-rystelse, man der blev udsat for; men udover det, har den ikke gjort nogen videre Skad.

Men hele min Krop rystede, og det var mig umuligt at blive Herre over mine Nerver. De vilde ikke lystre mig, og den næste Morgen var jeg næsten lam over hele Kroppen. Det skete den 24. September, og jeg har siden haft en meget stærk Feber med Opkastninger.

I Dag lader det dog til, at det gaar noget bedre. Det synes altsaa, som om jeg stadig skal have Heldet med mig.

Dog — nu — danser Bogstaverne atter for mine Øjne, det er Svimmelheden, som følger med Febereren, saa jeg maa derfor holde op. Eders

Kaj.

Mont des Oiseaux, 4.—11.—1916.

— — — Jeg forlod Saloniki den 29. Oktober og ankom hertil den 2. November efter en aldeles glimrende Sørejse.

Det lader da ogsaa til, at Søluften har helbredet mig; thi jeg har nu ikke mere den pinagtige Feber. Naturligvis maa jeg være forsigtig og passe paa, da den let kan komme igen, og jeg har nu og da haft nogle slemme Anfald, der tydeligere end noget andet formaner mig til at være forsigtig.

Paa Rejsen var vi forøvrigt Vidne til, at et Skib blev torpederet; men vort Handelsskib kom heldigvis tidsnok til at redde det synkende Skibs Besætning og Passagerer.

Der var 3 Kvinder og 3 Børn, alle engelske, ombord; men de var alle ved godt Mod.

Særlig beundrede jeg en lille engelsk Dame med sit ikke 2 Aar gamle Barn. Trods den store Livsfare, hun og Barnet havde svævet i, havde hun dog bevaret den kendte engelske Flegma, som man i saadanne Tilfælde ikke ser hos noget andet Folkeslag i Verden.

Denne Begivenhed fandt Sted i Nærheden af Vulkanen Stromboli, som for Tiden er i Virksomhed.

Det var et prægtigt Syn at se om Aftenen. Røg og Ild stod højt op mod Himlen som en kæmpemæssig bevægelig Ildsøjle. Den farvede Himlen blodigrød og fyldte Luften med en sær, dirrende Uro.

Vi sejlede gennem Messinastrædet, og her saa jeg, hvor Byen Messina endnu bærer tydelige Spor

af det frygtelige Jordskælv, der for nogle Aar siden lagde Byen og Omegnen øde.

Mere end Halvdelen af Byen er endnu kun bygget op som Træbarakker med Bliktage.

— — —
Her, hvor jeg nu befinder mig, er ganske dejligt. Vi bor saa nær ved Havet, og Landet er det skønneste, man kan tænke sig.

Bag ved os ligger de høje Bjerge med prægtige Skove, og selve Lazarettet er et meget fint Hotel, som er blevet omdannet til Hospital for syge Soldater.

Hvis man kan vinde sit Helbred tilbage noget Sted, da maa det være her, og jeg synes da ogsaa, som om hver Dag, der oprinder, bringer mig de tabte Kræfter tilbage og giver mig Haab om snart igen at kunne møde i Kammeraternes Rækker.

14.—11.—1916.

— — — Jeg er stadig en lille Smule syg, skønt det naturligtvis gaar noget bedre.

Desværre synes det, som om disse kedelige Hovedsmerter skal følge mig bestandig. Hertil kommer saa den modbydelige Feber, som trods al Bedring ogsaa stadig sidder mig i Kroppen, og det er særlig den, der tager paa Kræfterne.

Heldigvis er jeg i gode Hænder og faar en udmærket Pleje, saa alt er vel kun et Tidsspørgsmaal.

Jeg selv længes som sagt meget efter at komme tilbage til mit Regiment, hvor jeg efterhaanden havde faaet et udmærket godt Kompagni ud af et slet kommanderet og forsømt Hold.

Det gør mig da ogsaa godt, at jeg har faaet saa megen Ros derfor baade af min Bataillonschef og af Regimentschefen.

Umiddelbart efter Angrebet, hvor jeg blev saaret, indstillede man mig til Ridder af Æreslegionen og til Krigskorset af 1. Kl., og da det er den anden Indstilling til denne Udmærkelse, faar jeg det sikkert nok inden længe.

Jeg selv har kun bedt om at komme tilbage til Fronten, helst saa snart som muligt. Blæse være da med Saaret. Det kommer sig nok siden!

— — —

(En Maanedes Tid efter at dette Brev var skrevet, blev Kaptajn Andersen udnævnt til Ridder af Æreslegionen, ligesom han ogsaa siden har faaet tildelt Tapperhedssnoeren).

Da Australierne kom.

Marius Larsen.

Brevskriveren her er en Arbejdsmands Søn fra Middelfart. I flere Aar drog han til Søs; men havde ved Krigens Begyndelse slaæet sig ned i Australien, hvor det var hans Agt at tjene saa mange Penge, at han engang kunde vende hjem til Danmark og købe sig et lille Hus med Jord til.

Da Krigen udbrød, meldte han sig, som saa mangfoldige andre Nybyggere i de engelske Kolonier, frivillig under Krigsfanen, og efter en kort Uddannelse blev han sammen med en stor Troppe-samling sendt til Ægypten og derfra til Frankrig,

hvor han en Dag segnede om, truffet af en Modstanders Kugle.

Larsen har skrevet en Mængde Breve hjem til sine Forældre og smaa Søskende, og hans rørende Kærlighed til dem alle i det lille Hjem, griber en atter og atter.

Stadig spørger han til de mindre Søskende, hvis Billede han altid bærer hos sig, og han er taknemlig for den mindste Hilsen, de sender ham.

— Den bliver læst, skriver han i et af sine Breve. til der ikke er Spor mere af Papiret tilbage!

Hans største Ønske var at komme hjem igen. Derom drejer alle hans Tanker sig; men Skæbnen vilde det anderledes. Hans trofaste, milde Øjne brast midt i Slagets Tummel, langt fra Far og Mor, og langt fra de smaa Søskende, der ejede hans Kærlighed.

Blandt de Papirer, som han efterlod sig, var ogsaa en gammel fedtet Dagbog, hvor han har givet en Beskrivelse af sit Soldaterliv fra den Dag, han meldte sig som Frivillig i Australien og til Ankomsten ved Adén.

— — —

Min Dagbog.

— — — Den 27. August 1914 meldte jeg mig som frivillig Soldat ved den australske Armé.

De første Dage var vi indkvarteret paa en stor Væddeløbsbane ved Navn Randwich.

Her var vi i en 5—6 Dage, saa marscherede vi til en lignende Plads, hvor der var rejst smaa 8 og 12 Mands Telte til os.

Vi havde det i alle Maader godt, og i den første Tid især, var det meget let at faa fri.

Senere kneb det lidt mere; men saa var der jo Plankeværket. Det var til at springe over, og for det meste gik det heldigvis godt.

Naa, vi havde mange glade Timer her i denne Lejr. Der blev sunget og danset, og Boksning hørte saa at sige til Dagens Orden.

Der var jo agerende nok; thi vi var ikke mindre end 2500 Mand at vælge mellem.

I denne Lejr opholdt vi os i ca. 7 Uger, travlt beskæftiget med Ekscersits og Marchøvelser.

En Dag var samtlige frivillige Soldater, ialt 7000 Mand, ude paa en samlet Marchtur, og det kan nok være, der var Begejstring for os.

Gaderne var fyldte med civile Mennesker, som vilde hylde os. Husene var pyntet med Grønt og Flag og ustandseligt rungede Hurraraabene os i Møde.

Udenfor en af Guvernementsbygningerne var der hængt et stort Skjold med følgende Indskription:

— Held med Eder, Gutter! Australien er stolt af sine tapre Sønner!

— — — Ja, det var en uforglemmelig Dag! —

Efter Forholdene var Kosten meget god. Vi fik rigelig med Kød og Syltetøj, saa i den Retning led vi ingen Nød.

Derimod var det meget ubehageligt at bo i de smaa Telte, naar det blæste; thi saa fyldte San-

det baade Næse og Øjne, og Maden blev saa fyldt med Grus, at den formelig knasede mellem Tænderne.

Slemst var det ogsaa, naar det regnede; thi Teltlærredet kunde ikke holde Vandet ude, og Følgen var da, at vort Tøj blev pjaskvaadt. — —

— — Da der var gaaet 2½ Maaned var vor militære Uddannelse forbi og vi gik ombord i Damperen „Afric“, der var ankommet til Sydney for at afhente os. — —

Det blev en gribende Dag. Især for de mange, der havde deres Familie og Bekendte i Sydney, og det var rørende at se dem staa og tage Afsked overalt, hvad enten det nu var til Sønnen, Brødrene eller Kæresten.

Hverken den ene eller den anden kunde rigtig faa sagt noget; men der var mange vaade Øjne i Sydney den Dag, og en anden kunde jo heller ikke lade være med at sende en lønlig Tanke hjem til dem, som stod ens Hjærte nær.

Hvordan monstro de nu havde det?

— — —

Det var et daarligt Vejr, den Dag vi gik ombord; men alligevel var Havnekajen fyldt med Mennesker, og da det store Skib langsomt gled ud efter, rungede Hurraerne ud imod os som et tusindstemmigt Skrig.

Vi raabte Hurra igen; men der var for mange, som var trange i Halsen efter Afskeden, og de kunde jo ikke rigtig raabe igennem.

Vi sejlede fra Sydney den 18. Oktober 1914. Det

var en Søndag, og ingen af os anede, hvorhen Rejsen skulde gaa.

Først et Par Dage efter, da vi befandt os i rum Sø, fik vi at vide, vi skulde gaa til Albany, hvor vi skulde støde til den øvrige Transportflaade. —

Jeg maa ellers sige, at det var et sørgeligt Syn at vandre rundt paa Skibet de første 8 Dage. Vi var ca. 1400 Mand ombord, og af dem tør jeg vædde paa, at mindst de 1100 var søsyge uafbrudt. Jo, det var et kønt Syn for os andre søstærke at være Vidne til. — —

Rejsen til Albani tog 7 Dage godt, og den 25. Oktober om Morgenen løb vi saa ind i Havnen lige paa den Tid, da Kirkeklokkerne kaldte sammen til Gudstjeneste.

En hel Uge blev vi i Albany, som er en lille ret smuk By. Vi var saa godt som altid ombord og havde det rigtigt morsomt med hinanden. Hvor saa mange raske unge Mennesker gaar sammen hver Dag, er der selvfølgelig fuldt op af Gavtyvestreger.

Det var saaledes en Befaling, at vi for Renligheds Skyld skulde være tætklippede; men der var dog mange, som snød med Forhaaret! Det vilde de gerne have langt for Skilningens Skyld.

Nu var der imidlertid nogle Spasmagere. der en Dag havde faaet fat i en Klippemaskine. og udrustet med den foretog de saa i al Stilhed en lille Razzia omkring paa Skibet.

Fandt de en Mand, som laa og sleb sig en Skraber, og han havde langt Haar, saa en, to, tre. Maskinen frem, og uden at han mærkede det allermindste klippede de to dybe Render, en midt hen

over Hovedet, fra Panden til Nakken, og en anden fra det ene Øre til det andet.

Og der var mange, som den Dag led saadan Tort og Skæbne; men der var jo ikke andet for end le ad det; thi det gjorde alle de andre. —

— — — Vi boede paa Mellemdækket, og skulde altsaa passere en Trappe, før man naaede op paa selve Dækket.

Ofte skete det da, at man maatte løbe en Slags Spidsrod gennem Kammeraternes Rækker, der var stillet op fra Døren og fremefter paa Dækket.

Og der blev ikke gjort Forskel paa nogen; enten man saa var Officer eller Menig, saa maatte man igennem Pinen uden at kny.

— — Fredagen den 30. Oktober havde vi en Marchtur gennem Albany, og det var, som man vel kan tænke sig, en dejlig Udflugt at faa, naar man som vi havde været 13 Dage ombord uafbrudt.

Naa, der var da ogsaa 2 af „Mænerne“, som benyttede Lejligheden til at gaa en lille Tur paa egen Haand, og efter nogle Timers Forløb havde de nydt saa mange Velkomst- og Afskedsbægre, at de vanskeligt kunde staa paa deres egne Ben.

Et Par Mand af det militære Politi, som var sendt op omkring i Byen for at finde Efternølerne, traf dem da i den Stilling, og nu gik det tilbage til Havnen i et Automobil.

Da de blev baaret ombord, fik de et Hurra, som ikke just var af de velmente, og de blev straks sat ind i „Brummen“. Her vil de nu komme til at sone deres Brøde med nogle Dages Fængsel. —

Lørdag Morgen den 31. Oktober Kl. ca. 5 blev vi alle purret ud.

— Der var Brand ombord, blev der raabt, og da jeg slog Øjnene op, saa jeg ogsaa straks, at Røgen væltede op af Agterlugen, og det kan nok være, at jeg kom ud af Køjen i en Fart.

Den første Kommando gik ud paa, at ingen maatte røre sig fra deres Pladser, hvilket selvfølgelig var for at forebygge Panik.

Skibsbesætningen skulde alene forrette Slukningsarbejdet, og snart var der ikke mindre end tre Brandslanger i Brug.

Da alle Lugerne nu imidlertid blev aabnet, fik Ilden rigtig Luft, og det saa rigtignok ikke godt ud for os; thi i den Del af Skibet, hvor Ilden havde faaet fat, havde vi ogsaa vort Ammunitionsmagasin, og blev det først angrebet, ja da vilde vi alle springe i Luften.

Af den Grund blev vi da kaldt op paa Dækket, og til alt Held naaede man at faa Bugt med Flammerne, før Ammunitions-Magasinet blev angrebet.

Skaden var vel betydelig, og der var bl. a. brændt nogle Hundrede Sække Sukker; men Skaden kunde dog udbedres, saa vi blev sejlklar til den bestemte Tid.

— — — Det var Søndag den 1. November, at vi forlod Albany. Vi var i alt 38 Transportskibe, hvoraf jeg kan nævne følgende: Hymethus, Gelong, Orieto, Pera, Omrak, Clan Mac Corquadales, Medic Argyllshire, Shropshire, Karrow Asconius, Saldontra, Katuna, Euripides, Star of England, Star of Victoria, Port Lincoln, Weltshire, Afric, Hororata,

Marers, Rangatira Suffolk, Benalla, Anglo-Egyption, Armodale, Southern, Miltiades. — Resten kan jeg ikke huske.

Da vi kom ud i rum Sø, blev Skibene lagt op i tre Linier, og et stort Krigsskib tog Plads foran os, et andet og et tredie paa Siderne og endelig gik der saa et fjerde agter for hele den mægtige Transportflaade.

Desforuden var der en Mængde mindre Krigsfartøjer, hvoriblandt ogsaa et japansk, der sværmede om og patrouillerede Farvandet, saa vi var omtrent sikre mod ethvert Overfald.

At der var fjendtlige Krigsskibe i Farvandet, vidste vi. I al Fald havde vi hørt om Krydseren „Emden“s Meriter; men ingen tænkte dog paa, at vi skulde gøre Bekendtskab med dem paa Vejen.

— — Livet ombord paa den lange Sejlads, der nu fulgte efter, var meget trivielt, og det meste af Tiden fordrev vi med Spil.

Australierne er nemlig meget for at spille, og det er højt Spil, her drives.

Det hørte ikke til Sjældenhederne, at en Mand vandt eller tabte en 2—300 Kr. paa en Dag, og desværre var der mange, som tabte alt, hvad de ejede og havde.

Det var naturligvis forbudt at spille om Penge, og saa snart der da viste sig en Officer i Horisonten, blev Spillet forandret om i et mere uskyldigt Spor, for at fortsætte i det gamle, saa snart „Banen“ atter var fri.

Nu gør det jo meget, at de australske Soldater er udmærket lønnede. Vi har vore 5 Kr. 40 Øre om

Dagen, foruden Tøj, Støvler og Undertøj; saa det er jo noget anderledes end den danske „Jens“.

— — —
 — — Mandagen den 9. November om Forniddagen blev vi alle meget overraskede ved at se det Krigsskib, vi havde om Styrbord, sejle bort med fuld Damp oppe, og sætte Kursen ret foran alle Transportskibene og derefter forsvinde bort til det Krigsskib, som holdt Vagt til Bagbord.

Det sidst omtalte Skib var ogsaa meget langt borte, og vi kunde lige øjne det.

Senere kom der et traadløst Telegram, som fortalte os, at vort Bagbords-Krigsskib, der hed „Sydney“, havde truffet paa den tyske Krydser „Emden“ ud for Cocos-Island, og efter en ganske kort Kamp havde „Sydney“ ramt „Emden“ saa haardt, at Krydseren havde faaet en betydelig Læk.

For nu ikke at synke, maatte „Emden“s Chef sejle Skibet paa Grund.

Et senere Telegram fortalte, at „Sydney“ havde faaet „Emden“ i Sigte om Morgenen tidlig, havde forfulgt Krydseren og ved den første Salve bortskudt Skibets tre Skorstene og Formasten.

Et Skud under Vandlinjen havde været Dødsstødet, og Føreren havde da sejlet Skibet paa Grund og overgivet sig.

Et andet tysk Krigsskib „Collin“ (Navnet næsten ulæseligt i Dagbogen, men gentages en tre, fire Gange), som fulgte med „Emden“ blev ogsaa skudt sønder. Besætningen blev taget til Fange, hvorefter Skibsskroget blev sænket. — — —

— — — Søndag den 8. November saa vi et af

Transportskibene styre ud af Linien. Et Stykke borte stoppede den Maskinen, højste Flaget paa halv Stang, og sænkede en af Soldaterne, som var død om Natten.

Næste Dag gentog det samme sig, og det var ca. 10 Grader Syd for Ækvator. — — —

Det var ogsaa en frygtelig Varme, vi var udsat for, og det blev ti Gange værre, fordi vi laa pakede sammen som Sild i en Tønde.

Det var et Under, at der ikke døde flere end der gjorde; thi aldrig vil jeg ønske noget Menneske, selv ikke min argeste Fjende, en saadan Sejlad, som den, vi den Gang maatte staa igennem.

Nogle Dage efter udbrød der Tyfus paa Transportskibet „Orieto“, og da det ikke havde nogen som helst Epidemi-Afdeling ombord, gik den ud af Linien og satte de Syge ombord i Krigsskibet „Melbourne“.

Tyfus-Epidemien skal have været forfærdelig ombord i „Orieto“. Vi hørte saaledes, at ikke mindre end 30 Procent af Soldaterne var angrebet.

„Melbourne“ beholdt dem ikke ombord, men sejlede bort med dem til Colombo Hospital paa Ceylon.

Samme Dag, som dette fandt Sted, mødte vi iøvrigt en stor engelsk Kabeldamper, som skulde til Cocos-Island for at reparere Kabelstationen, som Tyskerne havde ødelagt. —

Fredagen den 13. November passerede vi Ækvator, og endelig 2 Dage efter ankrede vi op for Colombo.

Samme Dag kom ogsaa „Sydney“ til Colombo,

og her var alle de tyske Fanger fra „Emden“ og „Collin“ ombord.

Her fik vi en mere udførlig Beretning om Søtræfningen, og bl. a. var „Emden“s Chef blandt Fangerne, som fik den mest udmærkede Forplejning ombord i vort Krigsskib. — — —

Tirsdag den 17. November gik vi fra Colombo Red.

New Zeelands-Baadene og de mindre Skibe gik om Middagen, og Resten af os, ca. 10 store Dampere, lettede om Aftenen ved 8-Tiden.

Den 21. skete der en mindre Kollision mellem 2 af Transportbaadene. Det var tidligt om Morgenens ved 3½ Tiden, og Sammenstødet var saa haardt, at to Mand faldt overbord.

Et Par mindre Krigsskibe kom straks til, Lyskasterne blev sat i Bevægelse, og det lykkedes virkelig at redde de to Mænd, der var mere døde end levende, da de blev halet ombord.

Skibene havde iøvrigt ingen Skade taget og kunde uhindret fortsætte deres Fart.

— — — Endelig den 25. November naaede vi Adén, og dermed var vor store Oceanrejse forbi, og Farten gik nu op gennem smallere Farvande til Ægypten, hvor vi endelig skulde gaa rigtig fra Borde. — — —

— — —

En god Søn.

Albert Wedel.

For en 6—7 Aar siden var der en lille 14-Aars Københavnerdreng, som i den Tid, Tivoli havde aabne, stillede hver Formiddag foran den aabne Tribune ved Plænen for at se paa Artisternes Prøver.

Og til sidst blev Resultatet, at Albert, saadan hed Drengen, kom til Føreren for den Akrobåttrup, der særlig havde fanget hans Hjærte, og spurgte, om de ikke havde Brug for en rask Københavnerdreng, der kunde slaa baade Hoved- og Kraftspring.

Jo, det havde man i Grunden, og fra den Dag

behøvede Albert ikke at staa uden for og se til, nej, nu kom han selv med i Legen. — — —

Da Efteraaret stundede til, beredte Artisterne sig paa at rejse videre, og da Forholdene i Alberts Hjem var af en saadan Natur, at man godt kunde undvære en af Familiens mange Medlemmer ved det daglige Bord, hvor det ofte saa smaat nok ud med Brødet, ja saa rejste han med, da Truppen flagrede bort fra København.

I det kommende Aar optraadte Drengen en Del i Sverrig og derfra gik Turen til England.

Behandlingen, han fik, var imidlertid ikke den bedste, og en skønne Nat flygtede han i sin Fortvivlelse fra Truppen uden at vide, hvorledes han skulde faa Føden den næste Dag.

Ikke en eneste Ven havde han i det store fremmede Land, hvis Sprog han ikke engang kunde; men, som han i et af sine Breve fra den Tid har skrevet: -- Hellere vilde jeg dø af Sult end blive hos de Tyranner!

Han gik den hele Nat, bare fremad, fremad hele Tiden, og da Dagen gryede, naaede han et Sted, hvor Vejen delte sig i fem, og — hvilken skulde han nu vælge?

Han fortæller selv, at han knælede ned paa Jorden og bad Vorherre lede hans Fod ad den rette Vej. Derpaa stod han op og gik hastigt videre.

Henad Aften vovede han sig for første Gang ind i et lille Hus for at bede om et Stykke Mad, og de Folk, han her traf, et Ægtepar ved Navn Morris, tog sig af ham, og hos dem fik han sit fremtidige Hjem. — —

Først hjalp han Mr. Morris med det Arbejde, som skulde udføres paa Ægteparrets lille Farm; men senere tog han Plads i Minerne, kun 17 Aar gl., og overalt, hvor Albert viste sig, vandt han Kammeraternes Hjærte.

Meget musikalsk var han, og hans Spil paa Violinen spredte megen Glæde i de fattige Minearbejderes Hjem, og en skønne Dag kom de saa til ham og bad ham spille Orglet, som stod i deres lille Kirke. — —

— — Saa kom imidlertid Krigen, og kort efter, at Albert var fyldt sit 18. Aar Juleaften 1914, meldte han sig frivillig ved Flaaden, hvor han paa Grund af sin Paalidelighed og Trofasthed hurtigt avancerede til Korporal.

Fra Flaaden blev han overført til Landhæren, og kom som saadan til Fronten i Frankrig, hvor han snart efter blev udnævnt til Sergent.

I en mindre Træfning i Omegnen af Noeux den 10. August 1916 blev han imidlertid haardt saaret, og to Timer efter Indlæggelsen paa Lazarettet døde han.

En hjertensgod Dreng var Albert Wedel, og han omfattede sin Mor og de smaa Søskende med den mest rørende Kærlighed, hvilket aander ud, næsten af hver eneste Linie i hans Breve.

(Brevet er skrevet et Par Uger,
før han overførtes til Fronten).

Blandford, 24.—9.—1915.

Kære lille Moder!

Jeg fik dit Brev i Dag, og jeg er mere end glad for det; thi jeg havde jo ventet med Længsel efter at høre fra dig og alle mine kære derhjemme.

De Billeder, du sendte i Brevet, skal du ogsaa have rigtig mange Tak for! Alt, hvad der er fra Danmark, interesserer mig, om det saa end er nok saa lidt.

Jeg er jo dansk og stolt af mit Fædreland, endskønt jeg bor saa langt derfra.

Hver Dag læser jeg de engelske Aviser nøje igennem, og naar der staar noget om Danmark, ja da er det, som om noget rislede mig ned ad Ryggen, saa glad bliver jeg, og i samme Øjeblik er det, som om jeg kan se dine dejlige, gode Øjne for mig. Det bliver saa varmt i mit Bryst, og jeg synes, at jeg holder dobbelt saa meget af jer, nu jeg er borte fra jer.

I skal ogsaa have Tak derhjemme for den smukke Maade, hvorpaa I behandlede de engelske Matroser fra E. 13. Du kan tro, kære Mor, at det har skaffet Danmark mange trofaste Venner her i England!

Forøvrigt behøver du slet ikke at være bange for mig. Jeg har det udmærket her, hvor jeg for Tiden ligger indkvarteret, og efter alt, hvad jeg kan se, kommer jeg ikke til Fronten de første Par Uger. Ja, maaske kommer jeg ikke fra England

før efter Jul, hvad jeg for Resten vilde være meget glad ved, da jeg saa kunde komme til at fejre den gamle Fest med min Kæreste.

Du aner ikke, hvor god Lucy er, og hun er jo min eneste rigtige Ven her i England.

I dit Brev spørger du mig, om jeg ikke er bange?

Nej, Mor, en Dansker er nu engang ikke bange; det var han ikke, og det vil han aldrig blive.

Og hvad skulde jeg vel i Grunden være angst for. Jeg kæmper jo for en god Sag, og jeg stoler paa, at Gud vil staa ved min Side, skærme og bevare mig, saa jeg snart kan komme hjem til jer allesammen.

Jeg føler, at jeg vil brede Armene ud og tage baade dig, Mor, og alle mine smaa Søskende i min Favn for rigtig at føle mig hjemme hos jer igen.

Og jeg lover dig, at jeg skal beholde min Uniform paa, saa du rigtig kan blive glad ved din store Dreng!

Er du saa tilfreds?

— — —

Jeg har været i London to Gange, medens vi har ligget her. Det er jo ikke meget; men man lærer efterhaanden at blive nøjsom.

Hvad angaar min Uddannelse, saa gaar alting glimrende. Jeg har saaledes naaet det højeste, man kan naa i Skydning, og som Belønning herfor har jeg modtaget et Ærmemærke, der bestaar af to korslagte Geværer med en Stjerne over. Saa er man, hvad man herovre kalder for en „Marksman“. — — —

— — Jeg var meget glad ved at høre fra Søster Fanny. Hun skriver saa pænt, og jeg fik saamænd Taarer i Øjnene, da jeg læste om, at hun hver eneste Aften beder til Vorherre om, at hendes Broder aldrig maa komme derud, „hvor de skyder paa hinanden og gør saa meget ondt!“

Ja, maaske kommer jeg heller ikke saa langt; men jeg er ikke bange for det og kunde paa en vis Maade godt lide at være med, hvor det store Slag slaas.

Saa kunde man dog bagefter med Rette sige, at man havde været med i Krigen. — —

Sig til Fanny og Edith, at mine Tanker altid er hos dem, og at jeg er glad ved, de opfører sig saa pænt mod dig.

Naa, det har du ogsaa fortjent, lille Mor, du, som har slidt og slæbt saa meget for os allesammen og døjet saa meget ondt for vor Skyld.

Fanny skriver saa forstandigt og Edith for Resten ogsaa, saa det er en stor Glæde at modtage Brev fra dem.

Jeg beder da ogsaa altid til, at de maa blive store, gode Børn mod deres Mor, langt bedre end jeg har været; thi jeg synes saa ofte, at jeg ikke har været saa god, som jeg burde være, og jeg siger tit Ting, som jeg bagefter fortryder er gledet over mine Læber. — —

Hermed sender jeg dig mit sorte Huebaand fra Marinen. Der staar „Nelson“ paa det; saaledes hed nemlig det Skib, jeg var ombord i.

Bær det hos dig, Mor, altid, — saadan gør Mød-

rene her i England; thi saa siger man, at Sønnerne er usaarbare. — —

— — Ja, Mor, nu tror jeg kun, jeg har det tilbage af mit Brev, nemlig at ønske alt muligt godt for jer allesammen derhjemme! Bed Gud, lille Mor, om at passe paa din egen Dreng, saa ved jeg, jeg er i gode Hænder! Din egen Søn

Albert.

Fronten. 16. —7.—1916.

— — — Jeg længes efter at se jer alle sammen; men nu maa vi jo først have en Ende paa alt dette grufulde her.

Og — jeg tror ikke, det kan vare længe.

Jeg haaber da ikke, Mor, at du gør dig Sorger for min Skyld; thi jeg har det virkelig ganske upaaklageligt.

Vi er nu lige kommen hjem fra Skyttegraven og skal have en Uges Hvil, som vi ogsaa trænger til.

Naar den Uge er gaaet, skal jeg i Ildlinien igen; men vær blot ikke bange for mig, der er saamænd ikke saa stor Fare, som I tror.

Du ser mit Brev i Dag er skrevet med Blæk. Det er ellers sjælden, at vi kan faa Lejlighed til det.

Hils mine smaa Søstre kærligt fra mig. Gud velgigne dem! Jeg haaber tillige, at I alle er raske som jeg; thi det er nær sagt det vigtigste.

Jeg haaber endvidere, at Fannys Konfirmation gik godt og sender hende hermed mine bedste Hilsener og Ønsker om Held og Lykke.

Det er alt, hvad hendes Soldaterbroder kan gøre

for hende nu. Men formodentlig kommer der bedre Tider inden længe, og saa skal jeg nok huske hende.

Antagelig vil hun saavel som Edith blive ved med at være lige god og kærlig over for dig, Mor, ja, sig til dem, at den Kærlighed og Omhu, som jeg ogsaa burde vise dig, den maa de give dig fra mig; thi for Tiden kan jeg ikke selv.

Bed dem saa om at være flittige i Skolen. Det var jeg desværre ikke, og nu bagefter synes jeg, det er et rent Vidunder, at det er gaaet mig saa godt som det er.

Jeg er iøvrigt blevet forfremmet til Sergent, saa du kan da se, at jeg opfører mig saa nogenlunde tilfredsstillende.

Til Slut et rigtigt Kys fra din Soldatersøn!

Albert.

(Ca. 3 Uger efter blev han saaret og døde paa Lazarettet, herom skriver Ambulance-Kaptajn W. E. Tyndal følgende):

Frankrig, 13.—11.—1916.

— Petty Officer A. P. Wedel blev indbragt paa denne Afdeling den 10. August 1916 og døde et Par Timer senere den samme Dag.

Han var saaret i Laaret, og Laarbenet var brudt.

Begravelsen fandt Sted den 11. August, og han blev begravet af den Kapellan, som hører til denne Afdeling.

Han blev stedt til Jorden med militære Hædersbevisninger, og hans Grav er prydet med et hold-

bart Trækors, hvorpaa der findes en Inskription bestaaende af hans Navn, Rang, Regiment og Datoen for hans Død.

Hans Kammerater giver ham det bedste Lov.
Hans Minde være æret!

En dansk Sportsmand.

Jørgen Kornerup Bang.

Det vakte den mest oprigtige Sorg, den Dag, da det herhjemme rygtedes, at den unge Silkeborgenser, en af Danmarks bedste Idrætsfolk, den 20-aarige Kornerup Bang var bleven dræbt ved den engelske Front i Frankrig.

Budskabet vakte Sorg blandt alle danske Sportsmænd, og det vakte Sorg blandt alle de mange, som har lært at elske den frie Idræt og Sportens Velsignelser; thi blandt de ranke Skikkelser, man her huskede bedst, var Kornerup Bangs en af de ypperste.

Han var født i Silkeborg den 29. Juli 1886, havde

lært Murerprofessionen; men Gymnastikken og den sunde, frie Idræt fangede dog snart alle hans Interesser.

Da han skulde aftjene sin Værnepligt ved Livgarden, kom han til København, hvor han straks meldte sig ind i Københavns Idrætsforening, inden for hvilken han snart kæmpede sig frem til en vis Førerstilling.

Han satte Rekorder saavel i Hammer- som Spydkastning, og i 1913 blev han Mester i Tikamp med 6128 Point.

Paa Statens Højskole gennemgik han Kursuset for Gymnastiklærere, og som saadan rejste han da til Leeds i 1915, hvor han gennem nogle engelske Forbindelser havde faaet tilbudt en Stilling.

Kun nogle faa Maaneder virkede han her som Lærer, hvorpaa han tilligemed otte andre Danske meldte sig som Frivillig ved den engelske Hær.

Nu fulgte der en 2½ Maanedes Rekrutuddannelse ved „The 17th Royal Fusiliers“, hvor han dog snart avancerede til Korporal, og derpaa blev han sammen med I. P. Mullers Søn Ib overført til Frankrig.

Tapper og uforfærdet som Kornerup Bang var, naaede han snart at blive Sergent, — det højeste en Udlænding i al Almindelighed kan blive i den engelske Armé — og efter nogle haarde Maaneder i Skyttegravene, blev han endelig udnævnt til Lærer i Bombekastning, og blev som saadan, sendt noget bag ved Ildlinien.

Og — det var da under Udøvelsen af denne sin

Gerning, at han blev dræbt den 10. September 1916. Det var et Ulykkestilfælde, som skyldtes en Fejlkonstruktion ved en af de Bomber, der skulde benyttes ved Undervisningen.

Han døde øjeblikkelig og led ingen Pinsler; men da Dødsfaldet rygtedes blandt de engelske Soldater, var det, som om de alle havde mistet en god Ven og en trofast Kammerat! — — —

Som et lille Bevis paa hans Dygtighed som Sportsmand kan maaske nævnes, at han under Kri-gen vandt Mesterskabet for England i Bombekasting.

— — —

(Brev til Broderen).

10.—1.—16.

— — Nu skal jeg give en lille Beskrivelse om min Tilværelse hernede ved Fronten. Maaske bliver den ikke saa interessant, som du har ventet; men du maa jo huske paa Censuren.

Det er ikke alt, man maa skrive, selv om man kunde have Lyst til det, og skulde jeg i saa Henseende forsynde mig, vil jeg haabe, at Censor vil skride ind. Det beder jeg ham i hvert Fald om; thi jeg vilde nødig være Aarsag til, at noget kunde skade vor fælles Sag.

— — Du spørger i dit sidste Brev om min Rang og Stilling, ja, den er selvfølgelig ikke saa høj

endnu; men jeg har da naaet at blive udnævnt til Korporal, og maaske kommer der mere efter. Jeg venter da i al Fald at blive udnævnt til Sergent en af de nærmeste Dage, og mere kan jeg ikke saa godt naa.

Man skal nemlig være neutraliseret, det vil sige, man skal have Indfødsret for at blive forfremmet til Officer.

En eneste Undtagelse er der dog fra denne Regel, og det er, hvis vedkommende Udlænding udmærker sig særlig paa Slagmarken, saa kan man faa Officersudnævnelse; men om jeg faar Lejlighed til noget i den Retning ved jeg ikke. — —

— Naa, men tilbage til Sagen! Ja, se allerførst skal jeg saa fortælle jer om Julen, der jo desværre ikke blev saa glædelig for os Danske, som vi havde ventet.

Vi mistede nemlig Julemorgen en god Kammerat, Larsen hed han, og han faldt som et Offer for en tysk Snigpatrouille (Larsens Død er tidligere omtalt af Aage Melchior Hansen). — — —

Juleeftermiddag ved 2-Tiden forlod vi vore Kvarterer for at gaa i Skyttegravene, der laa ca. $\frac{3}{4}$ Mil borte.

Det skulde jo ikke synes at være særlig langt; men det tog os dog imellem 4 og 5 Timer for at naa ud i første Linie.

Da vi var naaet Halvvejen fik vi vore „Trenchboots“ paa (Trenchboots er paa Dansk: Skyttegravsstøvler, lange Gummistøvler, der naar os et godt Stykke op over Knæene), og derpaa traskede

vi videre til Communications-Trenchen, d. v. s. den Skyttegrav, som fører ud til første Linie.

Men her var det værste tilbage; thi det var rigtig nok en drøj Tur at komme igennem den.

De sidste Ugers Regn havde næsten gjort Graven ufremkommelig. Den var fyldt med Mudder og Vand, som endog paa sine Steder naaede os til Bæltstedet.

Enkelte af Kammeraterne dumpede saa dybt i, at vi enten maatte grave eller trække dem ud af Mudderet, og det var ikke faa, som med Sorg maatte se deres Støvler blive ladt i Stikken. Resten af Vejen maatte de saa gaa paa Strømpfødder.

Ja, I maa ikke tro jeg overdriver. Snarere burde jeg maaske lægge noget mere til; thi I gør jer ingen Begreb om, hvad en Skyttegrav kan blive til under saadanne Forhold, naar alt er Ler og Vand.

Nogle Steder ligner Skyttegravene smaa „streams“, Bække, og de er sandelig ikke behagelig at hoppe i en kold Vinterdag.

Imidlertid — vi naaede da endelig vort Bestemmelsessted, Ildlinien, eller den første Skyttegrav nærmest Fjenden, og her skulde vi altsaa tilbringe vor Juleaften.

Se, Afstanden fra vore Skyttegrave til Fjendens er højst forskellig. Nogle Steder kan der være ca. 1500 Alen, andre Steder kun 50 Alen mellem de to Modstanderes yderste Skyttegrave, og den, jeg tilbragte Julen i, var ca. 100 Alen fra Tyskernes.

Der saa rigtig nok slemst ud, da vi endelig havde naaet Maalet, og vi maatte derfor straks gaa i Gang med at udbedre vor Part af Linien. Vandet blev

øst og pumpet bort, Mudderet skovlet væk, og dermed gik den største Del af Juleaftenen.

Det øsregnede for Resten det meste af Tiden, hvilket jo ikke gjorde Opholdet mere indbydende og der var slet ingenting, som mindede os om, at det var Julenat.

Kanonerne tordnede som sædvanligt, og Snigskytternes Geværkugler fløj pibende hen over Hovederne paa os, dog heldigvis uden at ramme nogen af os den Nat.

„Flaers“ — de lysende Raketter — steg til Vejrs i den regntunge Nat som sædvanlig, og det kom mig for, som var „The dead mans land“ (Døde Mænds Land“ er Navnet paa Terrænet mellem Ildlinierne) ti Gange mere dødt den Nat end ellers.

Fjenden havde aabenbart ingen Patrouiller ude. De fejrede vel nok deres Juleaften med Pølser og Øl — hvis de da har haft det i Aar.

Naa, noget maa de vel have haft; thi vi saa da Røgen stige op fra deres Gryder paa adskillige Steder af Linien.

Time gik efter Time, og paa denne triste Maade svandt endelig Julenatten bort, og Juledagsmorgen oprandt med Udsigt til lidt bedre Vejr end i de foregaaende Dage.

Men — paa denne Dag var det, at vor fælles Ven, Larsen, blev skudt!

— — Da Lægen havde set ham, rystede han opgivende paa Hovedet og sagde ganske kort, at her var alt Haab ude og straks efter døde han ogsaa.

Hansen (Aage Melchior H.) og jeg var hos ham,

da han drog det sidste Suk, og vi var meget grebne af det Tab, vi havde lidt.

Da vi begge hurtigst muligt skulde tilbage til vore Pladser i Linien, lagde vi ham paa en Baare, som vi saa, naar det blev Aften, vilde bære tilbage ad en Vej, som om Dagen var under Fjendens Observation.

Ved Nattetid kom vi saa igen og begyndte at gaa tilbage ad den omtalte Vej med ham. Men — vi havde ikke gaaet 50 Alen, før vi pludselig blev meget hæftigt beskudt med Granater, saa Fjenden maa altsaa paa en eller anden Maade have opdaget os.

Der var nu ikke andet for end stille Baaren og snarest løbe tilbage i Dækning i Skyttegravnen, som løb langs med Vejen.

Og det viste sig senere at være klogt gjort af os; thi da vi et Kvarter efter vendte tilbage til Baaren, fandt vi Vejen ganske oprevet af Granatekspllosioner. Ikke mindre end 3 Granater havde plantet sig ved Siden af hinanden, og var vi ikke søgt bort saa hurtigt, havde vi sikkert ikke nu været blandt de levendes Tal.

Nu lykkedes det os endelig at bringe vor Vens Lig i Sikkerhed, og næste Morgen blev han begravet.

En Præst bad en kort Bøn og Fadervor, det var alt. — Jeg lagde en lille Grankvist med et engelsk og et dansk Flag paa hans Gravtue, og derefter gik vi bedrøvede bort til vor Post, hvor Kanonernes Brøl snart gav os andet at tænke paa. —

Een Ting var der dog, som mindede mig om Ju-

len, og det var mine Julepakker, ja — jeg fik saamænd hele 5 fra Venner og Bekendte i England.

Der var alt, hvad en Soldat paa Feltfod kan ønske sig, og intet er saa dejligt for os herude ved Fronten som at faa Breve fra de mange Mennesker, man i Tidens Løb har vundet som Venner. Og naar man oven i Købet er saa heldig at faa Brev hjemmefra, fra Danmark, ja da er det en ren Fest!

— — —

Du kan tro, det er interessant at se Aeroplanerne krydse der højt, højt oppe over vore Hoveder. De bliver kraftigt beskudt med Shrapnels, og vi kan se Skuddene eksplodere i smaa hvide Skyer rundt omkring dem. — —

Hidtil har jeg Gudskelov været saa lykkelig at undgaa de fjendtlige Kugler, skønt jeg manganen en Gang har været dem i en betænkelig Nærhed.

En Dag, vort Kvarter bagved selve Ildlinien blev beskudt med 6 Tommer Granater, faldt saaledes to af dem ned, faa Alen fra det Hus, hvor jeg havde mit Kvarter. Eksplosionen var frygtelig!

Granatsplinterne gik gennem en 2 Stens Mur, som havde den været lavet af Papir, — derfra for Splinterne videre gennem et Skillerum og tog til sidst et godt Stykke af Loftet med sig.

De fleste af mine Kammerater blev saaret; men jeg — jeg slap fuldstændig helskindet fra Historien!

Jeg kan nævne et andet Tilfælde, som ogsaa synes at pege hen paa, at jeg hører til Lykkens Udkaarne:

Kort før Nytaar blev vi paa Vejen hjem fra Skyttegravene beskudt med Granatild.

En af Uhyrerne faldt kun to Alen fra os, og to Mand blev slaaet til Jorden som en Følge af Lufttrykket.

Udover det skete der intel, og de to Kammerater kom for Resten ogsaa snart til Hægterne igen.

Ja, saadan kunde jeg blive ved med at fortælle; men nu er det vist bedst at holde op for denne Gang. Ellers kunde det let hænde, at Censor blev træet og slettede det Hele, hvilket jeg dog nødigt vil risikere. -- -- Din hengivne

Jørgen.

(Efterskrift).

Vi bliver ellers godt „fodrede“ er godt klædt paa mod Regn og Kulde og faar udleveret baade Tobak og Cigaretter.

I Julegave fra det engelske Blad „Daily News“ fik vi et dejligt Stykke Budding, fra Officerernes Fruer kom der Cigarer, og vor Major gav os 2 Shilling hver!

Vi er nu vendt tilbage fra Ildlinien for at hvile ud en 3 Ugers Tid. Saa møder vi i „Trenchene“ igen!

Alle er iøvrigt ved godt Mod, sikre paa at vinde Sejren; thi vi har jo Pengene, de raske Folk og Bjærge af Ammunition, og alt det hører til for at vinde en Krig som denne!

24.—3.—1916.

-- -- I Dag er det Snevejr. Hele Natten har det drysset med disse Himlens fine, hvide Dun, saa vi gaar nu rundt i en 4-5 Tommer Sne.

Vi har ellers haft fint Vejr i den sidste Uges Tid, og ingen af os troede, at vi skulde have Vinter igen. Men det lader altsaa til, at der er noget tilbage endnu.

Vi kom hertil for et Par Dage siden, efter at vi havde gjort Tjeneste i Skyttegravene i næsten en hel Maaned. — — —

Mit Kvarter er en gammel Lade, som i Grunden slet ikke er saa daarlig. Uden for løber der en lille Aa forbi, og i den vasker vi os rigtig rene.

Selve Landsbyen er forøvrigt ganske smuk. Den ligger i en Dal med høje Skrænter til alle Sider, og midt i Byen ligger en køn lille Kirke og Skole.

I kan ellers tro, at de sidste 3—4 Uger har været en drøj Tid. Vi havde saa godt som daarligt Vejr hele Perioden. Det sneede og frøs, og særlig Sneen, som vi fik en vældig Portion af, forvoldte os meget Besvær. Den satte nemlig Skyttegravene i den frygteligste Forfatning, saa vi maatte arbejde baade Dag og Nat for at holde dem i Orden.

Værst var det dog med Kulden, der gav mange frosne Fødder. En Del af Mandskabet var saa medtaget, at de maatte transporteres til Lazarettet.

Mange kom til mig for at faa Massage; thi det er den bedste Første-Hjælp for frosne Fødder.

Da det var meget vanskeligt med at faa Drikkevandet bragt ud i Linien gennem de ofte flere Fjerdingvej lange Forbindelses-Skyttegrave, tog vi den rene, nyfaldne Sne, tøede den op og brugte saa det til at læske os paa.

Vi faar ellers god og tilstrækkelig Føde. Middagen i Dag staar saaledes paa Suppe, Kød med

Kartofler og som Dessert Risbudding, altsaa en rigtig solid og vel sammensat Middag!

Forleden Dag fik hver Mand en Pakke fra Dronning Alexandras Fond. Den indeholdt et Haandklæde, et Par Strømper, et Lommetørklæde, en Shagpibe, en lille Pakke Tobak, $\frac{1}{4}$ Pund Chokolade, $\frac{1}{2}$ Pund konserverede Rosiner, et Lys, en lille Skrivemappe, et Par Snørebaand og en Tandbørste, samt et Spil Kort.

Det var en Gave fra nogle af Kolonierne, og I kan tro, den skabte Glæde i Gelederne.

Tobak faar vi iøvrigt en Del af, ca. 30 Cigaretter og $\frac{1}{8}$ Pund Shagtobak hver Søndag; men vi ryger ogsaa meget, hvilket er nødvendigt, særligt i Skyttegravene. Luften her er nemlig ikke særlig fin, specielt ikke i vore Opholdsrum.

Jeg antager, at jeg faar Orlov om en 3—4 Ugers Tid, og jeg vil saa tage en Svip til England for at se til gamle Venner, bl. a. til I. P. Muller. —

— — Paa Søndag skal der være Sportsfremvisning her; men det bliver selvfølgelig kun nogle faa Øvelser, nærmest militære, og om nogen Enkeltmands Fremvisning bliver der ikke Tale.

Vi spiller ogsaa Fodbold, naar vi opholder os bag ved Kampfronten, og som oftest bliver der ogsaa afholdt en lokal Koncert, der kan være vældig morsom.

— — Jeg faar ofte Pakker fra England, hvor alle mine Venner er saa gode imod mig. Særlig opmærksom er Vennekredsen i Leeds og I. P. Muller.

Sidste Gang sendte han mig en Del Chokolade og en Mængde Aviser.

Hvad selve Krigen anbelanger, ja da gaar den jo sin Gang, og den vil sikkert vare længe endnu; thi nægtes kan det jo ikke, at Fjenden er meget stærk.

Naa, Franskmændene har ogsaa Tingene i Orden, og i saa Tilfælde er de heller ikke gode at bides med!

Eders heng. Jørgen.

(Brev til I. P. Muller og Hustru).

25.—6.—1916.

— — — Dette er kun et kort Brev, da Forholdene ikke har forandret sig synderligt i den sidste Tid, saa der er derfor ikke meget at skrive om.

Selv har jeg det udmærket. Jeg forlod Løbegravene for nogle faa Dage siden, og skal derud igen om kort Tid.

Det var ellers en varm Plads, vi havde sidst. Fægtningen var meget hidsig og vi maatte arbejde haardt for at faa Skyttegravene genopbygget efter det frygtelige Bombardement.

Endvidere maatte vi begrave manganen stakkels falden Kammerat, og det var næsten det aller-værste Arbejde. — — —

En Dag, da jeg sad i min lille Udgravning og saa ud over „Dødens Dal“, tænkte jeg paa, hvor forfærdelig Krigen dog er, og hvor meget den ødelægger.

Ude i det Fjerne kunde jeg se en stor Landsby. Dens Huse og Gaarde var skudt i Ruiner, og der var ikke „ladet Sten paa Sten tilbage“. Ikke en Mur stod igen. alt var ødelagt, alt var skudt sammen!

Og — nærmest ved mig saa jeg en Dal, fyldt af Bombehuller, gamle Løbegrave, Rester af Pigtraadshegn og saa til sidst alle disse smaa Trækors! — Ja, det var et Syn, som jeg aldrig skal glemme!

Under mit sidste Ophold i Skyttegravene blev jeg for Resten Vidne til en stor Kamp i Luften.

Det var et smukt og interessant Syn, og Kampen endte med en glimrende Sejr for os, idet nogle lyske Flyvemaskiner blev skudt ned.

I Gaar havde vor Bataillon Koncert. Programmet var ikke stort; men det var til Gengæld meget morsomt.

Et af Numrene paa Programmet hed saaledes: „En Vagt ved den vestlige Front“, og jeg tror, De vilde have let og moret Dem kosteligt, saafremt De havde overværet den Forestilling.

Vor Major var saaledes meget begejstret over Koncerten og gav paa staaende Fod en større Sum Penge til Festkomiteens Kasse.

Han er forøvrigt bleven rosende nævnet i den sidste Beretning for sit gode Arbejde, og den Ros er fortjent.

Han er en i alle Maader dygtig Mand, maaske til Tider lidt for voldsom.

Jeg havde Brev fra Ib (I. P. Mullers Son) i Gaar, blot et ganske kort. Jeg kunde godt lide at vide, hvor han er nu. Har han været hjemme paa sin anden Orlov?

Vejret har været ganske godt i den sidste Tid. Forleden Dag havde vi et vældigt Tordenvejr. Til at begynde med, lød det, som om det var Ka-

nonskud; men da Uvejret kom nærmere, opdagede vi jo snart, hvad det var. — Deres trofaste

J. K. Bang.

(Brev til I. P. Muller).

21.—7.—1916.

— — — Da jeg sidste Gang skrev til Dem, lovede jeg Dem, at der skulde komme et meget langt Brev; men jeg er imidlertid bange for, at jeg kommer til at bryde mit Løfte: thi vor Fritid er saa meget beskaaret, saa der bliver ikke megen Ro til at skrive.

Vi er nemlig for Tiden paa et meget hedt Sted, hvilket er alt, hvad jeg kan og maa fortælle Dem, og her har vi meget travll.

Vi er dog alle i det bedste Humør og er parate til at møde Fjenden naar som helst. — —

Det er i Grunden ikke saa svært at være udsat for et stærkt Bombardement, hvis man blot kan bevare sin Koldblodighed og ikke bliver nervøs.

De fleste af Officererne, der rejste ud med os, er nu enten dræbte eller saarede. En Mængde af dem faldt i forrige Uge og slog da Følge med en Masse af vore Kammerater. Naa, vi faar jo stadig Forstærkninger til at udfylde Hullerne med!

Jeg har endnu været heldig; men jeg kan dog se saa meget, at der vil ikke blive mange tilbage, hvis Slaget endnu fortsættes en Maaned eller to.

Nuvel — lad mig blive „blighty“, lad mig „go west“ (dø), det faar staa hen; men ihvad der saa end sker, da lad mig takke Dem for al Deres Venlighed imod mig i den Tid, jeg har kendt Dem.

De har været god imod mig, altfor god i Sandhed, og det er kun fallig Gengæld at sige Tak!

Hvis jeg ikke skulde vende tilbage, saa kan det ogsaa være det samme. Jeg ved, jeg har gjort min Pligt — min Pligt til at hjælpe alle mine engelske Venner og de Mennesker, som har været saa venlige og gode mod mig! —

— — —

Vejret er meget hedt nu, og som en Følge deraf er der selvfølgelig fuldt op af Fluier. — —

— Nu for Tiden har vi kun fri en Dag eller to. Saa maa vi atter holde for!

I Morges havde vi en Svømmetur i Floden S . . . og De kan stole paa, at det gjorde godt at blive vasket ren. — —

Ja, kære I. P. Muller, jeg vilde ønske, at De kunde være her et Øjeblik for at høre Kanonernes Larm. De laver et Helvedes Spektakel!

Vil De sende mig en lille Æske Cigaretter herud? Kun en lille Æske og ikke kostbare Cigaretter. De ved, vi ryger en Masse. Det er nemlig nødvendigt for at holde Fluerne borte og slippe for den frygtelige Lugt og Stank, der findes herude i vore Jordhuler. — —

9.—8.—16.

— — — Det er paa Tide, at jeg igen lader høre fra mig, om det saa blot er for at meddele, at jeg er rask og endnu i Live.

Mange, ja alt for mange af Drengene er „went west“ (gaaet mod Vest: faldne), og flere er bleven saaret.

Der er ikke mange tilbage af de gamle nu; men jeg synes saaledes stadig at være en af de lykkelige, som Fjenden ikke kan faa Ram paa.

De Kampe, vi før har været med til, har intet været mod dem, vi nu har mødt de sidste Uger. De har været frygtelige!

Krig er skrækkelig, mere uhyggelig, end jeg nogensinde i min vildeste Fantasi har kunnet tænkt mig den!

Det er ikke alene dette, at se sine Venner blive dræbt rundt om sig, blive saaret, sprængt i Luften, og hvad der nu kan ske, — nej, det, som kommer bagefter, er det forfærdeligste, det frygteligste af alt i Verden.

Dér ligger de foran dig, alle dine gamle Venner, alle dine gode Kammerater! De ligger, hvor de faldt, og Jorden under dem er farvet af det Blod, der randt af deres Saar!

De har ligget der i Dagevis. Ingen kan begrave dem, ingen har Tid, ja, jeg maa næsten sige, ingen tør.

Varmen er trykkende og lummer. Solen brænder ulideligt, og Dagen efter staar der da fra alle disse lemlæstede Lig en Stank saa grufuld, saa kvælende, at ingen kan danne sig noget Begreb herom.

Og — Time for Time bliver Tilstanden værre -- til sidst er Luften ganske forpestet, man faar Kvalme, man kaster op, man væmmes ved alt det grufulde, man ser, og som man ikke kan finde Ord for!

Se — det er det værste — mod det er alt andet i Virkeligheden intet!

— — —

Det har været meget varmt i de sidste Uger. saa vi lager gerne vore Frakker af, ja iøvrigt alt, hvad vi paa nogen Maade kan undvære.

Jeg vilde oprigtig ønske, at vi maatte faa lidt Regn. Det vilde tage noget af alt det Støv og gøre det mere behageligt for os.

Vor Forplejning i Skyttegravene er som sædvanlig upaaklagelig. Vi er igen begyndt paa at faa vor lille Ration Rom hver Morgen.

Humøret er storartet, og vi haaber snart at komme tilbage for at faa os et lille Hvil, før vi alle gaar bort („done in“).

Hansen (Aage Melchior H.) blev saaret for en Uges Tid siden i det ene Ben. Det skal ikke være livsfarligt. Om han er i „the blighty“ eller endnu paa Hospitalet i Frankrig, ved jeg ikke: men han er vist sikker paa et længere Sygeleje. — —

— — Vi er nu begyndt paa det 3. Krigsaar, og det vil uden Tvivl blive det sidste.

At vi vil vinde Krigen, anser jeg for hævel over enhver Tvivl: thi vi har jo alle Fordelene paa vor Side.

Jeg tror ogsaa, at vore Modstandere er klar over dette Forhold: men de vil naturligvis blive ved saa længe, som de paa nogen Maade kan.

Vi har taget Fanger, som kun var Drengene, og jeg er sikker paa, de ikke var mere end 16 Aar gamle. Mange af Fjendens Soldater kommer ind til vore Linier og overgiver sig af fri Vilje.

De er altid meget sultne og tager godt fat paa Maden, vi sætter foran dem, og det er mange interessante Ting, de saa fortæller os.

Vor Artilleriild er frygtelig, siger de, og det maa den ogsaa være, for vi overdænger dem til Tider med en Masse Ammunition.

Fjenden sender os forøvrigt somme Tider nogle væmmelige Gas- og Taarebomber; men de gør os ikke megen Skade. Vi er jo forberedt til at tage mod alt!

Det gør mig ondt, at det er saa længe siden, jeg har skrevet til Ib; men jeg skal nok huske det, nu en Dag med det første. Det vil sikkert gøre ham meget ondt, naar han hører, hvor mange af hans gamle Kammerater, der er gaaet bort.

— — —

Deres trofaste
K. B.

(Brev til Broderen i Danmark).

September 1916.

— Ja, vi kæmper jo i denne Tid med Fjenden haardere end nogensinde før, og til Tider gaar det næsten for varmt til.

Jeg er imidlertid, som du ser, stadig i Live, og er nu den eneste Dansker tilbage ved Bataillon.

Alle de andre er enten saarede eller faldne.

En af dem blev dog kun let saaret, saa han vil antagelig snart kunne vende tilbage hertil igen.

I. P. Mullers Søn er gaaet tilbage til England og kommer sikkert ikke herud igen. Jeg havde Brev fra hans Fader forleden Dag og samtidig sendte han mig en Kasse Cigarer, en Pakke Chokolade og flere andre Smaating.

Ja, han er altid saa elskværdig imod mig, og der er ingen Ende paa al den Opmærksomhed, der vises mig baade af ham og hans Hustru.

Herude var det morderlig varmt hele Juli Maa-
ned, ikke alene med Hensyn til Kampen; men ogsaa selve Temperaturen var meget trykkende.

Tørst er næsten værre end Sult, især naar det falder ind med saadan en Hede, og som jeg før har fortalt, kan det ofte have sin Vanskelighed at faa Drikkevandet ud i Ildlinien, naar Beskydningen finder Sted uafsladelig.

Og til Heden kommer saa disse Myriader af Fluer, samt Stanken fra de mange Stakler, der endnu ikke er bleven begravet!

Ja, Krig er frygtelig, det er et Myrderi, et Slagteri uden Lige; men — man bliver vant til det, og føler ikke Væmmelsen saa stærk, som man i Virkeligheden burde.

Det, at se ens Kammerater falde og blive sønderrevet af Bomber, og dette, at blive Vidne til, hvorledes ens bedste Venner fuldstændig bliver begravet i levende Live af disse store Uhyrer til Granater, der danner Huller i Jorden, dybe nok til at begrave en Vogn med et Spænd Heste, ja det gør en i Virkeligheden fuldstændig afsindig og rasende.

Man vil hævne, hvad her er lagt øde, og Lysten til at dræbe, bliver paa engang saa alt beherskende, at man ikke kan holde igen!

Ja, du kære Broder, og enhver anden, der ikke har prøvet, hvad vi har prøvet herude, kan slet ikke sætte sig ind i vore Tanker i saadanne Øje-

blikke, og det er ogsaa mit Haab, at den Tid aldrig maa komme, da noget saadant maa ske for dig og de andre; thi det slider paa Nerverne og paa Livskraften i det Hele taget. — —

Ofte bliver vi nu ogsaa bedraget paa den skammeligeste Maade af vore Modstandere. De rækker Hænderne i Vejret og beder om Naade, og sker det saa, at vi i Tro til, at det er rigtigt ment, vender Ryggen til, ja da kender de ingen Skaansel, men skyder os ned som Hunde.

Tror du ikke, at den Slags Ting kan fylde en med Raseri, selv om man søger at finde og se det bedst mulige hos sine Medmennesker! — —

— — — Du spurgte mig i dit Brev om, hvorledes jeg tilbragte min Fødselsdag. Ja, det vil jeg slet ikke fortælle dig; thi jeg har aldrig tilbragt en Fødselsdag som denne og haaber heller ikke, hvis jeg da ellers slipper levende tilbage, at jeg nogen-sinde skal leve den om.

Det eneste Lyspunkt paa hele Dagen var, at jeg som et Spil af Skæbnen modtog mine Fødselsdagsbreve hjemmefra jer, og du kan tro, det beredte mig en stor Glæde.

Ja, Posten er jo, som jeg før har omtalt, vor største Fryd herude; naar den ankommer, da glemmes alle Sorger, alle Farer, Smilet gror frem bag de snavsede Ansigter, og Øjnene tindrer af Fest.

Vi faar gerne Posten sammen med vore Maaltids-Rationer, naar disse da i det Hele taget naar os; men stundom kan det jo ske, at en Granat smad-

rer det Hele paa Vejen, og saa gaar baade Mad og Post fløjten.

Vore Flyvere er glimrende. De er absolut de tyske overlegne, og du kan være overbevist om, at det er interessant at se dem kæmpe med en Dødsforagt, som er ganske uden Lige. — —

Ja, Gud ved, hvorledes vi skal tilbringe Julen i Aar! Før man ved af det, staar den for Døren, og Tankerne har saa smaat begyndt at kredse om den.

En Trøst er det da, at værre end sidste Aar kan den næppe blive!

— — — I den sidste Tid har vi haft megen Regn hernede, og det er næsten det ubehageligste Vejr, vi kan have; thi det er frygteligt at vade rundt i al det Mudder og Vand. Det naar os stundom helt op paa Livet.

Hele sidste Uge har det øsregnet, Himlen har grædt vaadt i Spandevise, og det har voldt mange Besværligheder, ikke mindst med Hensyn til Høsten.

Franskmændene er nemlig nu i Færd med at bringe deres Sæd i Lade, det vil sige, man ser kun Kvinder og gamle Mænd i Arbejde; thi alle vaabenføre Mænd er i Hæren.

Franskmændene er iøvrigt gode Soldater. Vi faar os stundom en lille Passiar sammen, og skønt det kniber med Sproget, saa klarer vi os dog saa nogenlunde.

Hvad vor Forplejning angaar, da er den vedblivende god og upaaklagelig. — —

Eders heng.

Jørgen.

(Brev til I. P. Muller).

Somewhere in France, Septbr. 1916.

— — Mange Tak for Deres Brev, Cigarer, Aviser og Chokolade! Jeg fik det altsammen paa den samme Dag, hvad man jo nok kan kalde en stor Dags-Post, og — det var altsamen saa uhyre velkomment!

Naa, saa Ib er hjemme og vil blive i England? Ja, en af vore Sergenter fortalte mig, at han havde set ham ved „the Base“ paa Vej hjemad.

Mine bedste Lykønskninger til Deres første Præmie i Dobbelt-„scullers“! Det vilde rigtignok have glædet mig meget at se baade Dem og Ib i „Out-riggerne“'s sidste hede Kamp.

Jeg længes selv efter noget Sport; men nu har jeg jo ogsaa omtrent maattet undvære det i ca. 2 Aar.

•Med stor Interesse læste jeg om de forskellige Resultater i „Sportsbladet“, og hvis jeg nogensinde kommer hjem igen, skal jeg til Stamford Bridge for at deltage i Mesterskabskampene.

Jeg er forøvrigt sikker paa, at jeg kunde faa Ib og Per trænet op til at blive dygtige saavel i Spyd- som Hammerkastning, saafremt de da brød sig om den Sport. — —

Jeg har det ellers godt i Øjeblikket, og er den eneste Dansker, som er tilbage her ved vor Deling. Jeg tror nok, jeg skrev til Dem forleden, at Hansen var bleven saarel for nogen Tid siden, og Zee-mann (en anden frivillig Dansker) blev ogsaa bragt til Hospitalet som saarel.

— — I Dag har vi fint Vejr, og jeg vil inderlig haabe, at det maa holde sig; thi det er forfærdelig med denne Regn og atter Regn.

Det er udmærket, at Rumænien har sluttet sig til de Allierede; det vil gøre Krigen kortere og hidrage til en fuldstændig Sejr!

— — —

(Det sidste Brev hjem).

Somewhere in France, September 1916.

-- — Nu har vi endelig faaet godt Vejr med Sol og Varme; men ogsaa det bringer Ubehageligheder med sig.

Aldrig saa snart er der nemlig Varme i Luften, før disse Million-Sværme af Ligfluer indfinder sig, og de er os til megen Plage.

Thi klæder man sig af i Frivagten, kommer disse modbydelige Dyr straks og sætter sig i tætte Kager paa Huden.

Vi er nu stadig i Skyttegravene, hvor Livet former sig ens omtrent hver Dag. Om Morgenen faar vi vor lille Ration Rom og derefter indtager vi vor Post bag de lave Jordvolde, hvor vi staar parat med Riflen, spejdende over imod Fjenden, for straks at give Fyr, saafremt en eller anden skulde blotte sig. Ikke saa faa Fjender er paa denne Maade sendt bort til de stille Skoves Land af de engelske Mesterskytters Kugler.

Kanonerne tordner uafbrudt; men pludselig kan det ske, at der bliver en lille Pause. Det kan være Signalet til Storm, og i en Fart bliver alle Mand

purret ud af Opholdsrummene, for at vi kan være klar til at tage mod Fjenden.

Men — for det meste har det kun været blind Alarm, et Fif, og i næste Sekund regner det bogstaveligt talt ned i vore Løbegrave med Bomber og Granater, som var det selve Ragnarok, der var inde.

Ja, det er ikke faa af de gode gamle Dreng, som paa den Maade er „went west“, d. v. s. gaaet derhen, hvorfra de aldrig vender tilbage! — — —

(Disse sidste Breve maa være skrevet i den første Trediedel af September, og paa samme Tid er det, at Kornerup Bang bliver ansat som Lærer i Bombekastning bag Ildlinien. Dette er antagelig sket den 7. eller 8. September; thi allerede den 10. sker den Ulykke, som kostede den unge danske Sportsmand Livet. Herom skriver en anden dansk Frivillig, Herbert Zeemann, følgende til I. P. Muller):

B. F. France, 15. Septbr. 1916.

— — Det er en pinlig Pligt at skulle meddele Dem Sergent Kornerup Bangs Død, hvem jeg antager, De kender meget nær.

Han blev dræbt sidste Søndag, og i Henhold til, hvad der blev meddelt mig, døde han øjeblikkelig, ramt i Hoved og paa Krop af Stumperne af en Haandgranat.

Jeg selv befandt mig paa Hospitalet, da det skete. Jeg var bleven slaaet til Jorden af en Løbegravskanon, men er nu vendt tilbage til Bataillonnen igen, forholdsvis rask.

Jeg blev saaret i Hovedet af nogle Bombestykker for ca. en Maaned siden, og jeg er desværre bange for, at jeg aldrig vinder den fulde Brug af mit venstre Øje tilbage. Heldigvis er „the rifle-eye“ (Riffeløjet) ubeskadiget, og — jeg tror at kunne sige, saa skarpt som nogensinde før!

Nu er jeg altsaa den eneste Dansker, der er tilbage i Bataillonnen: thi Hansen befinder sig stadig som haardtssaaret i England, og — jeg har en Følelse af, at jeg heller ikke kommer hjem igen.

Det gør mig ondt, at jeg har forsømt at skrive til Dem; men jeg er jo ikke meget meddelssom, selv naar jeg er rask og rørig, saa jeg beder Dem tilgive mig Forsømmelsen.

Til Trods for alle Strabadser og Lidelser og alle de frygtelige og forfærdelige Ting, man ikke kan undgaa at se i Krigen, fortryder jeg dog ikke et eneste Øjeblik, at jeg har ladet mig indrullere i den tapre engelske Hær og derved haft min lille Andel i det, som er sket. Og jeg sender Dem meget ofte, kære Løjtnant, i Taknemlighed en venlig Tanke for den Hjælp, De saa venlig og beredvillig ydede mig, saaledes at jeg blev sat i Stand til at kunne slutte mig til Armeen.

Det meste af Tiden herovre har jeg jo været „sniper“ (Snigskytte), og jeg tror, jeg har fyldt min Plads som saadan paa den rette Maade!

Deres ærbødige

Herbert Zeemann.

(I. P. Muller skriver følgende om Kornerup-Bang, da han meddeler de danske Slægtninge den unge Sportsmands Død):

The Muller Institute, Oktbr. 1916.

— Desværre er der ingen Tvivl om, at Deres Slægtning har givet sit Liv hen for den store Sag; men han blev dræbt ved et Bombe-Ulykkestilfælde, ikke af Fjenden, som vi først maatte antage efter Hr. Zeemanns Brev. — — —

Alle vi Danske herovre, som kendte ham, kunde ikke andet end beundre og elske ham, saa hans Skæbne har kostet os mange Taarer. — —

Jeg haaber, at der vil blive rejst et Mindesmærke for ham i Idrætsparken i København. I hvert Tilfælde vil jeg anstrænge mig for, at det sker.

Han staar som et ærefuldt Eksempel for de unge danske Mænd i Fremtiden!

Deres ærbødige

I. P. Muller.

(En Ven af Kornerup-Bang har fra England sendt hans gamle Moder i Silkeborg følgende Ord om hendes tapre Søn):

— — For to Dage siden modtog jeg Brev fra Kaptajn Garatt, der var Deres Søns Kommandant, og som overværede Deres Søns sørgelige Død, der fandt Sted, efter at han som en brav og dygtig Soldat havde kæmpet og var gaaet frelst ud af alle de frygtelige Kampe i sidste Maaned (August).

Hans Officer udtaler i sit Brev, at Deres Søn var den bedste Soldat i hele Bataillonens, og jeg ved, at han var anbefalet til en Officerspost.

Efter at de haarde Kampe var forbi, vendte Kornerup Bang tilbage til Lejrene for at fortsætte sit Arbejde som Bombe-Instruktør. Det var da ogsaa, medens han viste nogle Soldater, hvorledes de skulde kaste en Bombe, at Uheldet indtraf. Det skyldtes en Fejl i Mekanismen, at Bomben sprang for tidligt, og den stakkels unge Mand blev dræbt øjeblikkelig.

Han led intet og døde under Udøvelsen af sin Pligt!

Jeg har flere Breve fra Soldater, som alle siger, at de holdt saa meget af Deres Søn. Han synes at have vundet alles Sympati og Kærlighed, og flere Officerer har bedt mig meddele Dem, hans Moder, det dybe Indtryk, hans Død voldte blandt hans Kammerater og Overordnede.

En af hans Venner ved Fronten siger, at han var en fuldendt Gentleman, hvis Minde han altid vil bevare, og — saaledes siger de alle!

Vi vilde gerne gøre noget for Dem i Deres dybe Sorg; men vi er kun i Stand til at udtale Haabet om, at Erindringen om Deres Søns Tapperhed, Ædelmodighed og Godhed vil hjælpe Dem over Deres Sorg.

Selv vil han bestandig leve i mine Tanker, og jeg ved, at jeg er blevet et bedre Menneske ved at kende og elske ham! — —

— — —

(Et af de store Blade i Leeds skriver følgende Mindeord om vor unge faldne Landsmand):

— — — Navnet paa den heltemodige Dansker, I. G. Kornerup Bang, kendes maaske ikke af mange af Leeds Beboere; men for nogle vil det være et kært Minde.

Da det danske Gymnastikhold besøgte Leeds i Sommeren 1913, var alle de, som saa Opvisningen, tiltrukket af Standardføreren, en smukt bygget ung Kæmpe med lyst Haar og et brillant Ansigt.

Kun faa tænkte den Gang paa Krig, og hvis de havde gjort det, vilde de ikke have tænkt, at en Fremmed, en neutral Mand, vilde have følt sig kaldet til straks at komme til England for at kæmpe for os mod vore Fjender.

Dette er imidlertid nøjagtig, hvad der er sket!

Ved Begyndelsen af Krigen forlod Kornerup Bang, der 7 Gange har vundet Idrætsmesterskaber, sit Fædreland og kom til Leeds for at lade sig indrullere i den engelske Hær.

Medens han opholdt sig i Leeds, arbejdede han med Træning af Soldater, og der er mange af disse, der endnu erindrer deres Forbavselse, da de første Gang saa den unge Kæmpe. — — —

Han blev snart Lærer i Gymnastik og Bombekastning for Kompagniet og med det glimrende Resultat, at Generalen under sin Inspicering af Kompagniet, før dets Afrejse til Frankrig, erklærede, at det var de bedste Gymnastikere, han nogensinde havde set, og at Kornerup Bang var den bedste Bombekaster i hele den engelske Hær.

Han var i Frankrig netop et Aar, og de engelske

Soldater var for ham de bedste Kammerater, som han med Glæde levede sammen med i de mudrede Løbegrave. Umiddelbart efter et Angreb vendte han tilbage til Bombeskolen bagved Fronten, og dør kom den Katastrofe, som berøvede den engelske Hær en af sine bedste Soldater og Verden en ædel Mand!

Fra Kanada til Skyttegravene i Frankrig.

Svend Aage Rose.

Blandt de unge Danske, der ved Krigens Begyndelse meldte sig som Frivillig ved den kanadiske Hær, var ogsaa den ca. 20-aarige Svend Aage Rose, Søn af Fuldmægtig Rose, Faxe Ladeplads.

Efter at han i 1911 havde taget Realeksamen fra Nr. Alslev Kostskole paa Falster, var han Landvæsenselev et Par Aar, hvorpaa han rejste til Kanada.

Her arbejdede han videre som Landmand og tog iøvrigt fat i, hvad der tilbød sig; men da Krigen

kom, meldte han sig straks som Frivillig ved 90. Riffelregiment i Winnipeg.

Her blev han udtaget til at gennemgaa Maskinskytsskolen og bestod som Nr. 3.

Han blev overført til Fronten i Frankrig i Juli 1916 og gjorde her Tjeneste ved 24. Bataillon, „Maschin Grin Lection“. Han deltog i Sommeslaget, men blev i November Maaned syg og indlagt paa Lazaret, hvorfra han antagelig blev udskrevet i Februar Maaned 1917.

— — —

Canada, Maj 1916.

— — — Vi forlod Winnipeg Klokken 8 i Morges den 26.

Der var mødt i Tusindvis af Mennesker med en 3—4 Orkestre for at tage Afsked med os.

Husk paa, at 90. Wpg. Rifles er et gammelt Winnipeg-Regiment, og der er ikke en, som ikke ønsker os Held og Lykke paa Rejsen!

Jeg var godt udstyret til Farten; thi jeg havde faaet en stor Pakke Smørrebrød, Kager, Frugt og Chokolade af en Familie, hvor jeg er kommen en Del under mit Ophold i Winnipeg.

Vi har faaet Ordre til, at vi ikke maa forlade England foreløbig, naar vi er kommen derover, saa der vil nok gaa en 3—4 Maaneder, før vi bliver overført til Fronten i Frankrig! — —

Afrejsen fra Winnipeg var storartet. De raabte Hurra, saa jeg aldrig har hørt Magen, og der blev sagt, at vi var den bedste Bataillon i hele den canadiske Hær.

Helt galt tror jeg heller ikke det er; thi vi er 1200 Mand, og jeg har sjælden set saa mange unge, stærke og sunde Skikkelser samlede under een Kommando.

Vi forlod Byen i to store Jærnbanelog, hver paa 15 Vogne, og det vil antagelig vare et Par Dage, før vi naar Ottawa, hvor General Sam Hughes vil afholde Inspektion over Regimentet.

Saa snart jeg kommer til England, skal jeg opgive min Adresse nærmere; men — ja nu har Toget begyndt at køre, og saa maa jeg slutte med Skriveriet. — —

Eders heng.
Aage.

Ottawa, 29. Maj 1916.

— — — Den store Inspektion er nu til Ende.

Foruden vort Regiment var dér mødt to andre, saa det var et imponerende Skue. Inspektionen blev afholdt af selve Hertugen af Connaught og General Sam Hughes, og jeg glemmer aldrig denne stor-slaaede Begivenhed.

Hele Ottawas Befolkning var mødt frem, og der var ingen Ende paa Begejstringen, som fulgte os lige til Afrejsen.

Da Toget satte sig i Bevægelse, regnede det formelig ned over os med smaa Pakker Chokolade, Cigaretter o. lign., og hele Tiden raabte de Hurra for „The little black Devils“. — —

— — Jeg skrev den første Del af Brevet lige

efter at vi havde forladt Ottawa; men jeg maatte holde op; thi Toget rystede for meget.

Nu holder vi imidlertid stille lige uden for Montreal, og saa kan jeg altsaa fortsætte.

Hvor lang Tid, vi skal holde her, ved jeg ikke; vi lider ingen Nød i Toget, saa det haster ikke med at komme videre for den Sags Skyld.

To Gange om Dagen stopper vi op for at faa rørt Benene lidt. Een Gang om Morgenens, hvor vi saa travet omkring ca. en Time. og een Gang om Aftenen, hvor Opholdstiden gerne er en halv Time længere.

I Gaar Aftes holdt vi ved en lille Indianerby ved Navn Madawaska. Den bestaar kun af en 15—16 Huse, og her fik vi en rask Marschtur paa ca. 1½ Mil op i Bjergene, og da vi kom tilbage, spillede vort Orkester, medens vi dansede og sang til. Paa den Maade havde vi en overmaade brilliant Time, medens Indianerne stod og saa til med store Øjne.

Kan I forestille jer dette Billede: Tusinder af dansende, syngende glade unge Soldater, og saa den lille Kreds af Indianere, den lille Landsby, Bjergene i det fjærne og Solen, som strøede sit sidste Dagguld ud over det taagede Land! — Det var helt gribende!

France, 31.—10.—16.

— — — Vi er nu endelig naaet ud i Skyttegravene, og her gaar det til Tider meget hedt til.

Jeg er bleven overført til en anden Afdeling; men er dog stadig ved Maskinskytsel.

Forleden Dag var der alvorligt Bud efter mig. Det var en af Fjendernes Bomber, der slog ned i umiddelbar Nærhed af os. Vi kastede os øjeblikkelig fladt ned paa Jorden, og det alene reddede mit Liv.

En af mine Kammerater blev af Lufttrykket kastet over 100 Alen hen foran Skyttegraven, og vi troede selvfølgelig, at han var død.

Til vor store Glæde saa vi ham imidlertid pludselig røre paa sig; men da han befandt sig inde paa „Ingen-Mands-Land“, kunde han ikke rejse sig op, men maatte krybe som en Slange tilbage til vor Stilling, hvor vi stod paral til at tage imod ham.

At ingen af os blev saaret, var nærmest et Mirakkel; men det eneste, man har at gøre ved saadanne Lejligheder, er som lige nævnt, at kaste sig ned paa Jorden med det samme.

Bombestykkerne ryger nemlig til Vejrs og ud imod Siderne, aldrig nedefter.

Vi er næsten stadig Genstand for en haard Artilleriild; men alligevel er det, vi nu er udsat for, intet imod, hvad der skete ved Somme.

Desværre maa og kan jeg ikke skrive saa meget om den Sag, som jeg gerne vilde; men naar jeg engang kommer hjem, da skal I faa Ting at høre, der vil forbausé jer. — —

Naa, Mor og Far, I skal endelig ikke være angst for mig; thi jeg har paa Fornemmelsen, at jeg nok skal komme frelst gennem det Hele.

Altid har jeg Lykken med mig, synes jeg. Min Sidemand bliver saaret, jeg ikke, selv om saa og-saa Granatsplinterne flyver os om Ørerne!

Vær derfor ikke urolige for mig, jeg selv nærer aldrig nogen Frygt, og jeg kan forsikre jer for, at man kan udmærket godt vænne sig til Krigen og den Livsfare, man stadig svæver i. — — —

I Gaar havde jeg den store Glæde at modtage en Pakke med 200 Cigaretter, 2 Par Sokker og et dejligt Stykke Kage. Det var sendt fra en Miss Angus, North Bay, Ontario. Hvem hun er, ved jeg ikke; thi jeg kender hende slet ikke. Men da vi i sin Tid marcherede gennem Ottava, kastede vi Brevpapir, forsynet med vort Navn og vor Adresse, ud blandt Publikum, og jeg formoder da, at Miss Angus har fundet et saadant Stykke Papir og straks har benyttet Lejligheden til at glæde mig.

Iøvrigt maa jeg sige, at de canadiske Damer er meget flinke til at skrive til os og sende os Sokker, som vi selvfølgelig altid har Brug for.

Forleden Dag fik jeg saaledes et Par Sokker, indeni hvilke der laa et Brev fra en Mrs. Osborne. Hun bad heri Modtageren om at sende et Par Ord til Svar og lade hende vide, om der eventuelt var noget, han og hans Kammerater trængte meget haardt til.

Hun var Sekretær i „Røde Kors“, og jeg sendte hende straks et Brev, hvori jeg takkede for Gaven og tilføjede, at var der noget, Soldaterne trængte til, saa var det netop Sokker.

Der er nemlig intet vigtigere for en Soldat end at holde Fødderne varme; men det kan kun lade

sig gøre, saafremt han kan skifte Strømper hver Dag. — —

— — Kampen har i den sidste Tid staaet om en lille Landsby. Den har hidtil været i Tyskernes Besiddelse; men nu har vi endelig taget den med Storm. Der er dog ikke meget tilbage af Byen nu; thi Artilleriilden har næsten jævnet den med Jorden.

Om nogle Dage antager jeg, at vi skal skifte med et nyt Hold Soldater, saaledes at vi bliver trukket uden for Ildlinien. Aah, hvor skal jeg da sove; thi der er næsten intet, vi savner saa meget som en regulær Søvn.

Det hedder sig nok, at vi kan sove i Løbegravene; men den Søvn, vi faar der, er ikke meget bevendt. For det første kan vi kun sove et Par Timer ad Gangen, og for det andet er Opholdsrummene ikke behagelige at hvile ud i.

Men jeg kan garantere jer for, at aldrig har I set Mennesker sove som vi, naar Afløsningen er kommen, og vi er gaaet tilbage til anden Linie!

— — —

Eders
Svend Aage.

France, 4. November 1916.

— — — Vi har nu 6 Dages Hvil, og det kan ikke nægtes, at det er en behagelig Afveksling fra det opslidende Liv i Skyttegravene.

Vi havde for Resten Besøg i Gaar af Generalen, som inspicerede vor Afdeling. Han var meget til-

freds med os, hvad jeg ogsaa tror, der var Grund til. — —

Jeg har forøvrigt begyndt at samle et helt lille Krigsbytte sammen. Det er ikke saa stort endnu; men det kan jo komme. Foreløbig har jeg et tysk Bajonetbælte, en Patronlaske og en elektrisk Lommelygte, hvilket altsammen var noget, Fjenden „glemte“ forleden Nat, da de pludselig aflagde os en Visit.

Rimeligvis troede de, at vi var gaaet i Seng; men de fandt os lysvaagne, og vi gav dem en lidt anden Modtagelse, end de havde ventet.

Straks, da det blev opdaget, at de vilde storme, blev der gjort klar ved Maskinskytset, og Angrebet blev afvist med det samme? Over Hals og Hoved flygtede de tilbage til deres Skyttegrave; men desværre var der jo nogle, som satte Livet til.

Saadan gaar det altid; men Menneskeliv og Menneskelykke regnes ikke stort i Felten. Det gælder blot om at have Reserver nok til at udfylde „Hullerne“ med.

En af de faldne Tyskere blev hængende i vort Pigtraadshegn. Det opdagede vi først om Morgenens, og vor Kommandant spurgte da, om nogen havde Mod til at kravle op af Skyttegraven og paa en eller anden Maade faa fat i den Faldnes Soldaterbog.

Det kunde nemlig have sin Betydning at vide, hvilken tysk Hærafdeling, vi havde for os.

Naa, der var ingen, som havde rigtig Lyst til at vove Skindet; men saa tilbød jeg mig, og jeg begyndte straks min Ekspedition.

Jeg maatte kravle saa tæt ned mod Jorden som muligt, og hvert Sekund, der gik, var kostbart.

Klokken var 9, og jeg kunde knapt drage Vejret for ene Spænding; thi hvert Øjeblik kunde jeg jo vente de fjendtlige Snigskytters Morgenhilsen.

De maa imidlertid ikke have set mig, for der blev ikke løsnet et Skud, medens jeg laa der og kravlede som en Skabning uden Arme og Ben.

Der kan I igen se, at jeg har Heldet med mig!

Da jeg havde naaet Hegnel, lykkedes det mig at faa den omtalte Bog skaaret ud af den Faldnes Vaabenfrakke, men det tog nogen Tid, for den var syet godt ind i Tøjet.

Der blev selvfølgelig Jubel, da jeg vendte tilbage, og saa vidt vi kunde regne ud af Optegnelserne, havde Manden ikke faaet Løn i ca. 9 Maaneder.

De øvrige Oplysninger, som Bogen kunde give, faldt saa nogenlunde sammen med vore Antagelser; men det var jo rart at faa dem konstateret.

Til Slut takkede vor Chef mig for, hvad jeg havde udrettet.

Det var fint Arbejde! nikkede han, og det gjorde mig godt at faa en saadan lille Anerkendelse.

-- -- En af de sidste Dage, vi nu var i Løbegravene, udførte vi en morsom Historie med Fjenden. Den skal I høre!

Tyskernes Pigtraad er nemlig lavet paa en særlig Maade. Det ser næsten ud, som om det har været flettet uden om en Træblok, og det er saaledes lige til at rulle op.

Det siger sig selv, at det sparer meget Arbejde ved Opsætningen; thi de behøver saa at sige kun at slaa nogle Jærnpæle ned i Jorden, saa staar Hegnet der.

At det har sine Skavanker paa en anden Maade fremgaar bedst af det, som nu kommer.

Vi havde i nogle Dage lagt Mærke til, at vore Modstandere havde haft travlt med at sætte Pigtraad op, og en Nat krøb saa et Par af vore raske Folk ud over Terrænet og bandt et Par Stykker stærkt Reb fast i Hegnet, og derpaa vendte de tilbage.

Vi ventede spændt hele Natten; thi alt var planlagt til om Morgenen, naar vi saadan paa forskellig Maade hilste paa hinanden.

Endelig gryede Dagen, og vi tog fat paa Rebene.

Kommandoordet lød og -- vi halede til af alle Kræfter.

Heldigvis holdt Rebene, og snart saa Tyskerne til deres store Forbavselse, hvorledes deres Pigtraadshegn „spadserede“ ind over Terrænet til vore Skyttegrave!

Det saa ud, som om det pludselig var bleven levende og nu gik sig en lille Tur.

Da vi endelig havde faaet det helt over til os, raabte vi et rask Hurra, og næste Morgen var det sat op -- men paa en solidere Maade -- uden for vore Skyttegrave. -- --

-- Ja, som I ser, er der ogsaa Plads i Ildlinien for en harmløs Spøg, og jeg kan ikke tænke mig andet, end Tyskerne selv har moret sig over Begivenheden. -- --

Vi kan nu ogsaa godt trænge til saadan en lille Opstrammer; thi der er saamænd Fortrædeligheder nok.

Som nu med Utøjet. Ja, kære Fader, du maa endelig sende mig noget Insektpulver; thi de „graa“ mårcherer nok saa frækt rundt og holder deres Manøvrer paa vore Kroppe. Det er virkelig højst ubehageligt!

Saa kan vi dog bedre ordne Rotterne, der ogsaa holder til hos os. De er saa frække, at de ganske ugenert færdes iblandt os. Flere af dem er ganske tamme; men nogle uhyggelige Dyr er det nu alligevel, og vi gør da ogsaa al den Jagt paa dem, vi kan.

Stundom sætter vi en Osteskorpe paa vor Bajonetspids, og naar Rotterne saa nærmer sig for at delikater sig, sender vi dem over i Evigheden efter bedste militære Mønster. — — —

Eders
Svend Aage.

Fra Stormangrebet ved Arras.

Viktor Svanberg

I fem Aar havde Viktor Svanberg, der er født i København den 20. Oktbr. 1884, arbejdet i sit Fag som Dameskræder hos et stort Firma i Paris.

Saa udbrød Krigen, og han følte det da som en ret naturlig Ting at melde sig som Frivillig ved den franske Hær, hvor han i den forløbne Tid har udvist megen Mod og Tapperhed.

Under de blodige Kampe ved Arras Maj 1915 blev han saaret ret alvorligt, og flere Maaneder maatte han derefter tilbringe paa Lazaret og i Rekonvalescentlejr.

De Breve, her findes, er fra den Tid, hvor han var i Ildlinien.

Les Franchees, 13.—3.—1915.

— — — Jeg sidder og soler mig i Øjeblikket!

Vi har et herligt Foraarsvejr med høj Sol og klar Luft, saa det gælder om at benytte Lejligheden. Man ved jo aldrig, hvorlænge det gode varer ved; thi i den sidste Tid har vi haft et meget omskifteligt Vejr med Regn, Frost og Sne.

Det er i Grunden underligt, men jeg synes ærligt talt, at Vinteren i Aar har været saa grænseløs ubehagelig. Jeg har aldrig lagt Mærke til Vejret før; men nu, da jeg selv er ude i det, og selv skal døje de forskellige Forandringer, ja da skal jeg love for, at jeg har haft Interesse for Vejrpropheten!

I Øjeblikket er alt stille her paa Linien, helt idyllisk; man hører ikke engang et Geværskud, og vidste man ikke bedre, skulde man tro, her var Fred og ingen Fare.

At vi er i Krig, skulde man ikke antage; men, ja det er vist bedst, jeg banker under Bordet, det kan komme, før man aner det.

Naa — den Tid, som gaar godt, den kommer dog ikke ond tilbage, og derfor nyder vi det dejlige Foraarsvejr og tænker paa alle de kære gamle Minder, som netop bryder frem og trænger sig paa i saadanne Øjeblikke.

— — Vi har det ellers i alle Maader udmærket.

Sundhedstilstanden er upaaklagelig, og Humøret er helt oppe paa Kogepunktet.

Jeg vil ret af Hjærtet ønske, at I derhjemme maa have det lige saadan!

Hvis I kunde faa fat i en lille Skitsebog, vilde jeg blive meget taknemlig, om I vilde sende mig den; thi jeg har besluttet at begynde at tegne lidt i min Fritid. Det er altid godt, at Tankerne kan blive optaget af noget andet end det, vi ser uden om os hvert Minut paa Dagen.

Piben, I sendte mig, vækker almindelig Misundelse, og mine Kammerater spørger saa tit, om den ikke skal gaa paa Omgang.

Naa, de mener det jo ikke saa slemt, som de siger, og i Felten er vi vant til at dele alt med hinanden, Kampens Strabadser og de faa Behageligheder, vor Fritid kan byde os.

Vor største og bedste Syssel er ellers at lave smaa Ringe — Fingerringe — af Alluminium. Metallet faar vi fra de fjendtlige Bomber, hvor selve Spidsen er af dette Metal.

Vi samler det saa sammen, smelter det og støber saa disse Ringe i Kridtforme.

Det er jo dog altid en Krigserindring at have senere, og, hvad der er det vigtigste, Tiden gaar paa en behagelig Maade, samtidig med, at vore Tanker faar en vis Adspredelse. — —

Nu staar Solen lige ind paa Bordet, ved hvilket jeg sidder og skriver. Det er, som kalder den paa mig, og jeg vil da slutte med de kærligste Hilsener!

Eders

Victor.

21.—3.—1915.

— — — Tak for alle de dejlige Cigarer og Tobakken, som i sendte mig; men I skal ikke sende mig mere Tobak; thi jeg kan ikke overkomme at ryge mere end det, vi faar udleveret fra Regimentet.

Og — jeg tænker, det er hjemme, som her, at hvad der kan spares, det bør spares!

Siden sidst har vi haft nogle drøje Dage; men nu er vi atter rykket bort fra selve Ildlinien og skal hvile ud.

Hvem tænker vel saa paa Strabadserne?

Ak nej! Man glemmer saa hurtigt i Krigen! Det kan gøre en ondt at se en Kammerat segne om; men vi er nødt til at glemme det; thi ellers er det maaske i næste Øjeblik en selv, som maa holde for.

Bagefter, naar det Hele er forbi, ja da tror jeg, at Minderne vil komme tilbage, alle dem, man troede glemte og børte! — — —

— I Forgaars havde vi Snevejr, i Dag Solskin og varm Luft, saadan skifter det næsten fra Time til Time.

Vi var for Resten ude paa Trænings-Eksercits i Snevejret; thi I maa ikke tro, at vi ligger stille, fordi vi skal hvile.

Naa, jeg har endnu ikke mærket noget til Snuen, saa den er nok drevet over for denne Gang.

Det er iøvrigt ikke saa lidt, saadan en Dame-skræder som jeg kan læres op til at taale og døje. I gamle Dage blev man forkølet for den mindste

Smule, nu er det jo formelig, som man var betrukket med Svinelæder, saa haardfør er man. —

I Eftermiddag tænker jeg, at vor Trop lader sig fotografere; thi sandsynligvis forlader vi Skandinaver i en nær Fremtid Afdelingen for at gaa over i en Mitrailleuse-Section af ene Skandinaver.

Det er den danske Løjtnant (anlagelig den senere til Kaptajn udnævnte Løjtnant Wetterstrøm), der agter at oprette en saadan Section, og saa kunde det være rart at have et Billede af de gamle Kamerater, man nu saa længe har døjet ondt og godt sammen med.

Løjtnanten er en rask og tapper Mand, som forleden har faaet „la'Legion d'honneur“. Det er den Slags Folk, der er værd at have over sig, og — der er Gudskelov da ogsaa mange af dem!

Eders
V.

Brevet er skrevet nogle Dage efter den alvorlige Træning ved Arras, den 9. Maj, som omtales i Kaptajn Wetterstrøms Breve).

Blois, 14.—5.—15.

— — — Jeg befinder mig nu langt borte fra Hæren, langt fra Kanonernes Torden og Geværildens uendelige Tikken, her i en lille fredsommelig By, hvor jeg er bleven indlagt paa et Hospital for et Skudskaar i Benet.

Det var det højre, som maatte holde for; men heldigvis synes det dog ikke at være ret slemt, saa jeg kommer nok snart op igen.

Jeg kom hertil i Gaar Morges og har efter Omstændighederne haft det udmærket.

Jeg blev saaret den 9. Maj i Slaget ved Arras.

Vort Regiment var forrest i Kampen. Vi skulde storme frem for at trykke Fjendens Linier tilbage og om muligen sætte os fast i hans første Række Løbegrave.

Og — vi udførte Kommandoen, saa vi vandt alles Respekt!

Det Hele stod paa i ca. 1½ Time; men da vi var naaet saa langt frem i Tiden, havde vi ikke alene tvunget Fjenden 4 Kilometer tilbage, men erobret hans 3 første Skyttegravsanlæg!

Noget lignende skal ikke være præsteret før i Krigen; men vore Stormkolonner var ogsaa uimodstaaelige.

Alle gik paa med den største Dødsforagt. Man saa sig ikke om, hverken til højre eller venstre, nej, det var frem, bare fremad og det saa ud, som om intet var i Stand til at standse os.

Vi sprang som Katte over enhver Fordybning i Terrænet, der var ikke Tid til at vente paa nogen eller noget, og Stormraabene klang ud over Markerne, der laa badede i Majdagens Sol!

Vort Artilleri arbejdede som rasende. Fjendens Skyttegrave maa have været rent ud sagt et Helvede, og da vi naaede den første befæstede Linie havde de fleste af de fjendtlige Soldater ogsaa forladt Graven.

Her var imidlertid ikke Tid til at gøre Holdt, Fangerne lod vi være til dem, som kom bagefter, og videre gik det til 2. og 3. Skyttegravslinie.

Der bed vi os fast! — — —

— — Vort Tab var ikke lille. De fleste af vore

Officerer var saaledes faldne, og i Rækkerne var der tyndet betænkelig ud blandt os andre ogsaa.

Fjenden havde mistet en Mængde Døde og Saarede, og vi alene tog ikke mindre end 3500 Mand til Fange. — —

— — Ja — og nu ligger jeg altsaa her! I en ren, hvid Seng — det er helt underligt!

Man er jo bleven helt afvant med alt, der bærer Navnet Komfort, og jeg synes, det er sært, at jeg ikke kan mærke noget som helst til Krigstummelen. — —

Vi lever her paa Hospitalet som virkelige smaa Prinser, og her er saa mange kærlige Hænder, som vil pleje os, lige saa snart vi trænger til det.

Kosten er over alle Grænser, vi ryger og spiller Kort eller læser, alt efter som vi nu bedst kan. —

— — — I disse Dage har jeg forøvrigt rigtig haft Tid til at tænke paa alle I kære derhjemme.

Hvordan mon de nu har det? siger jeg saa ofte til mig selv, og jeg udmaler mig da i Tankerne, hvorledes I om Søndagen sidder ude i Haven og spiser, medens Solen staar ned over Træer og Buske. Sagtens taler I ogsaa engang imellem om mig og sender mig en venlig Tanke, og naar jeg er kommen saa vidt i mine Drømmerier, ja, da glemmer jeg alt omkring mig og synes, jeg er hjemme hos jer igen!

Naa, men saa kommer „Søster“ med Maden, og saa er Drømmerierne forbi; men i hendes Smil synes jeg, det er, som om jeg faar en Hilsen fra dig, kære Mor! — —

Herinde er ogsaa alt saa smukt og livsfrodigt. Træer og Buske staar og vifter med Bladene i den friske Foraarsvind, og jeg synes, at alle Mennesker er saa glade! — — —

Eders hengivne
Victor.

Under Halvmaanens Tegn.

Hans Rasmussen.

Kort før Krigens Udbrud havde en ung, dansk Mekaniker fra Vordingborgegnen, den 31-aarige Hans Rasmussen, Ansættelse ved Flyveskolen i Johannisthal, efter at han i ca. 10 Aar havde rejst Verden rundt paa sit Haandværk.

Da Krigen nu udbrød, og den tyske Regering lagde Beslag paa Flyvemaskinefabrikken, gik Rasmussen med som Frivillig og blev udnævnt til Feldwebel i den tyske Flyverafdeling, som blev sendt til Balkan for at understøtte Tyrkerne i deres Kamp mod de Allierede.

Her var vor unge Landsmand i ca. 1 Aar, og

naar det tyrkiske Luftforsvar har fungeret saa godt som det har, da har Rasmussen, som den yderst dygtige Tekniker han er, en stor Del af Æren derfor.

Turen til Balkan gik gennem Østerrig-Ungarn, hvor man inspicerede de derværende Flyvelejlre, og derfra rejste man saa gennem Bulgarien til Konstantinopel.

— — I Foraaret 1916 blev Rasmussen imidlertid angrebet af en ondartet Klimatfeber, der nødte ham til at vende tilbage til Berlin, hvor han i flere Maaneder laa meget syg paa Hospitalet.

, Nogen flittig Brevskriver har han just ikke været; men der er dog enkelte af hans Breve fra Balkan, som i mere end een Henseende har sin store Interesse for os, der er saa langt fjernede fra den Front af Verdens store Slagmark. — —

Sofia, 5.—3.—1915.

— — Jeg er nu endelig efter den lange Rejse gennem Østerrig-Ungarn naaet her til Bulgariens Hovedstad.

Vi kom hertil i Gaar Aftes og rejser herfra igen, saa snart vi kan faa vore forskellige Forhold ordnede.

Det er et ret ejendommeligt Liv, man her ser i Sofias Gader, noget man ikke er vant til; thi Folk gaar her klædt i mange forskellige Slags Fol-

kedragter, og derved faar hele Menneskemængden et morsomt broget Skær.

I Eftermiddag tænker jeg, at der bliver lidt Fritid tilovers for mig, og den vil jeg da benytte til at gaa mig en Tur gennem Gaderne og se paa alle de fremmedartede Herligheder.

Desværre er her meget koldt, særlig om Natten. Da kniber det med at holde Varmen, og jeg synes Luften er meget mere bidende her, end vi er vant til i Tyskland.

Bjergene rundt omkring ligger da ogsaa fyldte med Sne, og om Dagen er det er prægtigt Syn at se Solens Straaler brydes mod Sneens mange Kry-staller.

I Gaar rejste vi fra Lom-Palanka og hertil; det tog lige bestemt en Jærnbaneløbet paa $7\frac{1}{2}$ Time; men i den lille By var der det dejligste Foraarsvejr. Saa let kan alt forandre sig herude!

Lom-Palanka var for Resten en meget livlig By, hvor Hundreder af smaa Donaubaade løber til, og hvor der drives en Tuskhandel af den anden Verden.

Fra de smaa Floddampere læsses de mange forskellige Varer over i Jærnbaneløbet, som derefter befordrer dem ud over hele Bulgarien.

Netop i den By havde vi en Del at gøre; men det kan jeg imidlertid ikke skrive noget om. — —

Fra Sofia skal vi altsaa videre, enten til Konstantinopel eller ogsaa direkte til Kamppladsen ved Dardanellerne, og denne Rejse vil antagelig vare en Uges Tid.

Blot vi snart skulde afsted; thi ærlig talt tror jeg ikke, at Byen her er videre interessant! — —

— — —

Sofia, 11.—3.—15.

— — Langt om længe bliver det altsaa til noget med at komme videre, og jeg skal ikke nægte, at jeg er meget glad ved at gøre Forandring. Byen her synes mig nemlig at være en meget kedelig By, hvor vi Nordboere ikke rigtig kan findes os tilpas.

Om nogle Dage er vi saa Gudskelov ved vort bestemte Maal efter den lange Rejse, som har været meget dyr.

Under en 1200 Kr. hver har vi faa Mennesker ikke gjort denne Tur; men hvem spørger vel om, hvad det koster.

Det eneste, alt drejer sig om, er at faa Tingene i Orden, og det, haaber vi, skal lykkes, hvis det ellers k a n bringes i Orden!

— — —

Dardanellerne, 27.—4.—1915.

— — Du kan tro, kære Søster, at her gaar det varmt til. Jeg gad nok vide, om vore Modstandere paa nogen af de andre Fronter kæmper med et saadant Raseri, som her ved Dardanellerne.

Man kan deraf slutte sig til Betydningen af Ope-

rationerne her. Englænderne har i de sidste 3 Dage bombarderet de tyrkiske Stillinger her med en saadan Regn af Granater, at man skulde tro, der faldt Ild fra Himlen; men ret beset har de saamænd intel udrettet med hele deres Raseri, saa efter all at dømme skal vi nok klare Ærterne.

I 3 Døgn har de ladet Kanonerne spille op, og endnu medens jeg sidder og skriver disse Par Ord hjem til det gamle, fredelige Danmark, tordner Eksplosionerne næsten uafbrudt.

Sandsynligvis vil de blive ved saadan hele Natten; men det forhindrer mig dog ikke i at sove lige saa rolig som ellers.

Skulde de finde paa at storme, vil de nemlig finde Halvmaanens Folk parat, og Tyrkerne paa denne Front er dygtige Soldater; thi det er tyske Officerer, som har uddannet dem. Her findes ogsaa mange tyske Officerer i Fæstningslinierne, som ellers ikke synes at være ret meget bevendt. — —

Endnu har vore Modstandere saa godt som intel opnaaet, udover et stort Mandetab, og det er min oprigtige Mening, at de kun vil løbe deres Pander blodige mod den Mur, de har stødt paa!

— — Hvornaar dette Brev naar jer derhjemme, ved jeg ikke; men jeg skriver nu til jer hver Uge, og saa maa I ogsaa love at skrive lidt tiere.

Ellers føler jeg mig saa ensom hernede, men Brevene fra Hjemmet betyder mere end mange Kammerater!

— — —

Dardanellerne, 21.—11.—1915.

— — Jeg er nu lige vendt hjem fra en af de mest anstrengende Ture, jeg nogensinde har været ude paa, og nu, hvor jeg bagefter tænker paa alle de Strabadser, vi har maattet overvinde, ja, da forekommer det Hele mig at være et stort Eventyr.

Vi havde faaet Ordre til at rejse en Tur til Smyrna, Lille-Asiens vigtigste Havneby og Tyrkiets kæreste Stad her oppe i denne Kant af Riget, næst efter Konstantinopel.

Hvad Grunden var til denne vor Rejse skal jeg lade være usagt, eller rettere, det kan jeg ikke skrive; men alene det, at vi skulde derover, tyder jo altid paa noget særligt.

Man maa jo her erindre de mange frugtesløse Angreb, som vore Modstandere har udført for al naa gennem Dardanellerne og op til Konstantinopel, og laa det da ikke saa nogenlunde nær at tænke sig, at de muligvis vilde forsøge sig paa et andet Sted.

Hertil kom, at en Landgang af Fjenden i Smyrna kunde blive meget skæbnesvanger, dels for den tyrkiske Hær, som kæmpede mod Englænderne i Mesopotamien, og dels for de af vore Tropper, der skulde modstaa det mægtige russiske Tryk paa Karpaterfronten.

Af disse og flere andre Grunde laa det nær at gøre Smyrna, der har en udmærket Havn, saa kampdygtig som mulig, og som et Led i disse Bestræbelser var altsaa vor Rejse.

Den var meget besværlig. Snart gik det pr. He-

steryg, snart pr. Dampskib, saa et lille Stykke i Jernbane og saa atter i Sadlen.

Dag og Nat gik det paa den Maade, baade hen og tilbage. — —

— — Selve Smyrna ligger meget smukt paa nogle Skrænter ned mod Havet. Paa Afstand tager Byen sig meget pæn ud; men kommer man ind i Gaderne, faar man desværre snart et andet Syn paa Sagerne. Da griner Griseriet fra hver en Sprække i de forfaldne Husmure, og Gaderne er fyldte med Tiggere i beskidte Laser.

Al der selvfølgelig ogsaa er pæne smukke Bygninger og velhavende Folk, ja det siger sig selv; men det er desværre alt det andet, som præger Byen.

Da vi havde udført, hvad vi skulde, begyndte Hjemturen, og den var næsten endnu mere besværlig end Udrejsen.

Vi sov ikke i to Nætter, og de sidste 8½ Time tilbragte vi paa Hesteryggen. Da vi tillige heller ikke havde noget at leve af paa den sidste Del af Turen, ja, saa kan I nok tænke jer til, hvorledes jeg saa ud.

Jeg kom hjem i Gaar Aftes; men da jeg stod af Hesten, var det, som om alt omkring mig begyndte at dreje rundt. Saa dødtræt og forsulten var jeg, og næppe var jeg vaklet ind i min Hule, før jeg bogstavelig talt sank om paa en Stol.

Her faldt jeg straks i Søvn og sov saa lige til Kl. 3 om Eftermiddagen ud i een Køre.

Saa først havde jeg udsovet, og I kan tro, at

den Kop Kaffe, jeg derefter kogte mig, smagte som en hel Gudedrik.

Min Middagsmad lavede jeg med det samme, og da den var spist, krøb jeg rigtig til Køjs og sov saa igen til Kl. 9 næste Formiddag.

Hvad selve det daglige Arbejde angaar, da har jeg sædvanligvis ikke meget at bestille.

Jeg har Opsigt med Værkstedet og Lageret, og maa jo selvfølgelig passe paa, at alt er, som det skal være. Ligeledes staar Flyvemaskinerne under min Kontrol, saa jeg har et betydeligt Ansvar. —

Min Løjtnant rejser forøvrigt hjem til Tyskland i denne Uge, og jeg vilde rigtignok meget gerne med; men det lader sig desværre ikke gøre. Min Kaptajn vil nemlig ikke af med mig. Han siger, at jeg er uundværlig her, og det kan jo paa en Maade kun smigre mig.

Jeg er ellers rask i alle Maader, og mit Humør er saa godt, som det kan være. Hvis du imidlertid vilde gøre os rigtig glad, kære Søster, saa vil jeg bede dig om at sende mig fire halve Flasker Akvavit, indpakkede i fire Pakker, saa har vi da til en lille Julesnaps og skal nok huske at klinke paa Eders Velgaaende.

En dansk Snaps hernede er mere kærkommen end den fineste Champagne! — —

Dardanellerne, 6.—12.—1915.

— — Ja, nu er det snart Jul, den kære gamle Fest med de dejlige Minder. Det bliver lidt trist at fejre den hernede under Halvmaanens Tegn; thi de har jo ikke Jul som vi.

Forhaabentlig glemmer I ikke den lille Julepakke, jeg skrev om i mit sidste Brev. Den glæder jeg mig nemlig uhyre meget til!

Iøvrigt skal du ikke være bange for, at Pakker med Fødemidler og sligt gaar tabt. Dem rører Censuren nemlig ikke, og vi har saa udmærket god Brug for dem; thi vi har saa omtrent ikke andet at leve af hernede end henkøgt Kød.

Grøntsager ser vi næsten aldrig. De er ikke til at opdrive paa de Steder, hvor vi opholder os.

Jeg har derfor skrevet flere Gange, at du skulde sende mig lidt, f. Eks. et Pund Smør hver fjortende Dag, lidt Chokolade eller hvad du kan tænke dig. Du kan ogsaa godt sende noget røget Kød, eller hvad du ved, der kan holde sig, ligesom et Par Flasker Akvavit ogsaa vilde være velkommen en Gang imellem.

Nogle Aviser kunde ogsaa live lidt op i vort ensformige Liv, og det gør intet, om de ogsaa er lidt gamle, de er dog alligevel nye for mig. — —

— — Vejret hernede er meget omskifteligt. For 8 Dage siden havde vi en rasende Snestorm, saa knagfrøs det i 4 Dage, og nu i Dag er Vejret mildt som paa en Sommerdag. Der skal et godt Helbred til at holde det ud i Længden; men endnu er

jeg dog heldigvis sund og rask, og jeg haaber da ogsaa, at det vil gaa godt, til vi atter skal hjem til Tyskland.

— — —

Kun ca. 2 Maaneder efter maatte vor Landsmand imidlertid sætte Kursen hjemefter til Tyskland, hæftig angrebet af Klimatfeber.

Krigen i Syd-Østafrika.

Jens Peter Jensen.

Kun sjældent har Beretninger om Kampene i Syd-Øst-Afrika naaet herop til de nordiske Blade, og dog har her ogsaa været kæmpet med en Forbitrelse, der ikke staar tilbage for den, man hører om paa de øvrige Kamppladser.

Blandt de danske Frivillige, som har deltaget i disse Kampe paa engelsk Side, skal vi her nævne den 36aarige københavnske Murmester Jens Peter Jensen, der straks efter Krigens Udbud rejste til Afrika, for om muligen at skabe sig en Fremtid der.

Han blev imidlertid skuffet i saa Henseende og

gik saa med i Krigen som Ingeniørsoldat i de britiske øst-afrikanske Tropper.

Her blev han imidlertid saaret under en af Kampene og blev indlagt paa et Hospital.

Kort efter kom han i Forbindelse med den skandinaviske Missionsstation og traf nogle prægtige Mennesker, som tog sig af ham, da han som Rekonvalescent søgte fuldstændig Helbredelse for sine Saar.

Det er da ogsaa disse Mennesker, der sender Budskabet om hans Tilstand herhjem til Danmark, hvor Forældrene i lange Tider ikke havde hørt fra deres Søn.

— — —

Limoru, 2.—10.—1916.

B. E. A.

— — Da jeg ved, at det er længe siden, De har hørt fra Deres Søn, føler jeg det som en Pligt at fortælle Dem lidt om hans Skæbne.

Han har været meget syg, kan De tro; men nu er han i god Bedring, og om føje Tid er han atter den samme kraftige Mand som før.

Han blev saaret paa en mærkelig Maade under Kampene i Tysk-Østafrika.

Her breder der sig nemlig store Græssletter, lig dem, man finder paa Amerikas Prærier og Ruslands Stepper, og i den tørre Tid er Græsset meget brændbart, og Ilden er derfor ikke til at slukke, før den dræber sig selv af Mangel paa Næring.

Da de tyske Tropper nu maatte vige for de engelske Angribere, greb de til det fortvivlede Mid- del, nemlig at stikke den milevide Græsslette i Brand, og snart slog Luerne højt imod Himlen.

Den Afdeling, som Deres Søn hørte til, stod i samme Øjeblik i Fare for at brænde inde, hvis de da ikke vil vige tilbage til det giftige Sumpland, hvor Feberen snart vil angribe og dræbe dem.

Gode Raad var dyre; men man valgte da at bane sig Vej gennem det knitrende Baal, og nu gik det i Løb fremefter, trods den frygtelige Varme og de graadige Flammer!

Og — Miraklet skete: De unge Soldater slap levende igennem; men en Del af dem, deriblandt Deres Søn, blev frygtelig forbrændt.

Han havde svære Brandsaar, baade i sit Ansigt, paa Armene og rundt omkring paa Kroppen og i 6 Uger maatte han derefter ligge paa Hospitalet.

Han har lidt svære Pinsler; men han har baa- ret dem med Taalmodighed, og nu er hans Saar snart helet.

Imidlertid vil det alligevel vare en Tid, før han bliver rigtig kvik og rask igen, og i den Tid haaber vi, han skal gaa og have det godt hos os.

Han har ogsaa været angrebet af Dysenteri, som De maaske ved; men det er han nu fuldstændig helbredet for!

De har al mulig Grund til at være stolt af De- res Søn, som vi har lært at kende som et ret- skaffent og bravt Menneske. Og det er mig en stor Glæde at kunne fortælle Dem netop det; thi

hvilken Glæde er vel større end den, Forældrene føler, naar de hører godt om deres Børn?

Sigrid M. Gliemann.

Dar es Salaam, 10.—11.—1916.

Kære Forældre!

— — Jeg er nu fuldstændig rask efter mine svære Brandsaar, og befinder mig atter paa Vej til Fronten.

Fra Dar es Salaam, som altsaa ligger i Tysk-Østafrika, gaar jeg videre med Damper til Kilwa, hvor der er forfærdelig varmt.

En Uges Tid har jeg været i Mombassa, derfra gik vi til Tanga og Zancibar, og lige varmt var der alle Vegne.

Her er det ganske umuligt for nogen Europæer at arbejde, saa stærk brænder Solen og saa kvælende lummer er Luften.

Dar es Salaam er en smuk lille By. Alle Bygningerne er hvide med store smukke Verandaer, og da det jo paa en Maade er den tyske Hovedstad her i Kolonien, saa kan I nok forstaa, at her er mange Tyskere, særlig Kvinder og Børn.

De er dog alle meget elskværdige imod os, og vi har ingen Grund til at klage paa Befolkningens Opførsel, skønt vi er deres militære Fjender. — —

— — — Det er vel meget gode Tider nu i Danmark? Jeg kan tænke mig, at den Guldflod, der

i Krigens Tid flyder hen over alle neutrale Lande ogsaa sender en Bistrøm ind over de danske Øer.

Det er i Grunden forbavsende, at de krigsførende Lande kan blive ved med at skaffe alle de Penge, som skal til. Husk paa de mange Millioner, der skal bruges hver eneste Dag, og dog kan jeg forsikre jer for, at Englænderne savner ikke Penge. De synes at have en bundløs Pose at tage af!

Jeg hører til min Beklagelse, at Larsen (en Slægtning af Jensen) har brækket sit Ben. Jeg vil da inderligt haabe, det ikke er mere alvorligt, end at han maa faa Lov til at beholde det! Ja, er det ikke underligt, at man kan tage sig det saa nær, naar en god Ven derhjemme kommer til Skade, — her i Krigen vilde den Slags Ting kun være Bagateller, og hvor mange er ikke sjæleglade ved at slippe fra Krigens Rædsler med Tabet af et Ben? — —

— — Forhaabentlig bliver de færdige med Krigen i Europa i Løbet af 1917; thi her i Østafrika skal vi snart faa gjort Kaal paa Fjenden.

Vi har saaledes begyndt at sende en Mængde af vore Tropper fra Syd-Afrika tilbage. Naa, de kunde ogsaa vanskelig holde dette forbandede Klima ud, og jeg kan roligt sige, at der er falden flere for Febersygdommene end for de fjendtlige Kugler.

Hvad de tyske Tropper angaar, ja, da vil det kun være et Tidsspørgsmaal, naar de tvinges til at overgive sig. De er jaget ud i det aabne, usunde Land, og derfra kan de ikke slippe.

De har altsaa kun Valget mellem at dø lang-

somt af Feber eller overgive sig, og antagelig er de saa fornuftige, at de vælger det sidste!

— — —

Jeg tænker for Resten, at alle vi, som har deltaget i det østafrikanske Felttog, vil faa en 6 Maaneders Orlov, i hvilken vi bl. a. kan rejse til Europa. Vi vil i den Tid faa fuld Lønning samt fri Rejse, saa det kan gerne være, at jeg rejser en lille Sviptur hjem til jer.

Iøvrigt kunde jeg nok ønske, at Regeringen vilde give os et Stykke Land her, hvor der er saa meget af det, og der findes rigtig frugtbare og gode Markstrækninger oppe i de højere liggende Dele af Landet, hvor Klimaet er brillant, ja meget bedre end det, I har derhjemme.

Der siges endvidere, at der bliver en Del gode Embeder eller Poster ledige her efter Krigen. Lønnen er fra 4 til 500 Kr. om Maaneden, og der er kun lidt at bestille, saa det kunde man vel nok bestride. Hvert 3. Aar har man saa 6 Maaneders Ferie med fri Rejse til Europa, hvilket jo i Grunden ikke er saa helt galt. — — —

Jeg venter for Resten min Section hertil om et Par Dage. De kommer saa fra en 9 Dages March, — puh! — at marchere i denne Varme, det er ikke morsomt, og I kan stole paa, jeg er glad ved, at jeg ikke er med! Naa, min Tur kommer vel saa en anden Gang; thi der er ingen af os, som bliver sparet!

Hils alle mine Søkende; thi jeg har desværre ikke Penge nok til flere Frimærker, og her, hvor

jeg befinder mig, kan jeg ingen Ekstra-Forsyning faa.

Vi er allesammen lige fattige, saa der er ingen, som har noget at laane den anden, men om et Par Uger bliver det anderledes, og saa faar vi da leve i Haabet saa længe!

Eders Søn Peter.

Naar Julen holder sit Indtog.

Georg Rasmussen.

Brevskriveren her meldte sig som Frivillig ved den kanadiske Hær den 19. Juni 1916, og allerede efter godt 3 Maaneders Forløb træffer vi ham ved den franske Front som Maskinskytte.

Georg Rasmussen, der er født i Aalborg den 2. November 1889, havde sammen med 11,000 andre unge Mænd fra Kanada en meget spændende Rejse over Atlanterhavet.

Transportflaaden var eskorteret af 4 Krigsskibe, og en skønne Dag, den 23. Juli, observeredes der to fjendtlige Undervandsbaade, der antagelig laa og ventede paa dem. — —

Man kan tænke sig til den Spænding, som har afspejlet sig paa Ansigterne af disse 11,000 unge raske Mænd, alt imedens Krigsskibene begyndte Jagten paa U-Baadene! Og — man forstaar deres Jubel og Glæde, da U-Baadene blev bragt til at forsvinde, og Faren var ovre.

Om Undervandsbaadene blev sænkede eller blot bragt paa Flugt, faar staa hen, selv om ogsaa Brevskriveren hævder, at de blev ødelagt. — —

Somewhere in France, 7.—12.—1916.

I Dag er det Hviledag, og vi skal sove; men jeg synes nu alligevel, kære Moder, at du skal have et Brev, før jeg lukker mine trætte Øjne til. Det kan nemlig godt vare nogle Dage, før jeg faar Tid til at skrive, og det er Synd, du skal vente!

Jeg er nu, som du kan se af Stemplet paa mit Brevpapir, kommen til en anden Afdeling. Det har hele Tiden været mit Ønske at blive forflyttet til Maskingevær-Afdelingen; men først nu er det lykkedes mig. Du kan tro, at det er interessant, og saa har vi det saa godt som Blommen i et Æg. Det er ikke saa lidt bedre end at være Infanterist; thi han maa jo altid holde for.

Naa, vi har paa den anden Side mere at passe paa; men hvad gør det, naar Arbejdet blot er interessant. Vi kan skyde 700 Skud i Minuttet, medens Infanteristen med sit Gevær højst kan faa affyret ca. 60 i det samme Tidsrum.

Mine Kammerater er meget flinke Folk, og der hersker den bedste Forstaelse iblandt os.

Jeg vilde ønske, du kunde se det Sted, hvor jeg sidder og skriver. Det er en lille Hule, 30 Alen under Jorden. Det eneste Lys, vi har at se ved, er et lille Tællelys, og vi maa sidde paa Gulvet; thi Borde, Bænke eller Senge er her intet af.

Vi klarer os dog udmærket alligevel og kan altid finde en Plads til at hvile os paa. Lidt Søvn kan der ogsaa falde af; men det er naturligvis det, det kniber mest med.

Grunden til, at vi maa grave vore Opholdsrum saa dybt ned under Jordoverfladen, er selvfølgelig, at Granaterne saa ikke kan forstyrre os. Var vi højere oppe under Jordoverfladen, kunde vi jo aldrig være i Sikkerhed, naar vi sov.

Tiden gaar ellers meget fornøjeligt for os; her er altid Liv og Morskab. Vår Spiseseddel er ogsaa upaaklagelig, den skal jeg for Resten fortælle dig: — Se, Kl. 6 om Morgenen faar vi et lille Glas Rom. Det er bare for at varme os op, og du kan tro, det er velkommen! Vi gaar allesammen og venter med Længsel paa denne lille Opstrammer, hvad du nok kan forstaa, naar vi har tilbragt hele Natten i et koldt og fugtigt Rum. Det er ligefrem en Slags Medicin, vi faar, hvad ogsaa Glasset, der er meget lille, kunde tyde paa.

Kl. 7 faar vi Frokost, der som Regel bestaar af stegt Flæsk med Bønner, Brød og Te, og Kl. 12 bliver der givet Brød, Ost og Syltetøj eller Gelé, og Kl. 4 kommer saa endelig det varme Aftensmaaltid. Det bestaar gerne af stegt Kød med Kar-

lofler og Sovs, og ovenpaa det drikker vi da en Kop Te. Kl. 12 om Natten bliver der ogsaa skænket varm Te rundt, og du kan tro, det gør godt i den Kulde, vi nu har. — —

Ja, saaledes ser altsaa Spisesedlen ud, og Retterne er omtrent de samme hver Dag, saa du kan se, vi sulter ikke! — —

— — —

Et ubekendt Sted i Frankrig.
Juleaften 1916.

Kære Moder!

Ja, du kan tro, at mine Tanker er hjemme hos dig i Aften. Det er jo den første Juleaften, jeg maa fejre paa denne Maade, og det falder mig nu alligevel lidt underligt.

Og dobbelt underligt er det, naar jeg tænker paa den Højtidelighed, hvormed denne Aften fejres derhjemme hos dig, kære Moder; men — det er dog ligesom en Trøst, at jeg ikke er det eneste, som føler sig saa sært alene i denne hellige Aften. — —

Vi har det ellers udmærket; men Gaasestegen mangler selvfølgelig ligesom Juletræet og de mange gamle, dejlige Salmer.

Vi sidder her i vor lille Hule og synger, saa det staar efter; men hvor vilde det ikke kunne gøre godt at synge „Glade Jul, dejlige Jul“ eller „Dejlig er den Himmel blaa“?

Alle gør vi os Umage for at skabe en god Juleaften ud af disse Timer; men det er, som om vi alle har Tankerne helt andre Steder henne. — —

— — Du skal rigtig have Tak for Cigarerne, du sendte mig, og som jeg med saa stor Glæde modtog for 2 Dage siden. De er rigtignok meget fine, og jeg kunde ikke lade være med at aabne Kassen med det samme og sætte Smag paa Varerne.

Naturligvis maatte jeg lade mine 14 Kammerater smage paa dem, og de var himmelhenrykte; men for Eftertiden skal jeg nok spare. Jeg vil ryge to om Dagen, en om Middagen og en om Aftenen, og hver Gang skal jeg rigtig tænke paa dig, kære, lille Mor!

Det var for Resten mærkeligt; men jeg fik dem uden at betale en eneste Øre i Told.

Samme Dag, som jeg modtog Cigarerne fra dig, kom der ogsaa en lille Pakke fra den Familie i London, som jeg før har omtalt i mine Breve.

I den Pakke var der et hjemmelavet stort uldent Halstørklæde, som jeg har megen Brug for. Nu kan jeg da ikke fryse om Natten, naar jeg er ude paa Vagt.

En tredie Pakke fik jeg fra en Forening i Kanada. Den indeholdt et Lommetørklæde og en Pakke Chokolade, som altsammen var kærkomment.

Hver Mand i de kanadiske Regimenter fik saadan en Pakke, saa taget under et, er det ikke saa lidt alligevel.

— — —

¶(Fortsættelse, skrevet nogle Dage senere).

Ja, Moder, nu har jeg fortalt dig lidt om, hvorledes min Juleaften spændte af. Hvorledes mon din gik? Jeg haaber godt! — Du længes vel meget

efter at høre fra mig, kan jeg tænke mig; thi jeg har nu faaet at vide, at de sidste to Breve er kommen tilbage, fordi der ikke var en Censor, som kunde læse Dansk.

Der er dog sket en Forandring paa dette Omraade, saa nu skal Brevene nok komme, selv om det ogsaa bliver noget uregelmæssigt.

Du maa i alt Fald aldrig gaa og ængstes for mig, selv om der skulde gaa nogen Tid mellem Brevene ;thi hvis der virkelig skulde ske noget med mig, vil der blive sendt dig et Telegram med det samme. — —

— — — Vi har haft vor første Sne, og det er meget koldt, særlig om Natten.

Det bliver imidlertid altsammen en Vane, og værre end Kulden er dog al den Regn, vi har haft.

Godt er det da, at vi har haft vore Gummistøvler, som naar os helt op til Hofterne, paa; men stundom kan det jo ske, at man dumper i et Hul, og saa gaar Vandet ned i Skafterne.

Naar det regner, er alt Ler og Mudder, hvor vi saa end gaar, og det er næsten ikke til at komme ud af Stedet.

En Dag sad jeg saaledes fast, at jeg hverken kunde komme frem eller tilbage, og der var intet andet for mig at gøre end at lade Støvlerne i Stikken og vade tilbage paa Strømpefødder. Vi hænger imidlertid ikke med Næbet for saadan noget, nej, alt tages fra den gemytlige Side, og der er altid Latter og Munterhed, hvor Kanadierne kommer frem. Det hjælper selvfølgelig betydeligt!

Her, hvor vi er for Tiden, er Behagelighederne

smaa, saa hvis vi kan blive vasket en Gang om Ugen, maa vi være glade. Det er nemlig saa vanskeligt at faa bragt Vand ud til os, og vil du tænke dig! — man kan ogsaa godt vænne sig til ikke at vaske sig!

Dog — naar saa endelig Lejligheden kommer, ja da skrubber vi os til Gengæld dobbelt.

Galt er det med Utøjet, og engang imellem holder vi stor Klapjagt paa de graa Snyltedyrr.

Vi sætter os saa alle i en Kreds med Tællelysel inde i Midten, derpaa tager vi Tøjet af, og saa farer der en ren Morderlyst i os.

Det er selvfølgelig ikke, fordi vi er snavsede, at vi bliver saa befængt med disse modbydelige Dyr, men der siges, at det kommer af, vi næsten altid lever under Jorden. Ofte kan de pine os saadan om Natten, at vi maa staa op og etablere en formeligt Jagt paa vore Plageaander. Først da kan vi faa Ro.

— — — Ja, kære Moder, du aner ikke, hvor meget vi ser og oplever her i Krigen, og jeg møder Ting, som jeg aldrig havde drømt om, kunne eksistere. Men — een Ting er jeg glad ved, og det er, at mine Nerver er aldeles uskadede af alt, hvad de har maattet døje. Jeg kan endnu føle med andre, og er ikke bleven sløv og dorsk, som saa mange andre af mine Kammerater.

Jeg tror ogsaa ganske bestemt, at jeg nok skal holde ud til Enden, og meget bliver i den Retning en Vane, som ogsaa skal tages som en Vane.

Den første Gang, man er med, hvor det gælder,

er naturligvis den værste; men allerede næste Gang gaar det saa at sige af sig selv.

Hvad Freden, som jo har været paa Tale i den sidste Tid, angaar, ja, da er det min absolute Mening, at der maa kæmpes helt ud nu; thi ellers har vi blot Krig igen om en 10—20 Aar!

Jeg ser, at det er vanskeligt for dig at sende Strømper til mig; men det skal du ikke bekymre dig for mere. Siden vi kom til Frankrig faar vi nemlig alle de nye Strømper, vi vil have, om det saa skulde være et Par hver Dag.

Det samme er for Resten Tilfældet med Røgtobak. Ogsaa her faar vi alt, hvad vi kan have Brug for, hvilket desværre ikke er Tilfældet med Cigarer. Dem kan vi ikke engang købe her, selv om vi vilde betale aldrig saa meget for dem.

Til Slut vil jeg ønske dig, kære Moder, et rigtigt glædeligt Nytaar! Bed for lille Ella og mig, at vi maa ses igen i det nye Aar!

Naar du skriver, maa du endelig fortælle mig, hvorledes din Juleaften gik, thi naar jeg saa læser Brevet, er det, som om jeg levede den om sammen med dig.

Du maa undskylde de mange Klatter i Brevet; men det kommer af, at det drypper ned fra Jordloftet alle Vegne.

Tak endnu en Gang for det smukke Vers, du sendte mig. Jeg kan det nu udenad!

Din hengivne Søn Geo.

5.—1.—1917.

— — Jeg har i Dag lidt Tid tilovers, og vil da benytte den til at sende en Hilsen til alle I kære derhjemme.

Her er nu yderst koldt; men vi er heldigvis klædt paa til at møde Frostene, og jeg havde i Grunden tænkt mig Vinteren langt værre, end den tegner til at blive. Bare vi kan holde vort Tøj tørt, saa fryser vi ikke, og i denne Tid, hvor det ikke regner, men fryser, gaar det i den Henseende ganske udmærket.

Om en 3—4 Maaneder har vi Gudskelov Foraar, og den Tid kommer vi vel saa nok over.

Vort Nytaar gik akkurat som Julen. Vi mærkede intet til nogen Højtid; men alle lever vi i Haabet om, at til næste Aar skal vi rigtig fejre baade Jul og Nytaar. Hvis vi da ellers faar Lov til at leve; men hvor mange af os vil ikke være borte inden den Tid!

I Morgen skal vi iøvrigt have stor Fest. Vi skal spise fin Middag, Kalkunsteg med Tilbehør, det er nu vores Julegilde. Det kommer maaske nok lidt sent; men vi er jo nødt til at vente til Tiden og Fjenden giver os Madro.

Denne Fest er arrangeret af en Komité i Kanada, og efter Middagen er der Koncert, saa det bliver nok muntert.

I forstaar jo nok, at der skal ikke meget til for at more os, der lever under saa trange Kaar til daglig, og derfor kan det jo ogsaa nok være, at vore Kunstnere ikke er rigtig første Klasses.

Men — hvad gør det? Vi morer os storartet alligevel, og jeg tror ikke, at mange Kunstnere har fundet et saa taknemligt Publikum som det, der findes herude ved Fronterne.

Kære Moder, har du sendt det, du ved nok til lille Ella? Det er jeg meget spændt paa at høre.

Du fik vel ikke en Julehilsen fra hende? Blot hun snart vilde komme tilbage fra U. S. A.!

Skulde jeg være saa heldig at komme hjem efter dette, da bliver det for at sætte Bo i mit gamle Fædreland. Nu er der snart gaaet 7 Aar, siden jeg forlod Danmark, og nu tror jeg nok, jeg har set tilstrækkeligt af den store Verden, til at finde mig bedst tilpas derhjemme! — — —

Min eneste Trøst i den triste Juletid var mine Cigarer, og I kan tro, de andre var rigtig misundelige, naar jeg tændte en af Havaneserne.

Stundom, naar vi stod op i Skyttegraven om Natten, og jeg saa dampede paa min Cigar, kom de med en lille Bemærkning: — Er du ikke bange for, at Fritz (saaledes benævnes Tyskerne ofte) kan lugte Røgen? En skønne Dag kommer han sikkert herover for at faa et Drag med!

Det var selvfølgelig sagt i Spøg; men Bemærkningen vakte megen Munterhed. — —

— — Bare jeg engang imellem kunde faa et dansk Blad at se. Det længes jeg saa ofte efter. Jeg holder jo nok „Den danske Pioner“; men den kommer saa uregelmæssig, og der kan godt gaa en Maaned imellem hver Gang, den arriverer, saa det er meget kedeligt.

Der er jo nemlig intet, man længes saa meget

efter herude, hvor alt ellers er Død og Ulykke, end at komme i Forbindelse med dem, man holder af, enten paa den ene eller anden Maade, og i Mangel da af Breve, som jo naturligvis er det allerbedste, ja der kommer saa Bladene, trykte paa ens eget Sprog og skrevet i de samme Sætninger, som klinger i vore Kæres Tale.

Maaske har I vanskeligt ved at forstaa, hvad jeg mener; men jeg kan nu ikke forklare jer det bedre! — — —

Eders heng.
Geo.

Den røde Jord ved Dardanellerne.

Elvard Andersen.

Blandt de unge danske Frivillige, som fandt deres Død under de hidsige Kampe ved Dardanellerne, var ogsaa Elvard Andersen, en Søn af Fabrikant A. M. Andersen, Kolding.

I 17 Aar havde Andersen været bosat i Australien, da Krigen udbrød, og skønt han ikke havde erhvervet sig Indfødsret, men var vedbleven at være dansk Borger, var han dog ikke i Tvivl om, at han maatte melde sig blandt de Tusinder, der følte det som en ærefuld Pligt at vove Liv og Blod for Australiens Interesser.

Fra Australien blev han sammen med saa mange andre sendt til Ægypten og derfra igen overført til Stillingen ved Dardanellerne, hvor han faldt i Juni Maaned 1915.

Hans eneste Brev fra Felten er skrevet til Forældrene fra Ægypten, kort Tid før han blev overført til den Slagmark, hvor han fandt sin Død.

— — —

6.—2.—1915.

Jeg vil i Dag skrive til Eder og prøve paa, om jeg kan fortælle Eder noget om Forholdene i Australien og Ægypten.

Da Krigen udbrød var det i Australien saadan, at enhver ugift Mand i Alderen indtil 39 Aar kunde blive taget til Soldat.

Jeg troede for Resten, at jeg vilde blive kasseret; men Doktoren kunde imidlertid ikke finde en eneste Fejl hos mig.

Jeg blev altsaa taget til Soldat tillige med saa mange andre, og da vi var bleven uddannet, sendtes vi til Ægypten, hvor der i Forvejen var over 30.000 Mand herfra.

Vor Lejr ligger tæt ved Pyramiderne, og der er mange mærkelige Ting at se her i dette Land, som i alle Maader er et meget underligt Land.

Jeg er forøvrigt lige kommen fra Suez, hvor vi maatte afgive en Del Mænd, der skulde sendes tilbage til Australien.

Nogle af dem var syge ved Ankomsten, og andre kunde ikke taale Klimaet. Af 300 Mand er vi

derfor nu i vor Trop kun 160 tilbage; men det er til Gengæld de bedste Skytter, der hver for sig er godt udrustet med Gevær og 150 skarpe Patroner i Tasken.

Blandt Soldaterne her ser vi mange, som rider paa Kameler. Det er jo nødvendigt her, hvor Træningerne kan komme til at foregaa i Sandørkener, og antagelig skal vi allerede tage Kampen op med Tyrkerne i næste Uge.

Iøvrigt har Fjenden allerede begyndt at lade høre fra sig gennem deres Artilleriild; men jeg tror ikke, de kommer os meget nærmere. Det vil i al Fald bekomme dem ilde! —

— — Vort Nytaar hernede i Ægypten gik saa nogenlunde. Vi fik en Mængde Gaver sendende fra England, og det var vi naturligvis meget glade for.

I det hele er det rart at føle, at alle dem derhjemme er stolte af os og ønsker os Held i Kampen. Den Dag, vi rejste fra Sydney, havde vi saaledes en Parademarch gennem Byen. Bajonetten var sat paa Geværet, og Solen lynede i det blanke Staal.

Det var et flot Syn, og der var da ogsaa kommen saa mange Mennesker ud for at se os, at det var os næsten umuligt at marchere frem.

Alle Forretningerne havde lukket, og ned over Geledderne regnede det med allehaande Gaver til os.

Efter Parademarchen gik Turen til Havnen, hvor Transportdamperen laa og ventede paa os.

Her var Tilstrømningen blevet saa stor, at Po-

litiet ligefrem maatte holde Folkemængden tilbage med Magt. — — —

— — Vær ikke bange, kære Mor og Far, jeg klarer det nok altsammen, og husk endvidere paa, at vi gaar i Kampen for at hjælpe de smaa Stater til deres Ret!

Forleden Dag havde vi Skydeøvelse, og ved den Lejlighed udsatte en af vore Officerer 20 Kr. som Præmie til den, der kunde ramme Pletten tre Gange i Rad.

Det blev mig, som løb af med Gevinsten, og det var jeg naturligvis ikke ked af.

Jeg har til min Afdeling opgivet jer Adresse i Danmark, saa hvis der sker noget, vil I øjeblikkelig faa Underretning derom. — — —

Vor Løn er 2 Shilling om Dagen, men saa bliver der holdt 4 Shilling tilbage, som enten bliver os udbetalt efter Krigen eller, om vi skulde falde, da til vore Efterladte. — —

— Ja, nu maa jeg slutte mit Brev; thi om en halv Time skal jeg være klædt om til Paraden.

Derefter skal vi en Tur ud at se paa Byen, og tro mig, her er Hundrede af nye Ting at se.

Eders Elvard.

**Fra Skyttegravene
i det skønne Normandi.**

William Terndrup.

En af de faa danske Frivillige, som har opnaaet Officersrang i den engelske Hær, er William Terndrup, der er født i Odder den 24. April 1886 som Søn af Godsforvalter Jul. Terndrup paa Rathlousdal.

I Aaret 1910 rejste han til Kanada, og allerede 2 Aar efter fik han Ansættelse i det britisk-kanadiske Gendarmeri som Ridelærer. 1915 blev han Stabssergent, og den 8. Februar 1916 rykkede han videre opefter og udnævntes til Sekondløjtnant.

Hans Eksamen var imidlertid saa fin, at han

allerede tre Dage efter blev Premierløjtnant og ansattes ved 82. oversøiske Bataillon.

Som saadan har han siden deltaget i Krigen, hvor han ofte har haft Lejlighed til at udmærke sig. — — —

I Juni 1916 ankom han til Fronten i Frankrig, hvor han blev oversat til 27. Bataillon, C. E. F., og efter en 4—5 Maaneders hidsige Kampe i Nordmandiets Skyttegrave, blev han desværre saaret den 9. Oktober.

Han bliver da sendt til et Hospital i England, udskrives derfra i December og kommer paa Rekreationsophold til Hartham Park. Her bryder Skudsaaet op igen, der gaar Betændelse i det, og han maa atter tilbage til Hospitalet.

Endelig den 25. Januar 1917, altsaa ca. 4 Maaneder efter, er han fuldstændig helbredet og kan atter melde sig ved sin Afdeling, hvor man haardt har savnet den unge, modige danske Løjtnant. —

— — —

13. Maj 1916.

Min sidste Dag i Calgary.

Kæreste Moder og Fader!

— — I er meget bekymrede for mig, naar I tænker paa Krigen! Ja, saadan skriver I jo; men det maa I ikke være, og jeg beder Eder saa inderlig om at lade al Angst i den Henseende fare!

Vorherre vil være med mig, hvor jeg gaar, og-

saa naar jeg er midt i Krigslarmen, og han vil beskytte mig, som han har beskyttet mig hidtil paa mine lange Patrouilletogter oppe i Sneen og Isen mod Nord.

Dette Brev afsender jeg fra England, selv om det ogsaa skrevet i Calgary; men det er nemlig blevet os strengt forbudt at omtale Dagen for vor Afrejse.

I Morgen tidlig tager vi mod 2 Militærtog til Halifax paa Atlanterhavskysten, hvor nogle store Transportdampere og en Del engelske Krydsere ligger og venter paa os. — — —

Hvad nu mig selv og Krigen angaar, ja da maa I jo huske paa, at jeg er Officer i den kejserlige britiske Hær og kan som Følge deraf ikke blive hjemme!

Jeg har svoret Troskab til Kongen og maa holde mit Ord! Saa meget mere som jeg er Dansker!

Hvad monstro Folk i Danmark vilde sige, hvis de hørte, at en Landsmand havde opført sig som en Kryster?

Nej, jeg maa, vil og skal med, og gør det saa meget des lettere, som jeg tror, det er en god Sag, vi skal kæmpe for! — —

Hold derfor blot Humøret oppe. Naar Krigen engang er forbi, da kommer jeg hjem paa en lang Ferie, og saa skal vi være lykkelige og have det rart sammen!

Kan hænde, jeg bliver saaret, — hvad saa? Det er saamænd ikke saa slemt. Vi har jo Mængder af Læger ved Fronten til at lappe os sammen igen!

Tusinder af Soldater bliver saaret hver Uge, alle

har de gjort deres til, at vore Vaaben maa bære Sejren hjem! Hvorfor skulde jeg saa ikke det samme?

Hvis jeg bliver skudt, well, det kan ogsaa ske; men da dør jeg i Bevidstheden om, at jeg har kæmpet for det, jeg havde kært, og saa er Døden jo, som der staar i den gamle Sang, heller ikke saa svær.

Men — lad os ikke tænke paa alt dette! Foreløbig er jeg jo ikke ved Fronten, og naar Krigen engang bliver forbi, og jeg er avanceret til Major eller Oberst, ja, da vil I nok tilgive mig, at jeg gik med og gjorde min Pligt!

Jeg stoler paa Vorherre og den hellige Jomfru, saa vil intet ondt hænde mig!

Bliv ved med at indeslut mig i jeres Bønner, og jeg skal blive ved med at bede for jer.

Eders hengivne Søn
W.

Canadian Exp. Force.

England 4. Juni 1916.

— — — Vi havde en udmærket Overrejse; men den var forfærdelig lang.

Den tog nemlig ikke mindre end 17 Dage.

Gennem Kanada rejste vi med Militærtog. Saa vidt jeg ved, var der ikke mindre end ca. 20 Tog lige bag efter hinanden, og vi var i det 10.

Officersvognene var meget elegante. Vi fik glimrende Mad og havde gode Køjer at sove i.

Rejsen gennem Kanada tog alene 7 Dage.

Derpaa kom saa Turen over Atlanterhavet, som jeg imidlertid ikke maa omtale nærmere; men meget interessant var det at iagttage den Maade, hvorpaa Krydserne afpatrouillerede Farvandet omkring os:

— — Lejren her er meget smuk, og Omgivelserne minder meget om Eremitagesletten med de gamle, smukke Træer.

Vejrel er meget pænt; men vi savner unægtelig den kanadiske Sommervarme!

I Gaar var vi inde i Folkstone, som ikke ligger saa langt fra os, og benyttede da Lejligheden til at gøre forskellige Indkøb.

Turen derind gjorde vi pr. Automobil, og det var morsomt at se, hvor dog Byen vrimlede af Soldater.

Her var belgiske, franske og alle mulige Arter af engelske Soldater, saa det var et ganske ejendommeligt Skue.

I Morgen skal jeg begynde paa en ny Skole for at lære noget mere om Rifler og Skydning.

Vi bor selvfølgelig i Telte og sover i Græsset uden Madras og den Slags for en Krigsmand unyttige Ting.

Kl. 5¹/₂ staar vi op og derefter faar vi sommetider Frokost, andre Dage intet, — naa, det gaar saamænd storartet alligevel, bare man bliver vant til det! — — —

— — —

England, 14. Juni 1916.

Kære Forældre!

I Gaar Morges havde jeg en forfærdelig Oplevelse med mit Automobil. Vi kørte nemlig over en Kaptajn, der kom imod os kørende paa Cykle, og dræbte ham paa Stedet.

Jeg havde været borte i Tjenesteanliggende og blev hentet paa Stationen af et Automobil. Gaderne her er meget smalle og Fortovene endnu smallere, saa man kan kun se nogle ganske faa Alen foran sig, naar man skal udenom et Hjørne.

Jeg sad bagi, og skraalede nu og da til Chaufføren, at han ikke maatte køre saa hurtigt; men det lod han nærmest, som om han ikke hørte. Vi passerede et Hjørne. Farten var saa stærk, at vi paa et hængende Haar nær var kørt lige ind paa nogle Kanoner, der kom i Trav fra den modsatte Retning.

Det gik imidlertid godt, og vi kørte videre i samme Fart.

Da vi naaede næste Hjørne, var det, at Ulykken skete:

Lige i Svinget saa jeg nemlig pludselig en Kaptajn af Infanteriet komme imod os paa Cykle. Desværre for ham kørte han i den forkerte Side af Gaden. I en Brøkdæl af et Sekund var Autoen inde paa Livet af ham og Sammenstødet uundgaeligt!

Han blev kastet højt op i Luften og faldt derefter ned paa den ene Side af Hovedet, foran paa Automobilet, og derfra blev han slynget bag-

over og ramte til sidst Gadens Brosten med Bagen af Hovedet.

Jeg sprang ud af Vognen og hen til ham, hurtigere end jeg kan skrive det; men idet jeg greb hans Haand, kom der et Par Draaber mørkt Blod fra Tindingen, og ligeledes løb der Blod ud af hans Næse og Mund.

Stakkels Mand! — Jeg kunde straks se, at alt Haab var ude. Et Øjeblik efter begyndte han da ogsaa at hamre sine Arme ned i Brostenene, — derefter blev hans Øjne glasagtige, og derpaa var han død!

Jeg fik fat i et Par Konstabler af Politiet, en Læge, Sygebærere o. s. v.; men der var selvfølgelig intet at gøre.

Om Eftermiddagen var der Forhør, og skønt Chaufføren havde fortjent en Bøttetur for sin hensynsløse Kørsel, blev han dog frikendt, da den dræbte Kaptajn jo havde kørt i den forkerte Side af Gaden. Retten skønnede ikke andet, end at man havde Lov til at køre saa hurtigt, man vilde, naar man blot var i den rigtige Side af Gaden, og det maatte jeg jo erkende. Chaufføren havde været.

Jeg forhørte mig senere om Kaptajnen og fik at vide, at han var bleven sendt hjem fra Fronten som Følge af en Hjernerystelse, han havde haft. — Den var bleven fremkaldt af Granatsprængningerne, og han var lige kommet ud af Hospitalet. Ja, ikke sandt, et underligt Eksempel paa Skæbnens Ironi! — —

Jeg er naturligvis meget ulykkelig over denne

frygtelige Hændelse; men jeg kunde jo ikke gøre for det og havde ingen Del deri. — — —

Eders Willy.

— — —

Somewhere in Flanders,
5. Juli 1916.

— — Jeg er rask og i bedste Velgaaende! —
Kanontordenen er jo ikke morsom; men den kan lages! Vi har gode Hytter og forbavsende god Mad!

Eders W.

— — —

7. Juli.

Jeg er alright! Det er længe siden, jeg har hørt fra jer; men maaske er der flere Breve eller Kort til mig, naar jeg engang kommer tilbage til det Sted, hvor vi opholder os, naar vi skal hvile os ud.

De britiske Kanoner tordner Dag og Nat, og Fjendens svarer igen, saa godt de kan. Men — det synes, som om han er blevet noget træt! — —

Jeg sidder i en Herregaardshave og skriver.

Stedet minder meget om Glorup. Hovedbygningen er skudt i Stumper og Stykker og kun en Gavl staar tilbage, saa nogenlunde uskadt. Fjenden bombarderer endnu Stedet engang imellem, saa der vil næppe blive ret meget til Rest, naar Ejeren engang faar Lov til at vende tilbage.

Jeg har sovet hele Dagen; thi sidste Nat havde vi Tjeneste i Skyttegravene.

Det sidste er selvfølgelig ikke saa morsomt, især naar alle Maskingeværerne giver Ild.

Man bliver dog hurtigt vant til det, og saa tænker man ikke saa meget over de Ting, der sker, som i Begyndelsen.

Vi har Kanoner over det hele, og til Tider, naar de alle paa een Gang begynder at tordne løs, maa jeg holde op med at skrive.

Jeg haaber iøvrigt at være hjemme til Juleferien; thi til den Tid maa Krigen absolut være forbi.

I Grunden tror jeg, at I gaar rundt derhjemme og tænker jer Krigen langt værre, end den i Virkeligheden er. Det er saamænd ikke saa slemt, selv om det ogsaa tordner om Ørerne nok saa galt! Husk paa, at Støjen slaar jo ingen ihjel!

Vor Forplejning er rigelig og god, og vort Ophold i Løbegravene er heller ikke af særlig lang Varighed.

Det hele er interessant i allerhøjeste Grad! Bombardementet kan naturligvis nok være slemt; men vi befinder os jo saa nede under Jorden!

Allt er med andre Ord allright, og I maa endelig ikke ængstes for mig. — — —

W.

— — —

16. Juli.

I Nat kom vi tilbage til vor Hvilelejr fra Skyttegravene, og I kan tro, at et Bad og rent Tøj samt en Seng var velkommen efter 12 Dages Arbejde i

Felten, hvor vi ikke har haft Tøjet af Kroppen, og ikke været i andre Senge end dem, Fjenden havde kastet ud paa Veje og Gader, efter at de havde ransaget Gaarde og Huse under et Fremstød, de gjorde.

Vi kom imidlertid i rette Tid, fik stoppet dem og drevel dem tilbage!

I Aftes eller rettere om Eftermiddagen havde min Afdeling et lille Sammenstød med Fjenden, der selvfølgelig maatte trække sig tilbage!

Nærkampene begynder for Resten som Regel paa følgende Maade:

Fjenden opdager paa en eller anden Facon vore Bevægelser. Vi veksler gensidig et Par store Granater, hvorpaa det tyske Artilleri som oftest buldrer rigtig for Alvor løs.

Naar vi saa synes, at Fjenden har moret sig længe nok, ja da begynder vore Kanoner en Torde, som ingen kan slaa for.

Som Regel tæller vi Fjendens Granater, og hvis han f. Eks. sender os 100, ja da slaar det aldrig fejl, at han faar 5 à 600 tilbage i den halve Tid, det har taget ham at skyde paa os.

Ofte ser vi op til 30—40 Granater springe paa een Gang i hans Linier, og efter saadan en Salut plejer han for det meste at tie stille.

Tyskerne bruger iøvrigt nogle frygtelige stærke Sprængstoffer, der bogstavelig talt smadrer alt omkring det Sted, hvor Granaterne falder; men de kan ikke ramme saa godt, som de burde.

Det franske og britiske Artilleri rammer derimod alt, hvad det peger paa, med en Sikkerhed.

der, som lige nævnt, er Fjenden langt overlegen. — — —

Det er frygteligt, hvor Landet her er ødelagt af Fjendens Ild. Overalt, hvor man kommer, ser man Gaard efter Gaard med henrivende Bygninger skudt ned, halvvejs eller mere, af Fjendens Artilleri.

Rosenbuskene i de skønne og fint anlagte Haver er ikke bleven beskaaret, og de dejlige Græsplæner ikke slaaet i de sidste to Aar.

Overalt er der Huller i Jorden saa store som smaa Huse. Her er det, Granat-Ekspllosionerne har fundet Sted.

Hvilket frygteligt Spild af alt! Menneskeliv i Tusindvis ødelægges; — unge, stærke Mænd, som enten kunde opdyrke Jorden, hvor den endnu ligger øde og ubrugt hen, eller være til Nytte for Samfundet paa mangfoldige andre Maader, falder som Fluor overalt, hvorhen man ser, naar Slaget raser.

Men — underligt er det — de unge Mænd bliver ligesom mere beslutsomme i Felten end noget andet Sted, det er, som om hele deres Energi, alle deres Tanker kun samles om dette ene: At bringe Sejr for vore Vaaben og at hævne deres faldne Brødre og tapre Kammerater!

Ja, jeg tror, at vi har lært vore Modstandere Respekt for de britiske Vaaben, og jeg tror, at Tyskerne mangen en Gang har fortrudt, at de saa rask begyndte denne Krig.

Forhaabentlig vil den nu ikke vare saa længe; thi vi kan tydeligt mærke Svagheden i Fjendens

Rækker, hver Gang vi støder sammen. De kan ikke modstaa os, saa vi gaar lige igennem deres Linier.

— — For Tiden har vi udmærket godt Vejr, og det hele gaar strygende!

Vi har lige haft en halv Times Gudstjeneste. Det var rigtig smukt, og det er morsomt at se de lange Støvler og Sporerne stikke ud neden for Præstekjolen. — —

— — Kærlig Hilsen og Vorherre være med jer, kære gamle Forældre, til vi ses!

Eders William.

Somewhere in Flanders,
22. Juli.

— — Jeg sidder i en nedskudt Proprietærgaard, i det eneste Værelse, som endnu har 4 Vægge, Gulv og noget af Loftet tilbage. Her vil jeg prøve paa at sende et Par Ord hjem til jer, kære Forældre, og fortælle jer om, hvorledes en Dag gaar for os.

Maaske vil det lykkes mig at faa Brevet færdigt, maaske ikke; thi man ved jo aldrig, hvilket Sekund en Ordonnans kommer farende med en Ordre, som forandrer hele Situationen.

Landet heromkring er dækket med en rig Høst. Kornet, Roerne, Ærterne, Tobaksplanterne o. s. v. bugner overalt, hvorhen Øjet rækker.

Bønderkonerne og Børnene har travlt med at luge Roerne for sidste Gang; men der er ikke

meget for dem at gøre, thi Markerne er saa rene som paa en dansk Mønstergaard.

Vi kom hertil for x-Dage siden. Det var en brændende Solhede, og Sveden løb i Strømme ned under Staalhælmene, og Oppakningen forekom en tifold tungere end ellers.

Vi passerede vor første, anden og tredie Række af Kanoner, der tordnede saa Jorden skælvede, og Luften lignede nærmest „Olie i et Glas Vand“.

Da vi kom til en lille Skov x Kilometer fra Fronten, kunde vi ikke gaa længere ved Dagslys, og vi maatte derpaa holde Hvil i nogle Timer.

Naa, Hvile var der nu ikke meget af, da Artilleriilden uden Overdrivelse rystede hele Jorden, hvor vi laa.

Vi var jo imidlertid vant til den Slags Ting og fandt Skoven kølig og Bækkens Vand saa herlig forfriskende.

Kl. x marcherede vi videre.

Riffelilden begyndte sin sædvanlige Musik, som nu uden Ophør varede ved i flere Timer. Riffelkuglernes skarpe Smæld lige om Ørerne paa en, synes at ryste ens Nerver mere end den uophørlige Torden fra Kanonerne og Lyden af de store Projektiler, der sønderriver Skyerne med en underlig og mægtig Susen. Man kan høre, at det hele er af Staal, der kun kan sprænges af de stærkeste Sprængstoffer!

Ja, det gaar lystigt til!

Dog tør jeg rolig sige, at Fjenden faar 10 Gange mere tilbage, end han sender os, og hvad vi faar, er ikke Smaaportioner.

Til Tider synes det, som om alle Europas Soldater pludselig maatte være bleven gale, saadan raser de med Ild og Kugler!

Ja, Kampen kan gøre en til et helt andet Menneske, man glemmer alt, selv det aller nødvendige blot for det ene: at slaas!

Jeg forsikrer jer for, at vore Soldater kan blive saaledes, at de hellere vil kæmpe end spise deres Frokost, og Humøret er altid højt, naar det gaar varmt til.

At dømme efter de Fanger, vi tager er Fjendens Folk daarligt paaklædte. De er altid meget sultne og mismodige og synes at have opgivet alt Haab.

Naa, jeg glemmer nok rent, at jeg skulde beskrive en Dag for jer!

Det var fra Marchen mod Ildlinien, vi kom. Ja, det varer ikke længe, før vi naar de første Skanser og Løbegrave, og gennem et Net af Gange gaar det videre ud mod den yderste Skyttegrav, der ligger 50 à 100 Alen fra Fjendens.

Vi kan høre hinanden tale, og tror den ene, at Modstanderne sover eller spiser, ja saa kommer der straks en Regn af Haandgranater og andre lignende Ting, der kan være skadelige for ens gode Helbred. — — —

Det er frygteligt at se alle de Døde, som efter et Slag ligger spredt omkring, sommetider i lange Rækker og Bunker. Nogle mangler Hoved, andre Arme og Ben, og atter andre er kun at se til som en eneste uformelig blodig Kødklump! —

Tyskerne lider enorme Tab; thi de kommer altid

i sluttet Orden, og afgiver derfor en langt bedre Skive for Skydningen end vore spredte Rækker. —

BajonETFægningen er det frygteligste af alt, og man har det bedst, naar man tænker saa lidt som muligt paa det, som her sker.

Ogsaa paa dette Omraade synes jeg, vi er Fjenden overlegen; thi Kanadierne er ikke alene stærke Folk, men tillige meget smidige og adrætte Mennesker.

Naa, det staar jo Fjenden frit for at holde op, og saa længe han ikke gør det, maa han selvfølgelig tage Følgerne. — —

9. August.

— — — I maa tilgive mig, at jeg ikke har sendt noget Brev saa længe; men vi har været i Kamp, og der faar vi absolut ingen Tid eller Lejlighed til at skrive den Slags Breve. — —

Vore Folk sloges som gamle Veteraner. De er uforlignelige, og jeg kan ikke finde Ord stærke nok til at udtrykke deres Heltmod!

Der var en ung Fyr med mig, en Sergent Mackie. Han var smuk som det skønneste Billede og tapper som den største Helt!

Vi var sammen i 5 Dage og Nætter, til han blev ramt af en Haandgranat.

Hans ene Fod blev frygtelig lemlæstet; men vi fik ham Gudskelov bort, saa Ambulancen kunde faa fat i ham, medens det endnu var Tid.

Han vilde imidlertid blive ved med at kæmpe, saa vi maatte næsten føre ham bort med Magt.

I kan tro, jeg er glad ved at høre, at der er al Udsigt til, at han vil slippe saa nogenlunde over det.

Det er frygteligt at se alle de tapre Soldater, der dør paa en saadan Dag, men det mærkelige er, at de synes ikke selv at bekymre sig derom.

Man hører aldrig et Ord i Retning af Beklagelse. De er tapre til det sidste og raaber „Farvel“ til dem af os, som er dem nærmest i Dødsøjeblikket.

Da vi gik frem mod Fjenden hørte jeg en Soldat sige til sin Broder:

— Huskede du at skrive til Mor i Søndags?

Den anden svarede Ja, og to Minutter efter blev den af Brødrene, der havde spurgt, skudt. — —

Ja, alt dette er jo Krigens mørke Sider: men den har naturligvis ogsaa nogle enkelte mere lyse Sider.

Det er jo ikke altid, vi er i Kamp, og det er endnu sjældnere, at det gaar saadan rigtig paa Livet løs.

Naar vi lever i vor Hvilelejr, da har vi rene Herredage, bader, læser, skriver Breve, sover og har det som Prinser ud af Blodet! — — —

— — Jeg haaber, I har haft en fornøjelig Sommerferie! Forleden kom jeg iøvrigt til at lænke paa, at det vistnok lige er 12 Aar siden, jeg har rystet et Æble ned og spist det hjemme i Haven.

12 Aar — det er en lang Tid, og hvem ved, om man nogensinde skal opleve den store Lykke, atter at faa Lov til at ryste et Æble ned i Haven ved det kære gamle Hjem! — — —

— — —

30. Septbr.

Kære lille Moder!

Mange Tak for dit Brev, som jeg modtog i Gaar.

Det glæder mig at se, at I er forholdsvis rolige og stoler paa, at hvad der end maa hænde mig, saa er det Vorherres Vilje! —

— — Krigen gaar jo nu sin Gang, vildere end før, i hvert Tilfælde paa den Strækning, hvor vi er. Kanonerne tordner eller rettere brøler Dag og Nat, og ude, foran Artilleriets Stillinger, hvor vi andre maa tage Tønnen, er det, som om Himmel og Jord stod i et!

Men nok herom, — det er et skrækkeligt Syn for Mænd, og vi burde maaske alle være kloge nok til ikke at omtale Rædslerne for de Kvinder, vi har kær! — —

— — Vi har mange morsomme Episoder og Scener, som liver op i alt det triste, som ellers omgiver os.

Naar Fjenden i sit allfortærende, giftige Raseri skyder forbi, ja saa raaber vore Soldater Hurra og svinger med Hatten, saa vore Modstandere bliver helt nervøse og glemmer at indstille deres Skyts paa det rigtige Maal.

Blandt os Kanadier taler vi aldrig om „Tyskere“. En fjendtlig Soldat hedder „Fritz“, og det ved de ogsaa godt selv, naar vi fanger dem.

— Denne Vej, Fritz! siger vi saa til Fangen. Hold Hænderne op over Hovedet, indtil vi kommer ud af Kamplinien, ellers faar du et Klask i Bagdelen!

Saa faar „Fritz“ et bredt Grin over hele Ansigtet.

let, og vi følges ad, som var vi de bedste Venner paa Jorden. Ingen skulde tænke, at vi, blot nogle Minutter i Forvejen, gjorde alt muligt for at dræbe hinanden!

— — Det, som generer os mest hernede, er Regnen, og — det regner tit.

Højest ubehageligt er det da at ligge i en Pløjemark hele Dagen og stundom Natten med, for ikke at sige næste Døgn ogsaa, hvad saa ofte hænder. Saa kan du tro, man kan komme til at fryse, og som man ser ud i Klæderne!

Ja, uha! — —

Din W.

— — —

7. Oktbr.

— — Jeg bor for Tiden paa en Herregaard, som ikke har været Genstand for Ilden fra de fjendtlige Kanoner, og I kan ikke tænke jer, hvor dejligt det er at være i et Hus med Bord og Bænke, Stole og Spejle, og — jeg har et Værelse med en Seng i!

Det er over to Maaneder siden, jeg var i en Seng sidst, ellers sover vi jo paa Gulvet med eller uden Halm, eller i oppløjede Marker ved Siden af et eller flere Lig.

I kan vel nok slutte jer til Forskellen mellem Mudder og Lig og saa en rigtig Seng!

Fruen her i Huset taler baade engelsk, tysk og fransk, og hun er meget omgængelig, og gør alt saa godt for os som muligt.

Bare vi skulde blive her længe!

— — —

14. General Hospital,
France, 16. Oktbr.

— — Jeg sendte Eder forleden et Par Ord, medens jeg laa ved Felt-Ambulancen. Derfra blev jeg i et meget fint Hospitalstog transporteret hertil, hvorfra jeg nu skal afgaa til det store militære Hospital i London.

Antagelig vil jeg allerede kunne være der ud paa Aftenen!

Jeg har det ellers storartet og nyder den mest fortrinlige Forplejning med Eftermiddags-Te, Middag Kl. 6 o. s. v. — —

Jeg blev saaret, medens vi befandt os i en meget hidsig Kamp. Bombardementet var forfærdeligt. Mægtige Projektiler sprang i alle mulige Retninger om Ørerne paa os.

Hidtil havde jeg og mine Folk dog saa nogenlunde kunnet undgaa Fjendens Skyts; men endelig maa han have opdaget os; thi i næste Øjeblik gav han os en frygtelig Omgang af sine svære Kanoner.

En Eksplosion kastede mig op i Luften, og i Faldet fik jeg et Anfald af Hjernerystelse eller saadan noget lignende.

Det var i Grunden slet ikke saa slemt for mig som for dem, der saa paa det; thi jeg var jo halvvejs bedøvet og anede ikke, hvad der foregik omkring mig.

Naa, jeg fik øjeblikkelig Hjælp, og blev saa sendt afsted gennem alle de sædvanlige mindre Ambulance-Stationer, Feltlazaretter og Hospitaler.

Det vil nok vare ca. 14 Dage eller maaske lidt mere, før jeg kommer tilbage igen, og i Dag skriver vi altsaa den 13. Oktober.

Englænderne er morderlig flinke imod en, ikke mindst naar man er syg og saaret, og de vil paa ingen Maade tillade en at gaa tilbage til Fronten, før man er fuldstændig i Orden igen! — — —

Nr. 2 Western General Hospital,
Manchester, England, 15.—10.—16.

— — Jeg har det ganske brillant og morer mig fortræffeligt!

Vi er 16 Sekondløjtnanter og Løjtnanter, som bor i en eneste stor Sal, og da ingen af os er saadan, hvad man kalder „Hjertesyg“, undtagen da naar Doktoren kommer, ja saa kan I nok regne ud, at det stundom gaar lystigt til her.

Kl. 6 om Morgenen vækkes vi af Sygeplejerskerne, der serverer os Te paa Sengen og tænder Ild i Kaminen.

Kl. 8 ifører man sig sin Slaabrok, barberer og vasker sig, for at være i Orden til Frokosten, som serveres et Kvarter senere.

Kl. 1 har vi Lunch med Øl og Te, og Kl. 4 faar vi en lille Eftermiddagsforfriskning, der gerne bestaar af en lækker Kop Te med Kiks.

Middagen er paa hele 4 Retter og serveres Kl. 7. Til den hører der baade Vin og Kaffe.

Derefter gaar man til Sengs igen, saa I vil kunne forstaa, at det er et Liv, man kan holde ud.

De fleste af mine Stuefæller er, hvad jeg med et Slagudtryk vilde kalde for „eddervittige“, og det regner ligefrem ned med morsomme Historier og alskens Brandere hele Dagen, fra vi slaar Øjnene op.

Om Eftermiddagen faar vi som oftest Besøg af en Mængde ældre Damer med deres Døtre. En Del Herrer og nogle Præster titter ogsaa indenfor hos os; men Hovedparten af de Besøgende er nu aligevel Damer.

De ældre af disse kommer naturligvis altid hen til en med højst bekymrede Ansigter, som om det hele var saa ovenud sørgeligt, og de spørger deltagende til en uden rigtig at kunne forstaa, hvorledes vi kan finde det altsammen saa overmaade glimrende!

Alle vil de selvfølgelig helst høre noget om Slagene ude ved Fronten; men ærlig talt, man gider snart ikke blive ved med at gentage og gentage de samme Historier. Desuden er disse Begivenheder jo ikke saa morsomme for os andre at tænke paa! — —

— — Om nogle Dage venter jeg at komme ud her fra Hospitalet, hvorefter jeg antagelig faar en 2 à 4 Ugers Rekreationsferie, som jeg nok vil tilbringe i London.

Jeg tænkte iøvrigt paa at telegrafere min Adresse til jer, da jeg blev saaret og skulde fra Fronten; men jeg opgav det, da jeg saa var bange for, at I skulde blive ængstelige for mig.

Af den Grund er det naturligvis, at jeg ikke har hørt fra jer i saa lang Tid. Brevene er gaaet til

Frankrig, hvor jeg faar dem allesammen, naar jeg engang vender tilbage til Fronten.

Mit Ben er nu fuldstændig helbredet, og mit Hoved i den pæneste Orden.

Kuglen i Benet var i Grunden ikke værd at gaa til Hospitalet med; thi Saaret var meget overfladisk.

Kuglen maa have været skudt af paa meget lang Afstand; thi den var næppe trængt 2 Tommer ind i Kødet.

Hvad Hovedet angaar, ja, da havde jeg ikke nogen videre Hovedpine, eftersom jeg i de første Dage nærmest laa hen i en Slags søvnliggende Døs. Derimod havde jeg flere ret alvorlige Opkastningstilfælde, som pinte mig en Del. — —

Den Dag, jeg blev saaret, havde vi været udsat for et Bombardement uafbrudt i 30 Timer. — —

Jeg vilde for Resten ønske, de vilde sende mig til den russiske Front et Stykke Tid; thi jeg tror ikke, de maser saa haardt paa derovre, som hos os.

Naa, at haabe noget i den Retning er vel nok forgæves!

Hvad vore Tropper angaar, da er de ovenud glimrende. De er evig og altid i godt Humør og synes i Grunden, at man morer sig storartet i Krig.

De er sorgløse og glade, tapre som Helte, trofaste i alt, og den ene Vittighed efter den anden glider over deres Læber, medens Dødens sælsomme Musik leverer Akkompagnementet dertil! — — —

Eders W.

Hartham Park, Corsham, Wilts.

— — I Aftes ankom jeg hertil og blev afhentet paa Stationen af et meget elegant Automobil med Chauffør og Tjener.

Efter $1/2$ Times Kørsel kom vi ind i en mægtig Park, som blev mere og mere elegant i sit Anlæg. Hækkene var sirligt klippede, og skønne Statuer stod opstillet paa begge Sider af Kørebanen. Det var, som kørte man frem gennem en af Oldtidens pragtfulde Kunsthaver, inde midt i hvilken Hovedbygningen knejste stolt og herligt. — — —

I Entreen, der er paa Størrelse med et almindeligt Hus og udstyret med de mest henrivende Møbler og Malerier, samt sjældne, kostbare Ting fra Indien og Kina, blev jeg modtaget af Admiral Sir Charles Beresford.

To Tjenere hjalp mig Kappen af, og derpaa fulgtes vi ad frem gennem den prægtige Hal.

Omtrent midtvejs gik vi ind i en Stue, hvis Møbler var sammensat med den fineste Smag.

Intel var sparet, som kunde bidrage til at fuldende Helhedsindtrykket, og alt passede sammen som var det skabt paa een Gang af en stor Kunstners Haand.

Her blev jeg modtaget af Mrs. Talbot, min Værtinde, og af Jarlen af Islington.

De var overmaade elskværdige alle og vidste ikke alt det gode, de vilde vise mig.

Vi drak nu Te sammen, hvorpaa jeg fik mit Værelse anvist.

Det var omtrent som Prinseværelset paa Rath-

lousdal, og var lige saa hyggeligt som elegant udstyret.

I Kaminen brændte et stort Baal, og elektrisk Lys var der selvfølgelig allevegne, hvorhen man vendte sig.

Efter at jeg havde gjort mig lidt i Stand efter Rejsen, spiste vi til Middag i en mægtig Spisestue. Møblementet var fuldendt i enhver Henseende, Stolene, vi sad paa, havde Rygge, der var ud-skaarne som Ørne med Kongekrone paa, og de Tallerkener, vi spiste af, var rent, hamret Sølv.

Paa Bordet stod en Mængde sjældne Sølv- og Porcellænsvaser, fyldt med Efteraarets skønneste Blomster, og rundt mellem Servicen laa der alle Slags smaa Sølvfigurer.

Man kunde knap se, hvem man sad overfor, saa megen Bordopdækning var der, og bag hver Stol stod en Tjener, parat til at efterkomme ens mindste Ønske.

Ja, jeg kan ikke nægte andet, end at jeg var ikke saa lidt duperet over alt det, som her mødte mig; men trods Rigdommen og Herligheden var de Mennesker, jeg fandt her, lige saa jævne og ligetil som alle vi andre. — — —

— — — I Morges havde vi Husandagt, hvor jeg blandt andet saa hele 15 Stuepiger i samme Paa-klædning. Hele Husstanden deltog i Andagten, som iøvrigt var meget stemningsfuld.

Da jeg stod op, kom en Kammertjener ind til mig og rakte mig den ene Paaklædnings-Genstand efter den anden.

I Grunden vilde jeg hellere have undværet al

den Høflighed; men man skal jo Skik følge, eller Land fly!

I Formiddags gik jeg mig saa en Tur i Parken med Sir Charles, og han viste mig alle Rosenhaverne og alt det øvrige skønne, som Parken rummer.

Og — nu sidder jeg da altsaa her i mit Prinseværelse og skriver til jer, kæreste af alle kære paa Jorden! — —

Ja, jeg havde rigtignok ingen Idé om, at det var saa fint et Sted, jeg blev inviteret ud til, og i Grunden havde et mere beskedent passet bedre for mig.

Antagelig bliver jeg her en 14 Dages Tid, hvorefter Turen saa atter gaar ud til Slagmarken.

Jeg længes ogsaa snart efter at høre den gamle Musik af Fjendens Kugler og vilde jo ogsaa nok være med i det sidste Basketag, der skal tages. —

Eders elskende Søn
William.

Da Monastir blev generobret.

Brevskriveren, Hugo Sørensen, deltaget som Frivillig i den engelske Balkanhær, og har her været med ved Serbernes store Fremstød sidste Efteraar, hvorved det blandt andet lykkedes dem at tilbageerobre Byen Monastir.

Brevene her er skrevet til to Barndomsveninder i hans Fødeby, Venslev, som han ikke har set i mange Aar.

— — —

Grækenland, 16.—4.—1916.

— — — Jeg opholder mig nu paa den græsk-serbiske Grænse, hvor Fjenden bombarderer os Dag og Nat med sine store Kanoner.

Naa, vi svarer naturligvis igen; thi vi har lige saa godt Artilleriskyts som han.

Antagelig vil det nu snart komme til at gaa løs for Alvor, og jeg glæder mig oprigtig talt til at tage fat.

Vore Modstanderes Hær bestaar dels af Tyskere og dels af Bulgarer, dog er de sidste vistnok i Flertal; men alle skal de lære at faa Respekt for de serbiske, franske og engelske Vaaben!

— — —

14. Juni.

— — Tak mange Gange for Blomsterne og Deres Fotografi. Hvor var jeg glad for begge Dele!

Jeg kan sidde Timevis og se paa Deres Billeder. Det minder mig om saa meget derhjemme i det gamle Land, og — hvor er De dog bleven stor, siden jeg sidst saa Dem.

Jeg kunde dog nok kende Dem straks, skønt der er gaaet 7—8 Aar i Mellemtiden. Jeg kan huske Dem saa tydeligt med den røde Hue paa Hovedet, — ak ja, den Gang — den Gang! -- Det var i vor Barndoms glade, lykkelige Dage!

Siden den Tid har jeg faret Verden rundt og er nu midt i den store blodige Krig.

Meget har jeg oplevet i de Aar, der er svunden. Jeg har kæmpet i Afrika mod Marokkos halvvilde Nomadehøvdinge, og jeg bærer den franske Tapperhedsmedalje paa mit Bryst og er avanceret til Befalingsmand inden for Republikkens Hær!

Jeg har for Resten en Kammerat, der ejer et Fotografiapparat. Han skal en Dag tage et Billede af mig med Tropehatten paa, saa vil jeg se, om De kan kende mig.

Foruden Tropehatten har vi ogsaa de saakaldte Jærnkasketter. De vejer 2 Kilo Stykket, og dem bærer vi for at skærme Hovedet mod Fjendens Skrapnells.

Gud ved, hvad de danske „Jenser“ vilde sige, om de skulde trave rundt med saadan en Jærnhat? Den vilde uden Tvivl give dem Hovedsmerter!

— — Hvad Klimaet angaar, da maa jeg sige, at

her er kolossalt varmt, og vi plages meget af nogle modbydelige giftige Myg, der aldrig lader os have Ro til at sove.

Vi har derfor faaet udleveret nogle hvide Slør, som vi lægger hen over os, og paa den Maade kan vi saa da endelig faa lidt Søvn, hvis ikke Varmen gør Luften saa stillestaaende lummer, at det næsten er umuligt at aande. — —

— — Naar jeg sender Dem mit Fotografi, skal jeg vedlægge nogle Blomster her fra Grækenland. Men — Blomsterne hernede er ikke nær saa smukke som dem derhjemme. Det er de skønneste i Verden, synes da jeg! — —

— — —

6. August.

— — I Dag er det Søndag; men hvad — i Kri-gen er der ingen Forskel paa Helligdag og Søgn.

Ja, De kan tro, at det er strenge Tider hernede, baade for Soldaterne og den forarmede Befolkning. Vi maa alle gaa meget ondt igennem, og stundom kan der komme en mægtig Længsel over mig efter at komme hjem til det lille fredelige Danmark.

Hvor er dog de Livsvilkaar, hvorunder vi to f. Eks. lever, forskellige.

De sidder derude i Haven i Dag, fredeligt, mellem alle de smukke Blomster, — jeg kryber sammen i en skummel, fugtig, dyb Skyttegrav hernede i Makedonien. Alle mine Nerver er spændt, mens jeg ved Nattetid spejder ud i Mørket efter Fjenden, som maaske i det samme Øjeblik ligger parat med den dødbringende Kugle til mig. — —

Er det underligt i Grunden, at jeg tit kommer til at tænke paa den Tid, da jeg var derhjemme i det idylliske Venslev?

Der fløj ingen Kugler om Ørerne paa en, og der behøvede man ikke at frygte de store Projektiler, der med en Vægt af 7—800 Kilo falder ned og forvandler den frugtbareste Mark til et stort, tomt, øde Jordhul!

Snese af Mennesker lemlæstes, Arme og Ben ligger slynget rundt som blodige Kødrester, og en hjerteskrærende Jamren faar ens Hjerte til at krympe sig af Sorg. — —

— — Hvor helt anderledes er da ikke vore Barndomsminder og de smaa Oplevelser fra vor første Ungdom?

Ja, det skal bliver morsomt engang, naar Kri-gen er forbi, og man vender helskindet tilbage, at vandre ad de kendte gamle Veje og nyde Synet af den blaa Himmel og de drivende Skyer fra Enghavens bløde, blomsterfyldte Græs! — —

— — De skriver, at det er ustadigt Vejr hjemme i Danmark. Her har vi kun Varme og atter Varme, og saa forøvrigt de giftige Myg og Slanger. Det er et kønt Selskab!

Jeg lovede Dem sidst mit Fotografi, og jeg er ogsaa bleven „taget“; men jeg var saa nødt til at sende Pladen ind til en Fotograf i Saloniki for at faa den fremkaldt, og endnu har jeg ikke faaet den tilbage.

Desværre har min Division i disse Dage skiftet Plads, og jeg er nu paa Vej til Monastir, der ligger ca. 150 Kilometer herfra. saa jeg bliver nødt

lil at vente en Snes Dage. før jeg kan faa Pladen tilsendt; men naar den først er i min Besiddelse, skal Billedet snart være færdigt.

— De kan tro, her er et vældigt Spektakkel! Tænk Dem en Division i Opbrud!

En Division bestaar af 4 Regimenter, hvortil hører et utroligt stort Træn, Kanoner, Kavalleri, Maskingeværer, Ammunitionsvogne o. s. v. Naar vi drager frem paa den store Landevej, fire og fire i Rad, er Toget flere Kilometer langt, og hvis Musikken spiller, medens vi alle gaar i Takt efter Tonerne, ja, da kan det høres langt omkring, og Befolkningen, som synes at være meget fallig, staa opstillet langs Vejen og betragter os med den største Forbavselse og Beundring. — —

21. August.

— — Jeg er for Ojeblikket paa et Hospital i Saloniki; thi jeg har haft det, vi kalder for den makedoniske Feber, og den er meget vanskelig at komme af med igen.

Dog er jeg en lille Smule bedre i disse Dage; men det kniber med at skrive, fordi Haanden ryster saa meget. Om nogen Tid mener Lægerne dog, at denne Rysten vil fortage sig, og saa vil jeg snart kunne melde mig igen ved min Afdeling. — —

I denne Tid, hvor jeg har ligget syg, har Tankerne rigtig kunnet drage paa Langfart hjemefter; men dermed maa jeg ogsaa foreløbig lade mig nøje!

Tusinder af Kilometer skiller os ad, vore Breve er flere Uger undervejs; men Tankerne flyver hurtigt over Bjerge, Dale og vide Sletter, og i Tankerne drømmer man sig da hjemme igen.

Hvor skal det bliver herligt atter engang at kunne plukke Blomster i Enghaven, hvor vi som Børn tumlede os de lange lyse Sommersøndage!

Hernede er ingen Blomster. Ah, hvad der fandtes af Grønt mellem Skytte- og Løbegravene, er brændt af og trampet ned.

All er øde og trist, alt er dødt. Fugle og Markens Dyr er enten dræbte eller flygtet; thi Krigen har ingen Brug for dem!

Gaarde, Huse, Kirker og Slotte er lagt i Ruiner, alt er jævnet med Jorden af de centnertunge Granater, og den civile Befolkning forlader grædende og jamrende den Hytte, der hidtil har været deres Hjem. Ilden knitrer allerede i dens møre Tag, og om nogle Minutter er her kun en rygende Ruinhob tilbage!

Ja, det er Barbari; men det kan nu engang ikke være anderledes. —

Hvor dejligt var det da ikke i gamle Dage, da alt omkring os aandede af Lys og Lykke, og hvor Sorgerne var glemte lige saa hurtigt, som de kom! — — —

Sur le front, 25. Oktbr.

— De kan tro, at jeg blev forbavset og glad ved at modtage Deres Brev, som naaede mig i Morges.

Jeg sad i Skyttegravene, i første Linie og røg en Cigaret i Fred og Ro, medens Bulgarerne sendte deres Granater ned over. Da paa en Gang hører jeg Løjtnanten raabe: — Sørensen! — og jeg fo'r straks op af mit Hul for at se, hvad det kunde være.

Og — ja hvem kan beskrive min Glæde! — saa var der et stort Brev hjemmefra! — —

Jeg skyndte mig ned i Skyttegravene igen, krøb ind i en Krog bag ved Skydehullet, hvor jeg kunde være en lille Smule i Fred, og her aabnede jeg ganske forsigtig Brevet.

Det første, jeg saa, var Blomsterne. De faldt ud paa mit Knæ, og jeg syntes straks jeg kunde kende dem. Mon ikke de var nede fra Skoven? tænkte jeg; men saa kom Fotografiet, ja jeg tror. mit Ansigt paa det Tidspunkt var et eneste Smil, saa lykkelig og glad følte jeg mig. — —

Jeg ærgrer mig nu over, at jeg ikke kan gøre Gengæld med et Billede af mig selv; men det er komplet umuligt! Her i Skyttegravene er der jo ingen Fotografer, og alle de Byer, som vi har stormet og taget, er ganske forladt af den civile Befolkning, der forlængst er flygtet over Hals og Hoved. — — —

Vor Linie gaar langs Udkanten af en lille Landsby; men der er rigtignok ikke meget tilbage, der kan minde om, hvad Stedet har været.

Artilleriilden har ødelagt alt, og kun sørgelige Rester af Murene staar tilbage.

Ja, som det er gaaet denne Landsby, er det gaaet Tusinde andre!

Forleden Dag foretog vi et Bajonetangreb, og lige i det Øjeblik vi stormede frem med opplantet Bajonet, fik min Sidemand en Kugle lige i Brystet. Han døde med det samme og sank til Jorden som en livløs Klump Kød.

De kan tro, det løb mig en lille Smule koldt nedad Ryggen, da jeg kom til at tænke paa, om det nu havde været mig, Kuglen havde truffet.

Mine Kammerater faldt rundt omkring mig, baade til højre og til venstre, og jeg tænkte ofte, da vi løb fremad: — Saa, — nu er din sidste Time kommen!

Men jeg slap alligevel heldig fra det! — — —

18. November.

— — Jeg takker mange Gange for Deres Brev, som jeg modtog midt om Natten, medens jeg laa og strakte mig i Skyttegraven.

— I Dag har vi haft meget travlt; thi vi opdagede, at Bulgarerne vist stod i Begreb med at opgive deres Stillinger, som vi havde ødelagt med vort Skyts, og derfor skulde vi selvfølgelig efter dem.

Vi har allerede jaget Fjenden nogle Kilometer længere ind i Landet, og i den Anledning var der naturligvis en farlig Staahej. Desværre blev det Regnvejr, og da vi tilmed maatte mase os igennem meterbrede Pigtraadshegn, hvor vi bestandig hang fast, ja saa kan De nok tænke Dem til, at Situationen ikke just var videre hyggelig.

Dog, det var ikke nok med disse Fortrædelig-

heder, nej, da vi var kommen et Stykke frem over de fjendtlige Stillinger, kom vi til en Flod.

Broerne over den havde Fjenden sprængt i Luffen, og der var derfor intel andet at gøre end vade over.

Det gjorde vi saa: men Vandet gik os omtrent lige op til Brystet, saa det var en frygtelig Fornemmelse, da vi endelig kom paa tørt Land igen. — —

— — — Jeg maa holde op med at skrive for i Dag; thi Aftenen falder paa, og jeg kan ikke se.

Men i Morgen skal jeg fortsætte, hvis jeg da ellers faar Tid. — — —

— — —

Fortsættelse 28. Nvbr.

— — — Først i Dag har jeg haft rigtig Tid til at fortsætte mit Brev; thi vi har haft meget at tage Vare i de mellemliggende Dage.

Vi har nemlig angrebet og erobret Byen Monastir tilbage fra Fjenden og slaaet ham saa fuldstændig, at han ikke forvinder det i lange Tider.

Det var en stolt Sejrens Dag, da vi endelig efter hidsige Kampe kunde marchere ind i Byen under Faner og klingende Spil. Befolkningen var overmaade begejstret og hilste os med Raabet: -- Vive la France!

De var ganske ude af sig selv af Glæde og kastede Masser af Blomster ned over os, hvor vi kom frem! — — —

— — — Ja, mere har jeg saa ikke at fortælle i Dag, og dermed vil jeg da slutte med Ønsket om rigtig glædelig Jul!

Min Julehøjtid bliver desværre ikke saa glædelig her langt borte fra Danmark. Antagelig kommer jeg til at tilbringe den i en Skyttegrav lige som sidste Gang.

Ja, hvor husker jeg ikke den sidste Julenat! Da var det ogsaa smaat med Feststemningen. Jeg stod paa Vagt, og medens jeg stod der ganske alene, dukkede der et Væld af Minder fra gammel Tid op i min Bevidsthed, og jeg ønskede mig hjemme, der, hvor Julelysenes Skær er smukkere end noget andet Sted i Verden!

Julenat er en underlig vemodsfyldt Nat, naar man er alene ude i de Fremmede. Hele Aaret kan gaa uden at Længselen efter det gamle Hjem melder sig; men Julenat, da kommer den og fylder ens Tanker med en vis stille Vemod. — —

Maatte vi i det nye Aar se Fredens Sol stige op af det blodige Hav, som nu truer med at dræbe enhver god Følelse i Menneskeheden. — Da vilde den næste Jul blive den største Højtid, Verden nogensinde har oplevet! — — —

1. Januar 1917.

— — Det sidste Brev naaede mig, medens jeg stod og knagfrøs paa Vagten: men De kan tro, at det varmede mig op!

Tak for hvert et venligt Ord, for hvert et lykkeligt Ønske og Tak for Blomsterne og det smukke Lømmetørklæde! Jeg er langt gladere for det, end jeg i Grunden kan sige.

Jeg tog straks ind til Monastir, som vi altsaa nu har erobret tilbage til Serberne, og der købte jeg Papir, Kort og Konvolutter for omgaaende at svare paa Deres Brev.

Og nu sidder jeg da her paa min Vagt og skriver løs.

Jeg vil haabe, jeg faar Ro til at skrive et meget langt Brev, thi jeg synes, jeg har saa meget at fortælle.

Allerførst vil jeg fortælle Dem noget om Monastirs Erobring. I mit sidste Brev fik jeg kun Lejlighed til at omtale den Begivenhed ganske kort.

Se, vi gik frem i Stormangreb, skønt det øsregnede.

Hver en Trævl paa os var gennemblødt; men vi mærkede det ikke, saa optaget var vi.

Terrænet, vi skulde over, var opblødt af de sidste Dages fugtige Vejr, og somme Steder var der næsten ufremkommeligt.

Ofte maatte vi kaste os plat ned mod Jorden, saa vi saa tilsidst forfærdelig snavset ud.

Endelig naaede vi Stillingerne umiddelbart foran Byen, som det lod til Bulgarene vilde holde til det yderste.

Vi stormede selvfølgelig frem med opplantet Bajonet; men vandt kun Fæste saa at sige Fod for Fod.

Talrige Pigtraadsspærringer maatte vi igennem. De rev vore Uniformer i Laser og vore Arme og Ben til Blods.

Den ene Løbegrav blev taget efter den anden,

om, at jeg bliver oplaget i den russiske Hær; men jeg er unægtelig noget spændt paa, hvilken Grad man agter at give mig. — — —

Eders William C.

I et senere Brev meddeler Colding, at han sammen med Nyeborg har faaet Ansættelse som Officer ved 44. Infanteriregiment; men at de eventuelt først skal afgaa til Fronten henad Foraaret.

Har haft nogle Breve fra H.; men jeg har aldrig modtaget Handskerne, hun sendte mig. De er maa-ske gaaet til Frankrig, efter at jeg har forladt Bataillon, og en anden Fyr har dem vel saa nu. — „Good luck to him!“ —

— — —

Fra Tsingtaus Løbegrave til Fronten i Frankrig.

Otto Lund.

Da Krigen udbrød, tjente Kaptajn Otto Lund, der er en ældre Broder til Svend Holger Lund, som Premierløjtnant i den franske Besiddelse i Tonkin i Bagindien.

Da Krigen udbrød sendtes han til Tsingtau, den vigtigste By i Tysklands lille Yndlingskoloni Kiautschau paa Halvøen Shantung i Kina.

Denne By blev som bekendt indtaget af Japannerne i Forbindelse med franske og engelske Kolonitropper, og i disse Kampe deltog daværende Premierløjtnant Lund med megen Hæder.

Vi arbejder paa Kraft i min store Have. Mistbænkene er tilsaaet, og alle Bedene vil snart ligge til Udplantning.

Grisene trives. De skulde ogsaa have Skam, om de ikke gjorde det, saadan der er indrettet til dem, og saadan de bliver passet og fodret!

Vi har lidt under en kedelig Mangel paa Brændsel. Dog har Intendanturen hjulpet saa godt som muligt, og nu er det jo overstaaet: Frankrigs herlige Foraarssol har taget Affære og ordnet Sagerne for os!

Maatte det være et godt Tegn for Tiden, som nu oprinder!
